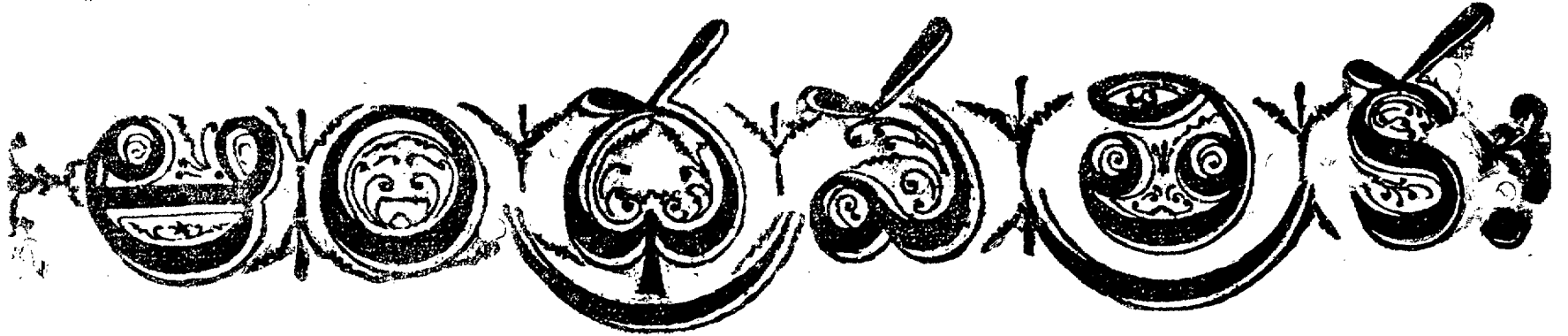

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి వత్తక 1-4 0-1-4

Telephone No. 544.

511053

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసంబరు నెల 10-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

No. 212
సంచిక ౨౧౨

అమృతాంజనమునకలవిద

తలనొప్పిల మాన్పును, పొయ్యిబోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పిల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెజుకుల క్షయించును, వాపుల రూపుమాపును.
వర్షము తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఉయ్యెడు రుద్దగానే బుచ్చుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ బాడుచున్నాడు.

డాక్టరు జార్జి డ్రాల్స్
ప్రపంచమునందు నుప్రసిద్ధమైనట్టి
లైన్ పర్ ఫ్యూమరీ

హిందూదేశము నందున్న మా అనేకపోషకులకు

తెలియజేయడ మేమన:

మా పలుకము, పరిమళద్రవ్యములను మీరు త్వరలో అందజేయుటకై మద్రాసు
బందరువీధి, నెం 52 గృహమునందు మా బ్రాంచి తెరిచియున్నామని సుందరముగా
అందరికిని సంతసముతో తెలియజేయుచున్నాము. యికమునుపు మీ ఆర్డరులన్నియు ఈ బ్రాంచి
నుండియే పంపబడును. మీరందఱును మాకు తగునహాయ మొసగ ప్రార్థితులు.

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. ఆడికపచెట్టి (కొలంబొ)

52, బందరువీధి, మద్రాసు.

పురమాషీవనులు పోకరవనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారింబి

1842

మొదలు తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపులోటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్జించిన సకాలములో తృప్తిరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము సీనువెండికి నవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును.

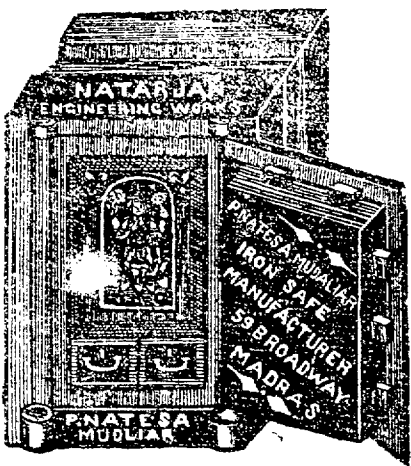
(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ

నగలవ రత్నములు 25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమొదలు ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగవ తొలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న లే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాచీ)టూ, 59, ప్రాచ్య, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజీనీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజీనులు, మోటారులు, మెషిన్స్, గమలు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు చుట్టూ సిలండర్లు, పాన్ లు, నట్టలు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయప్ప, బి. థి, పెద్దనాయక మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జును తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు ప్రాసెస్ బయలు ప్రా

Why Rack Your Brain Over Letter Writing. Master the Art with the help of

K. M. BANERJEE'S

Wide-World

English Correspondence.

The most complete and comprehensive guide to the art of Letter Writing.

Covers Elaborate Chapters on Practical Letter Writing and General Introduction containing on a brief scale the rule of grammar and idiom. Besides it has a big collection of specimen letters on all subjects, commercial and Business Correspondence and all sorts of Forms, legal and general. Invaluable also to students.

Price Re. 1/12/- Postage Extra. Correspondence in English only.

INDUSTRY OFFICE (Book Depot)

Shambazar, Calcutta.

అన్ని కేమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు,

వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి

గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మొత్తాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tei: KARDYL

Branches: Esplanade,

Phone 37

Phone: 225

Vepery

102

P. B. No. 314

Ootacamund

స్వ రాజ్య వారము

ఈనెల 14 వ తేదీవరకును జరుగును

పంకరాష్ట్రమున స్వరాజ్యవారమును ఈనెల 14 వ తేదీవరకును జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది తేలికబంధు వాడు గారు ప్రకటించిరి. నేడు 9 వ తేదీవరకు తెలిసిన లెక్కలను బట్టి కలహద్దానగరమున 1,50,000 రూపాయలు చేరినవి. ఇంకను చాల లెక్కలుచేరలేదు. 7వ తేదీవరకు చేరిన కలహద్దానగరమున రోజులలో ప్రకటింపబడును. మొత్తము మాడు లెక్కలు పూర్తికావలెను. ఈమాడులక్షలను కలకత్తా చూరారా వగరములవారే పూర్తిచేయవలెను. ఈమొత్తము చేరినగాని తలచినదని గ్రామములలో బనిజరుపుటకు వీలులేదు అని వాడు గారు నడివిరి. ఆ. ప్రె.

భారత కాంగ్రెసుసభ

కాన్ఫరెసుకు ఆహ్వానించుట

1925 వ సంవత్సరము డిసెంబరునెలలో మహాసభకు కాన్ఫరెసులో జరుపవలెనని బెల్గాం లో ఆహ్వానించుటకు కాన్ఫరెసునగర కాంగ్రెసుసభకు వారి తీర్మానము చేసిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బంగారు డెండింగ్ గైరావలంబోటీను

ఈ మల శిరుశ తివగయిరా దేవస్థానములలో 1924 వ సం॥ సెప్టెంబరునెల మొదలు 1924 వ సం॥ నవంబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వాయిరావస్తువులు యిదిగూ కనుపరచి వాటిని 1924 వ సం॥ డిసెంబరునెల 15 వ తేదీ సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకోరు వారుదేవస్థానంకచ్చేరిలోముందుగా రూ 100-0-0 యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది.

యేలములో సవాలు ఖాయుకరచేబడిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారిణకర్తలువారి మంజూరువుత్తరపు నాడరైన తేది లగాయతు 30 దినములలోపల సవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయుదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయుదా మీటిసతేది లగాయతు 30 దినములవరకు సీ లాట్లను, అమానత్తులో ఉంచడమగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూ 2 యలు జరిమానా చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల సీ లాట్లను ముగియేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమప్రకారం అసలే సవాలుదారువద్దకుంచి వసూలుచేయబడును.

(1) బంగారు ధరా 1-కి 3) కులములవంతున	కు 1209
(2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు	8
(3) పెండి ధరాకు 1000 కులములవంతున	కు 7889
(4) పెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు	2
(5) హాళిరూపాయలు	రూ 27567
(6) తేగడరూపాయలు ధరాకు 1000 వంతున	రూ 2748
(7) తేగడరూపాయల వకలాటుగా	రూ 481
(8) రామ్రము వకలాటుగా	రూ 1240
(9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా	రూ 125
(10) వస్త్రములు వగైరాలు	...

తిరుమల శ్రీ శేంకటేశ్వరస్వామివారి శేఖ పాతలవాకు గుడ్డలు సహా వై తేదిన యేలం వేయబడును.

దేవస్థానం ఆఫీసు
తిరుపతి, 9-9-24

సి. దొరస్వామయ్య,
(ఫో) విచారిణకర్తలవారు

మొదటి - రెండవ ము

గోదావరిజిల్లా, అని పేరుపెను.

గుంటూరుజిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలండులో,
(పిప్పర్ మర్చంటుస్సు,) తెనాలి.

త మా పా లు

(ఆంధ్రవత్రికకు ప్రత్యేకము)

బంగారం

కొనేవాడు—బంగారం నమ్మవులు తెల్లగా ఉన్నాయి.

ఇదేమంగారమండీ?

వర్తకుడు—కాకియంగారం.

ఉండడంపు

వరదీయ్యంమీద దీర్ఘపన్నాసము జరుగుచుండెను.

ఒకసభకుడు—ఎంతసేపుచెప్పిన అసలువిషయం లేదేమండీ?

రెండవసభకుడు—ఇంతకీ పోతున్నావండీ.

మిండి

రామయ్య కాఫీహోటలులో ఇద్దెనలను తింటుండెను. ఇద్దెనలలో నుచికపడలేదు.

రామయ్య—ఏమయ్యా, ఇద్దెనలు బాగాలేవు.

హోటలకింగరు—అయ్యో, అట్లాఅంటారేమి? అచ్చంగా మినపపిండితో చేసామండీ. బియ్యపుపిండి కొంచెమయినా లేదండీ.

రామయ్య—ఇంతతానీకు, కొట్టినపిండిగదా!

వయస్సు

సోమయ్య—నాకు ముప్పయ్యేండ్లకంటే. రెండో వినాపం చేసుకోవడానికి ఏంతునుదిరినవని, నాశత్రువులుంటున్నాడు.

రామయ్య—పదిసంత్సరాల క్రింద మీతోమాట్లాడినప్పుడుగూడ, తమరు ఇంతేవయస్సని చెప్పారు, ఏమనిజం?

కవిత్వం

కవి—నాకవిత్వ మెట్లావునండీ? విమర్శకుడు—తమకావ్యాలూ, మత్రేభాలు మాస్తే భయంవేసి, గ్రంథించడమంటివేసానండీ.

బూడిదే

గరువు—విధూతిఅంటే బళ్ళర్యము. బళ్ళర్యానికి ఇంకోమాట చెప్పు.

శిష్యుడు—బూడిదే.

గరువు—(కోపంతో)—నేను చెప్పింది అదేనా?

శిష్యుడు—విధూతి అంటే బూడిదేకా.

ఎత్తుకెత్తు

మల్లకల్లవద్ద పుల్లయ్య నూరురూపాయలు చెబులుతీసుకొనెను. ఎన్నిసార్లుఅడిగినా ఇయ్యకుండా కాలంజరిపెను. మల్లయ్య ప్రాణం విసిగి తనవద్దతీసుకున్న నాలుగువందరూపాయలను వడ్డీతో మూడుకోజల్లో చెల్లించకపోతే కంప్లయంటు చేస్తానని బెజ్జువుతెరం వ్రాసెను. పుల్లయ్యకు కోపంతోవచ్చి నీకుయియ్యాలింది నూరురూపాయలే అని జవాబువ్రాసెను. మల్లయ్యకోరిక నెవేరింది.

దురభ్యాసము

ఉపన్యాసకుడు—పోడుంవేసుకుంటే ఆయన ఊమవుతుంది.

సభకుడు—నాకు అరవైయేండ్లు. ఏభయియేండ్లజట్టి పోడుంవేసుకుంటున్నా. నాకేంజబ్బుచేయలేదు.

ఉపన్యాసకుడు—పోడుంవేసుకోకపోతే, నీకీపాటికీ డెబ్బయిండ్లు వచ్చేవి.

పాట

సంగీతపాటకుడు—నాపాట విన్నారగదా. ఎట్లావునండీ?

విద్యాంకుడు—విన్నకొద్దీ కండ్లవెండి నీర్లు కారినవంటి. ఆలస్యము

యజమాని—ఈలోకా ఎందుకు ఆలస్యంగా వచ్చిశావు! త్వరకు—తలకాయపెరిగి తే, ట్వెరంచేయించుకుంటున్నానండీ.

యజమాని—ఆఫీసుటయింలో ఎందుకు చేయించుకోవాలి. నేనుకు—ఆఫీసుటయింలోనే తలపెరిగిందండీ.

విశేషం

చొరయ్య—సభలోవిశేషమేమిటి!

దీరయ్య—అనుకోని విశేషంజరిగింది.

నాపయ్య—ఉపన్యాసం చాలాబాగుందిగాబోలు.

దీరయ్య—అదీకాదు.

నాపయ్య—ఉపన్యాసకునికి బహుమానమిచ్చారు కాబోలు.

దీరయ్య—అదీకాదు.

నాపయ్య—ఇంకా ఏమిటి?

దీరయ్య—సభలుగలేదు

ఎవరిలోపం

బండివాడు—బండి కానిమీదుగా పోవడానికి నీజేలోపం. డ్రియర్ సెనవత్సరాలనుండి నేను బండిలోలుతున్నాను. ఎప్పుడు యిట్లా జరగలేదు.

బాటసారి—నీదేలోపము, అరవై సంవత్సరాల నుంచి నేను నడుస్తున్నాను. ఎన్నడు యిట్లా జరగలేదు.

విశ్రాంతి

డాక్టరు—నీకు విశ్రాంతికావలెను. పట్టణం వదిలిపెట్టి ఏవయినా పల్లెటూరుకుపోతే మంచిది.

వర్తకుడు—నేను ఆడే ఆలోచిస్తున్నాను. అప్పులబాధ చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది.

కోరిక

మామగారు—మా అమ్మాయి చాలాగారాబంగా పెరిగింది. కొండి ఇయ్యకపోతే తినుటపడుతుంది.

అల్లుడు—నేను తప్ప వేరేమీ అక్కరలేదని చెప్పింది. నూది

గంగయ్య—కూరలో గుండుశూది వచ్చింది. గొంతులోకి పోయివట్టయితే, ఇవ్వక నాపని ఏమయ్యేదో!

పూటకూలివాడు—అది ఏమిచెయ్యదండీ “నీ” నూదండి.

తుమ్ము

ఒకడు—తుమ్ముతే చెడుగు సంభవించుందంటారు. మంచి ఎవరికయినా కలుగుతుందా?

రెండోవాడు—చెయ్యలను.

దక్షిణాఫ్రికాభాతీయులు

(ఎంగుఇండియా)

నేటాలుప్రభుత్వమువారింకను భారతప్రవాసకుల బాధించుచునేయున్నారు. వీరిధమునైన నేమి వారిని ఆకాలనీలో నుండి వెదలగట్టు వారు నిశ్చయించుకొనుచున్నారు. అచట పన్ను తెల్లించు భారతీయులకు మ్యూనిసిపాలిటీనికల అధికారమును దొలగించుచు ఒక చట్టమును తేసిరి. భారతీయులు తమకు గల నియోజకవర్గాలమును దూషించినటుల యెప్పుడును వినలేదు. సామాన్యముగ పోయినవలెనే యుండెను కాని వారియు ద్దేశ్యము భారతీయుల నాత్మగౌరవముగలవారిని నేటాలులో నుండనీయుతుండ ఆహ్వానపరుచుట యైయున్నది. ఇదివరకువలె నే గవర్నరు తేనరలు యీ కలన కాసనమున కంగీకరింపక తిరస్కరించునని చెప్పెదము. మో||క|| గాంధీ.

నూ వదుకు సంఘములు

(ఎంగు ఇండియా)

త్రిమూర్తులో నూలుజనుకు సంఘ మేర్పడి పనిజేయుచున్నటుల శ్రీయంత సలూడిపాడుగారు చెప్పుచున్నారు. ఈ సంఘముజేయు పనులగూర్చి సమ్యక్ముగ యిప్పుడప్పుడే వ్రాసాము. కాని అట్టి సంఘముల స్థాపించుట చాల అవసరమే. వానివలన యెవరికివారు నూలునడుకవలెనని యుత్సాహము గల్గుటయు శ్రాత్రువారికి సహాయమును గల్గును. త్రిమూర్తు సంఘమునందు 25 మంది సభ్యులుగలరు. వారు పోటీలను జరిపెదరు. ప్రతిసభ్యుడును నెలకు 2 తేల గజములను వడికి ఆ. భా. ఖర్చు సంఘమునకు బంపవలయును. దేశమంతటను యిట్టి సంఘములు నిర్మింపవలయును. మో||క|| గాంధీ.

బెల్గాంకొ గ్రెను వంటిరులు

15 వ తేదీఉదయమునకు బెల్గాం చేరుదురు

బెల్గాంలో భగ్నాలోహలోత్సవము 15 వ తేదీఉదయమున జరుగునుగాన వలంటిరులందరూ 15 వ తేదీఉదయమునకు బెల్గాంలో నుందురు. బెంగుళూరునుండి 18 వ తేదీఉదయము 40 మంది వలంటిరులు బయటదేరి ఆరాత్రి తిరి గంటలకు పారి పారు చేరెదరు. అచట మైనూరు సంస్థానమునందలి వలంటిరులందరును కూడెదరు. 14 వ తేదీరాత్రి కారంనరును అటనుండి బయటదేరి 15 వ తేదీ ఉదయమునకు బెల్గాం చేరెదరు.

మైనూరు కాసనసభ

రాజకుటుంబమునకు వాటిల్లినకష్టము

కాసనసభ్యుల తీర్మానము

బెంగుళూరు, డిశంబరు 9:— మైనూరు కాసనసభకార్యక్రమమునకు సభ్యులు సమావేశము కాగానే దినానగు కాసనబాధ్యతను రాజకుటుంబమునకు గలిగినకష్టమునకు సానుభూతి చెప్పుచు నొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించెను. రాజగారి డ్రిందరీ చనిపోయెను. రేపటివరకు కాసనసభ నిల్పుచేయుటదెను. (ఆ. ప్రె.)

బెల్గాంలో బుధగయ విషయము

సింహళముబాధుల ప్రతినిధి

బుధగయను బాధులకు ఒకపరుమవిషయమునుగూర్చి చర్చించుటకు బెల్గామువెళ్లుటకు డాక్టరు కేసయ్యను పెరిగాగారిని సింహళముబాధులు తమ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనిరి.

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్లకు విజ్ఞప్తి

మనచే నడుపబడుచున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలకు తగినంత ద్రవ్యసహాయము కలుగులేదని సంతృప్తిని జూపుచుండ నానాటికి మామూలుసేతికికూడ భంగము కలుగుచున్నది. గత సంవత్సరము నిర్ణయమైన గ్రాంటులో రూ 100 కి రూ 5 లచొ|| తగ్గించి గ్రాంటు పంచిపెట్టబడినది. ఈసంవత్సరము జరుగుచున్న ఢిల్లీ గతముకన్న హీనముగా నున్నది. మనజిల్లాలో 3260 ప్రాథమికపాఠశాలలు ఉన్నవి. అందులో మూడు 900 మాత్రమే స్థానికసంఘములోనే నడుపబడుచున్నవి. తక్కిన 2360 పాఠశాలలు వివిధమిషనుసంఘములచేతను ప్రయత్నము సఫలమైన న న డు ప బ డు చు న్న వి. గ త స ం త త్వరములో స్థానికసంఘములచే నడుపబడుచున్న 900 పాఠశాలలకు 4,70,000 లు ఖర్చుపెట్టబడినవి. మిగతా 2360 పాఠశాలలకు 1,81,000 మాత్రమే గ్రాంటుమూలమున ఖర్చుపెట్టబడినది. ప్రయత్నము మానేజ్మెంటులోనున్న పాఠశాలలు సంఖ్యలో మూడురెట్లు ఎక్కువై యుండియు, మూడవవంతు తక్కువ ఖర్చుతో నిర్వహింపబడినను “బండివాడు నడిచెడు సుట్టునునే మరింత తడిమినట్లు” నానాటికి మనకే ఒత్తిడిని కలిగించి ఫలితమును, మరింత శూన్యభావముగ జూపుచున్నారు. ఈసంవత్సరము మనజిల్లా విద్యాసంఘమువారు, తగ్గింపులేకుండా గ్రాంటుపంచిపెట్టుటకై 2, 10,000 లు మదింపు జేసి యుండగా ప్రభుత్వమువారు 1,76000 లు మాత్రమే మంజూరు చేసియుండిరి. ఆందువల్ల 33,000 లు తగ్గిపోయినవి. ఈ తగ్గదలవల్ల 100-కి రూ 25 లు తగ్గించి గ్రాంటుపంచిపెట్టవలసి వచ్చుచున్నది. గతసంవత్సరములో 100కి రూ 5 లు తగ్గించుట వల్లనే ఆనేకచోటుల అసంతృప్తి బయటదేరినదనియు ఈ సంవత్సరము రూ 25 లచొప్పున మినహాయించి కొన్నిచుట్టుల మూసివేయవలసి వచ్చుననియు అందుకై మరదలావడిన రూ 33,000 లు కూడ మంజూరుచేయించవలసినదనియు ది 22-11-24 తేదీన జరిగిన కాన్ఫరెన్సు లు సమావేశము లో తీర్మానించి మన జిల్లా విద్యా సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియుండగా దానికి సరియయినజవాబు వచ్చినట్లు కనుపడెను. మనకు, మానము గానుండుసంతకాలము, మన విషయ మాలోచించువారుండురగాన యీ ప్రయత్నమును చదివిన ప్రతి మానేజరును, తమరేంజిలోగాని తాలూకాలోగాని, ఇదివరకే సంఘముండిన దానిలోనున్న, లేకున్న వెంటనే రేంజిలోనుండు టీచరుమానేజరు సమావేశముచేసి సంఘమును స్థాపించుచు, ప్రతిస్కూలువారు సంవత్సరమున కొకరూపాయి చందాఇచ్చునట్లు ఏర్పాటుచేసికొని, అందులో రూ 5 లకు తగ్గనిమొత్తమును, మనజిల్లాసంఘమును దీక్షతో నడుపుచున్న, వారికి సాధ్యమయినంత త్వరలో యిడిశెంబరునెల చాలక పూర్వము పంపడమేగాకుండా వెంటనే కాన్ఫరెన్సువారు కొరినమొత్తమును గ్రాంటుచేయనియెడల కొన్నిస్కూల్స్ మూసివేయవలసివచ్చునుగానకు మంజూరుచేయవలసినదని కొలచు మద్రాసు గవర్నమెంటు శక్రటరీకారికి, తిరిగీ తక్కువగ్రాంటును మంజూరుకొనుమని కాన్ఫరెన్సువారిని కోరుచు విడివిడిగా తీర్మానములుచేసి, ప్రతిరేంజినుండియును వెంటనే పంపుకొనుట ప్రథమ కర్తవ్యము, సిమ్మట ఫిబ్రవరినెలలోజరుగు మద్రాసు రెజిస్ట్రేషన్ పుకార్నిలువారి బడ్జెట్టుమీటింగు సమయమున మనజిల్లాకుతగిన గ్రాంటుఇచ్చించవలసినదిగా కొలచుట మనజిల్లాతరపున డెప్యూటీ కమిషను పంపువిషయమున మనజిల్లాసంఘప్రతినిధులుగారు చేయుఏర్పాటులకు సిద్ధముగానుండి వారు కోరినవ్యక్తు మనకే లింగనలేక ద్రవ్యసహాయము చేయడమే గాకుండా, ఆహ్వానియినయెడల ప్రతినిధులను పంపుటకుగూడ, సిద్ధముగా నుండునట్టి ప్రయత్నములో ప్రతిసంఘమును ఉండవలయును. ఇట్టితరుణమున పలుకుబడిగల ప్రతిజీచరు మానేజరును తనకే కిలించిన లేక ప్రయత్నముచేసి, రేంజిసంఘముల మేలుపరచి, ఏప్రిల్ మొత్తమునైనను, ప్రస్తుతము ననూలుచేసి, జిల్లాసంఘమునకు పంపుట మఖ్యాపరమని మనవిచేసికొనుచున్నాము.

నోటి వెంటకటరామయ్య, శక్రటరీ, యేలూరుతాలూకా ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీస్కూల్స్ మానేజర్లసంఘము వలూరు యేలూరుతాలూకా కృష్ణాజిల్లా.

13-12-24 తేది శనివారమురాత్రి ప్రదర్శించెదగు
శ్రీయుత యజ్ఞపల్లె నూర్మవారాయణరావుగారు రాను
దాసుపాత్రను ధరింతురు,

ఫిజీనివేదికము

భారతప్రభుత్వమువారి ప్రచురింపలేదు?

తెనకవిదాసు చతుర్వేదికారు (ఎంగలెండ్రియా) కిటుల (నాయునున్నారు):—

ఫిజీదీవులలో నాసముజేయమన్న భారతీయుల సరిగ్గుతులచి వారి శుసంతృప్తికి భారతమేమో కనుగొని, వారి భుక్తులను పరిశీలించియును జూచి భారతీయులు అచట నివాస మేర్పరచుకొనుటకు యుక్తముగ నుండునాయనయమై విచారించుటకు మూడుసంవత్సరములకుండ భారతప్రభుత్వమువారు ఫిజీ కొక విచారణసంఘమును బంపిరి. ఈవిచారణకర్తలు 1922 సంవత్సరారంభము న ఆ డి పు ల కు పోయి 1924 నెప్టెంబరులో ప్రభుత్వమువారికి తమనివేదిక నర్పించిరి. అనగా ఆ నివేదికము ఇప్పటికి రెండుసంవత్సరములనుండియు ప్రభుత్వమువారివద్దనే యున్నది. క్రిందటిసారి భారతకానసభ యందు గయాప్రసాదసిన్హు గారు ఈనివేదికను గూర్చి భారతప్రభుత్వమువారిని కొన్ని ప్రశ్న లడిగిరి. ఆయన అడిగిన మూడు ప్రశ్నలెవయి:—

(సి) భారత ప్రభుత్వమువారు ఆనివేదిక నెపుడు ప్రచురింప నుద్దేశించియున్నారు?

(డి) ఆనివేదికయందు దెల్పిన యభిప్రాయములను కలలోనియలు కార్యాలయమువారు చాలవక్రముగ ఆక్షేపించినమాట నిజమేనా?

(ఇ) ఈవిషయమై కలలోనియలు కార్యాలయమునకును భారతప్రభుత్వమునకును జరిగినయు త్రములను ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించెదరా?

ప్రభుత్వపక్షమున జే. డబ్ల్యు. జోరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రశ్నలను విషయమింకను ఆలోచనలో నున్నదనియు అందుచేత ప్రశ్నలో (డి) (ఇ) భాగములకై ప్రత్యుత్తరమునకు తొందరచేయవద్దనియు దెల్పెను.

ఇట్లుజోరు గారు గోరుటకున మాకనుమానముగల్గుచున్నది. కలలోనియలు కార్యాలయమువారి ఆక్షేపణల మూలమున భారతప్రభుత్వమువారు ఫిజీనివేదికను ప్రచురింపకుండకుండిన మాటనక్క మేనా? ఫిజీలోనున్న మాదేశీయులు ఈనివేదిక మెప్పుడు ప్రచురింపబడునా యని ఆతురముతో నున్నవారు. అదియింకేమి ప్రయత్నించెదరని ఆశ్చర్యముకొనిరి. ఈనివేదికను భారతప్రభుత్వమువారి రణవియుంచవచ్చు ననికూడ ననుకొనుచున్నార. ఇదియే నిజమగునెడల లండనులోని కలలోనియలు కార్యాలయముక్రిందికాఖ యని స్పష్టము గాగలదు.

ఫిజీలో మార్షలులోకాలలో మనదేశీయు లెట్టియనమానములకు పాల్గొని భారతీయులు మరచిపోలేదు. అప్పుడు రెండువందలముండ్లకైగా భారతీయులు స్త్రీపురుషులు ధైర్యము దెట్టబడిరి. నల్లులు భారతీయులు మణిలలు భార్యభర్తలు గూడ దీగపాంతరవాసముపడెడిరి. ఒకటిని చంపిరి. చాలమంది గాయములు తగిలెను. ఇయ్యది 1920 సంవత్సరారంభమున జరిగెను. ఈ యల్లరల కారణములను గూర్చి విచారించుటకై ఒక విచారణ సంఘమును పంపుచుని భారతప్రభుత్వమును కోరగా పంపుటలేదనిరి. ప్రత్యేకము విచారణ జేయింపవలెనని భారతకార్యాలయమును గోరనైనలేదు. ఇట్లు విచారణజేయింపవలెనని భారతప్రభుత్వమువారు ఒత్తిడియుట న్యాయమని తలచుటలేదని సర్ జార్జి బార్నెస్ స్పష్టముగ జెప్పెను కలలోనియలు ఆఫీసు ఆక్షేపణలనల ఈనివేదికమును ఆపియుండుట న్యాయమాయని ఆశ్చర్యమగుచున్నది. ఈవిచారణసంఘమునకై భారతకోశమునుండి చాలడబ్బు ఖర్చు పెట్టబడెను. కావున ఆనివేదికను ఆలస్యము జేయకుండ ప్రచురింపుమని కోరుటకు భారతీయులకు హక్కు గలదు.

[ఈసారి భారతకానసభలో సిన్హుగారికి విజయము గల్గినని నమ్మెదను. మో! కా! గాంధీ.]

ప్రసిద్ధిబడెనని బర్మాదేశీయుని మరణము

రంగూను, డిశంబరు 9:—బెంకటి శామ్రాజ్య కాసన సభ్యుడగు నున్న యు. మె. ఎస్. బురాయిన్ ఫన్ డాక్టరుగా ముండలేనయిన మరణించిరి. చనిపోవునప్పటి కీయనకు 33 సంవత్సరముల వయస్సు గలదు. బర్మారాజుల హయాములో వీరు బెక్కా ఉద్యోగ పదవులు వహించిరి. కొన్ని సంవత్సరముల బెక్కుపూర్వపు సభ్యునిచిరి. ఇంగ్లాండులోను, యూరపు ఖండముందును ఎక్కువకొన్నివిధగి యొంచెనేలో రాజువారిగ నుండిరి. ముండనుగారి రాజ్యకాలములో రాజ్యాంగ విషయములలో విరుపాల్గొనిరి. 1921 సంవత్సరములో జరుపబడిన తొమ్మిదవ బర్మాసంఘాపు వార్షిక సమావేశమున కధ్యక్షత పదవి నీయన వహించెను. (ఆ. ప్రె.)

శాంతైక్యములుగుదురుపెట్టు?

ఒకసింహశస్త్రీ అభిప్రాయములు

(సి. యస్. ఆంధ్రాను)

సింహశస్త్రీపము జన్మభూమిగాగల సిహశస్త్రీ యొక్క రు నాకు ప్రాసినలేఖ నుయిందు ప్రకటింపటకు సంతోషముగ దున్నది. రెండువేల సంవత్సరములకుపూర్వమే అశోకమహారాజు తన కుమారుడగు మహేంద్రయువరాజును, దక్షిణదేశమున బుద్ధునిసంశోకమున కాంతిసుహృద్భావముల వ్యాపింపజేయుటకై ఉత్తరదేశమునుండిపంపినటుల అందరుకును జ్ఞాపక ముండవచ్చును. అంతసాగరచిహ్నములును తండ్రియొక్కమహత్వమును అదీవిలో నింకను గాన్పించును. ఆస్త్రీ ప్రాసినలేఖను కొంతతగ్గించి యిందు ప్రకటింపచున్నాను:—

“భారతదేశములోని హిందువుమామ్యుదీయులమధ్య సహనభావమును, వికమత్వభావమును గుదురునటుల జేయుటకు వికమత్వమహాసభయందు అన్నిమతములవారును జేసినప్రయత్నములను నేను చాలశ్రద్ధతో జదివితిని. హిందువులకు మహామ్యుదీయులకును ముఖ్యముగ మైత్రి గుదురుట నాకు సంతోషమే ఏదైన నిస్సంశయముగ జరుగననియేనాకు నమ్మకముండును. విసప్పటికిని, వికమత్వమహాసభయందు దర్శిత్రియములుగాని, సంఘులుగాని ఒడంబడికలుగాని జేసికొన్నను, జాతినమితి ప్రపంచముందుకాంతినిచేయవచ్చు జాలకపోయినట్లే భారతదేశములో గూడవివిధలన కాంతియేర్పడజాలదని నాకుదోమచున్నది, మహామ్యునిఉ పవాసమైనపిదప జరిగిన అల్లరులే ఇది సత్యమని ధ్వజము జేయుచున్నది.

“ఏదైన ఒకవిషయమును పురుషునివలెగాక స్త్రీభిన్న దృష్టితో జూచును. అదియేలాకోగాని నిజమైన వికమత్వరీజము మహామ్యుడు ప్రాశనజేసిననాడు ఏల్లకోచేరి ప్రార్థనజేసినపుడు నాటుకొనెనుగాని, ఢిల్లీలో జనసమూహము చేరినవారులో తేదని తోచుచున్నది.

ప్రపంచములో నెల్ల ముఖ్యముగ మూడుమతముల ననుసరించువారిని వారివారిమతగ్రంథములనుండి భాగముల జదువుచుని కొరవపుడు భగవంతుడే అట్లుచేయించెననలయును. ఆప్రార్థనసభలో జదివినభాగములను జూచినక్రైస్తవమిత్రు లనేకులు, అట్టి భాగములు ఉపనిషత్తులలోను కొరానులోనుగాని గలవాయని నన్నడిగిరి. నేనున్నవనిచెప్పగా బైబిలులో తప్ప నే గ్రంథములందుగాని అట్టిమానావాద్యములు గలవని వారనమ్మురైరి. కానినై నేను ఆలోచింపజొచ్చితిని. ఒక్కహిందువులకును మహామ్యుదీయులకే గాక అన్ని మతములవారికిని గూడ నిజముగ కాశ్వతమైతిని సమకూర్చుట యెట్లో నేను నాఅభిప్రాయములను సవినయముగ జెప్పెదను.

“ఎట్లనగా: మహామ్యుదీయులును, హిందువులును, శాద్ధమతీయులును బైబిలు సంఘమువారివలె తమమత గ్రంథములను భారతదేశములోని భావలన్నిటిలోనికిని పరివర్తనమును జేయించి తేకమంతులను ప్రచురణ జేయవలయును. ఇప్పుడు హిందువులయొక్కయు మహామ్యుదీయులయొక్కయు హృదయములందున్న రాగద్వేషములకు కారణము ఒకరిమత మింకొకరికి దెలియుకపోవుటచేతనే యైయున్నది.

“నే నీనుచనజేయుట యేలననగా, మేము ప్రతిమంగళవారమును ప్రార్థనదినముగ నేర్పరచుకొంటిమి. అక్టోబరు 7వ తేది మంగళవారము మహామ్యుడు ఉపవాసమై ప్రాశనజేయుటకుఁముందుకొనా సాయంక్రమ మప్రార్థనలందు మహామ్యుడు జ్ఞాపకముచెప్పెను. ఆరాత్రియే భగవంతుడు మహామ్యుడున్నగదిలోనికి బోయి, భారతదేశములో దేవునిసత్యమును వ్యాపింపజేయుట కొకధర్మతే తగ జేయుగాకయని ఒకక్రైస్తవ ఆంగ్లేయుడు ప్రార్థనజేసెను. మాకు ప్రార్థన యందు నమ్మకము గలదు. దానితో నెన్నియో అడ్డుతెలులు జరుగు నని నమ్మెదము. ఆ ఆంగ్లేయునిప్రార్థన నాలించియే కాబోలును ఆశోక మహామ్యుని గదిలో ప్రార్థన మూడుమతములవారును జేసిరి. మహామ్యుడుమరియొక అశోకుడై అందరకును సహనమును మైత్రినిబోధించి భారతదేశముయొక్కలోపముద్రు ప్రపంచములోని దేశములలో సమముజేయు నని నేను నమ్మెదను. మహామ్యుడు హిందూ మహామ్యుదీయ మతధర్మముల వ్యాపింప సమకట్టి శాంతైక్యయుగమును జేకూర్చువా యనినే నడుగుచున్నాను. భగవంతు డందరు కాయనకు తోడనుగాక!”

ఈశ్లోకు నాకావములగాన్నింటిని తద్భావానుకూలముగానే జేర్చెదరు. బైబిలు నేమియు మార్చకుండ లక్షలకొలది గ్రంథములనుఇష్టముచచ్చినటుల పూర్తిగకాలమునుండియు ప్రచురించుట నాకుచాల విచారముగనున్నది. బైబిలులోనికొన్ని భాగములు ముఖ్యముగ ప్రాతనిబంధనయందు పగదీర్చుకొనుట, మాత్రములు, అన్యమత ద్వేషము గాన్పించుచున్నది. ఐతే దీనితో బాటు మంచి నీతిబోధ జేయు చక్కని అధ్యాత్మములుగూడ గలవు. నేను నానామతగ్రంథములనుగూర్చియే యేలచెప్పితిని అందరకును దెలిసినజే. కాని నామత గ్రంథమును గూర్చి చెప్పినది యితరమతగ్రంథముల పట్లగూడ వర్తింపును. మనకు మనపూర్వులనుండిచ్చిన యీ అమూల్యమున పవిత్రగ్రంథములకుపయోగించుకొనుటలో తెలివిగ సకారణముగ యుక్తముగ చూచి పనిజేయువలెన కాలము వచ్చినది. అనగా నరుచి కిష్టమునానిదిగాని మనకాలమున కిష్టముగానిదిగాని అంతను దీనివేయవలెగాదు. మహామ్యులను విశుద్ధమనస్కులకును యెన్నియోసంతతులనుండి కష్టముగ నుండినభాగములను దీనివేయవలెను. ప్రాతనిబంధనలో జేయు కథ మున్నగు భాగములను దీనివేయవచ్చును. కొన్నిచోట్ల అన్యమానగాగలదు. అందువలన మనస్సునకు కష్టముగనే యుండును. అచ్చటచ్చట కొన్ని భాగములు భాషాంతరీకరింపదగనివి గలవు.

మతగ్రంథముల యోత్యమునకు భంగము గలుగకుండనే వానిలోనుండి మంచిభాగముల నుద్ధరించి ప్రచురించుట సాధ్యముగాగలదు. అందు మహాద్వేషయము లున్నపుడు వానిని దీసి భారతదేశములో నన్నిభావలలోను తప్పక ప్రకటింపవలెన నజే.

వంజాయి గవర్నరు

సిక్కు సుధారసంఘము

9 వ తేదీనీ సర్ మాల్కం హెయిలీగారు మేకుపురాకు వెళ్లిరి. కొందరు సన్యాసపత్రములను సమర్పించిరి. వారిలో సిక్కు సుధార, అంజమాను సంఘములు గూడగలవు. జల్లాబోర్డు, జిల్లాసోలరుల బోర్డు, సహకారసంఘము, ప్రత్యేకధర్మ సంఘముల వా కి వి జ్ఞ త్వు ల నం దు కొ నీ గవర్నరు ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

దక్షిణపల్లె జిల్లోయలో 75,000 యకరములు ఫీంకెను సోలరుల నిమిత్తము దొరతనమువారు ప్రత్యేకించిరి. 1926 లో ఆభూముల నిచ్చెదరని గవర్నరు నుడివెను.

సిమ్లూ అంజమాను సంఘమువారి కాజభక్తిని ప్రశంసించెను.

“సుధార సంఘమువారు దొరతనమువారి సద్భావమును గ్రహింపగలుగుట చాల శ్రవణంనీయము. నాస్కానా సా హెబులో వెనుకజరిగిన ఘోరహత్యల నెన్నటికిని మరవతరము గాదు. కానిని దొరతనము వారిపై నాకోపించుటకు చాల ప్రయత్నములు జరిగినవి. గురుద్వారములసంస్కరణముకొరకు దొరతనమువారు పెక్కుసాయలు ప్రయత్నించెరిగాన నిక వారందలకు పూనుకొనయ్యగాని ఎవరైన సరియగురీతిని ప్రయత్నించినచో సహాయము చేసెదరు.” అని హెయిలీగారు నుడివిరి (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

ఈక్రింది విషయముల నాలోచించుటకుగాను గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభయొకటి యీనెల ౧2 వ తేదీ మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్యకార్యాలయమున జరుగును.

విషయములు

- ౧. దేశకారాధకుల వసంబగునెల నివేదికములు, బిల్లులు
- ౨. రాష్ట్రభివృద్ధిశోధకార్యదర్శిగారి నెం ౧3/౨-౮-౨౪ రు సర్క్యులరు.
- 3. గుంటూరు పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడుగారి రాటముల్లదరఖాస్తు, కారదానికేతనంవారి యేకుల దరఖాస్తు.
- ౪. ఇతరవిషయములు.

న ము. ప్రసాదరావు,

కార్యదర్శి.

వికమత్య జననము

చంద్రనామాలలో ప్రకటించబడు 'నవనామ' శత్రుకయిట్లు వ్రాయుచున్నది:-

భారతదేశ మిప్పుడు వికమత్యమంత్రజపమునందు లీనమైయున్నది. ఇంద్రుని మహాత్ముని జీవితవిప్లవభావమే. ఆయనద్వారా భారతాత్మకు క్రొత్త తపస్సు అభ్యుపేక్ష.

భారతాత్మ పునర్జన్మవేదము సంత గడువలయును! మహాత్మునినే అధిపతి మరేమియుగాదు. ఆతడే దేశమంతయు ననుభవించుచున్నది. ఇయ్యది దేశ మనుభవించు పునర్జన్మ. ఆత్మపరమ రక్షణమైన మనవలయును. దేశమంతటి పక్షమునను ఒక్కమహాత్ముడు ఘోరబాధ ననుభవించునపుడు, ఆయనయే అందరకును చూలకై న్నపుడు, ఎట్టి ఆటంకములు గల్గినను లొంగని ఆధ్యాత్మిక నిశ్చయశక్తి జనించినది. నేడు భారతహృదయమున గాఢముగ ఆధ్యాత్మికనిశ్చయము జనించి నది. అనగా త్వరలోనే భవిష్యత్తునందు దేశముకొటి యగుటకు నిశ్చయ మేర్పడినది. భారతదేశహృదయజీవితములందు గురుత్రక్తియొకటి యవతరించినది. వికమత్యదీక్ష చిట్టమని కొంచున్నది. దేశ మిటుల జేయవలెనా?

ఎంతకాలమునుండియో నేడు చేరుగనున్న జనము యిప్పుడు హతాత్తుగ వికమత్యదేశముగ మారునా యని నమ్మని వారు, జననము ఒక్కనిమిషములో గల్గునదనియు దాని కెంతకాలమో పట్టదను విషయమును పరమమన్నారు. జననమందు ఆత్మతి సిద్ధమగువరకు అది లోలోపల నెవరికిని గాన్పించునదే వృద్ధి కాగనుండును. దేశములో వికమత్యభావపు అభివృద్ధి ఆధ్యాత్మికముగను శాసనముగను నెమ్మదిగ నిశ్చయముగ జరుగును. జననము గల్గునపుడు అందుహతాత్తుగ జరుగునదేమియులేదు. ఆత్మయొక్క భావమే ముందుదేర్పడి సజీవమగును. ఇకను అందుకు గానలీన కాలము మానసికముగ ఆదర్శముగ సిద్ధమగుటయే. సజీవాత్మతి వచ్చుట ఒకనిమిషములో జరుగు వ్యవహారమదప్ప మరేమియుగాదు.

కావున ఢిల్లీలో జరిగిన సాంఘిక అంతర్జాతీయసభలు గాని, బొంబాయిలో నీచుధ్యజరిగిన కాజీయసభగాని వికమత్యము జేమాగ్నువుకు సమాజేశమై అట్లు ముగిసినందులకు ఆకాభంగము నొందుటకు గాని, అసంతృప్తి గాంచుటగాని అవసరములేదు. ఇయ్యది దేశములో నవతరించుచున్న వికమత్యసంకల్పచిహ్నములే యగవయ్యను. జాతీయ అంతరీక్షాత్మయందు జరుగుచున్న అవధారణము యొక్క ఆధ్యాత్మికవిధాన మనకవి నిదర్శనములు. సంఘసమయము ఇకను పూర్తి గాకపోయినను వెంటనేజరుగుననే యందుకు న. కాని దేశముయొక్క మనోభంగములు వికమత్యమువైపు నకే పోవుచున్నది. ఇంకను నెన్నియో కష్టములు తెలియనివి గలవు. కాని హిమాలయములనుండి దిగిన ప్రవాహము సమద్రములోనికి పోవుచున్నది. ఇంకను దిగుగజాలదు. భారతదేశము వికమత్యమునకై నిశ్చయము గాంచువరకును మోక్షము గలగజాలదు.

కాని మనము భగీ ధునివలె మేల్కొని కనిపెట్టుకొని జాగ్రత్తగ నుండవలయును. భగీ ధుడు గంగానదీనీ హిందూ సానములోనిగుట్టులు బయల్గొనడ నెమ్మదిగ దీనికొనిపోయెను. మన మేమి పనిజేయుచున్నామో తెలిసికొని చేయవలెను. ఆ దర్శనము జేరుటకు సరియైనమార్గ మేదోగూడ గుర్తొంగియుండవలెను. వికమత్యపు ఇచ్చాప్రపంచి దిగినది. కాని మనస్సాధి మానమున వినున తపస్కుడ అడ్డునువచ్చును. భగవద్దక్షిణపరమనదేమియులేదు. కాని ప్రతిఘటనలు పూర్తిగ కొట్టుకొని పోవుటలోపల బాగా ప్రతిఘటించెదరు. మనమెప్పుడు నిశ్చయమునగుగ్గియుండవలయును. అది తుదిమ విషయముగాంచదనియే మాత్రమును సంశయింపరాదు. ఈవికమత్యదీక్షనిశ్చయమునకై మనము కాను, అసాంకారములను విడిచివేయవలయును. ఒకపెద్ద దేశము జనించినది. అయ్యది తన ఆధిక్యమును ప్రకటింపగోరునపుడు దాని పోషింపవలయును. ఇందులకు స్వాధీమాన మనదానిని త్యాగముజేయవలయును. దివ్యతక్తియంతయు చందీలోనద్దవింపవలయును. వ్యక్తికారము లన్నియు నేకమైయేడటగాని సంయుక్తబాళిత సాధ్యము గావాలను. వ్యక్తివిషయములలో సంఘములు పక్షములవిషయమై కూడ అంతే. సర్వమును త్యాగముజేయవలయును. చిన్న చిన్నధర్మము లన్నిటిని చేశ్యమైకై ఆహూతి జేయవలయును. అదియే యగధర్మము. భారతదేశమునందు క్రొత్తజాతి బయలుదేరవలె నని భగవంతుని ఆజ్ఞయైయున్నది. అయ్యది వికమత్యమునందే జనింపవలయును.

గ్రామ పునర్నిర్మాణ సేవాసంఘము

విద్యార్థుల విధి

గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకై మార్గముల నాలోచించుట కొక సంఘముండవలయునని తలచుచున్నాము. జాతీయజీవితమునకు హిందూదేశములో గ్రామము పునాదిరాయు యని పలు మార్లు చెప్పనక్కరలేదు. మన దేశమునందభికసంఖ్యాకులుగా నున్న గ్రామవాసులు అజ్ఞానములో నున్నంతవరకును బాధ్యతాయత స్వపరిపాలనాగ్రహణ మసాధ్యమగును. అజ్ఞానముల ఎన్నికబారులకన్న ప్రజాప్రభుత్వమును నిర్దేశించున దేశికవిశ్వాసము. అందుచే గ్రామవాసులకు బోధించి సాంఘిక నేపథ్యముల కొకనిర్మాణ మవసరమని అంచునుకొనుచున్నాము.

విద్యార్థుల లిందులకు పూనుకొనవలెను

ఈ జాతీయసేవను చేయుటకు విద్యార్థులు పూనుకొనవలెను. దీనికిన్న ఈసేవకు అర్హులులేరు. దీని సేవలపై నాలోచించినవడమును ఈ సేవ తాళియనుకరిగి, త్యాగమొనర్చునది, ఈ త్యాగపూరితులైయుండు విద్యార్థులే యిందులకు తగువారు. జాతీయాభివృద్ధికి జాతీయయోగములే నిర్మాతలు. మన జాతీయకల్యాణమునకేగాక మన సోదరదేశీయుల పైకి తెచ్చుట కీపాటి సేవజేయుట మనవిధి యని మనము ప్రసాదించుచున్నాము. ఇది మనము నివర్తించవలసినయొక పవిత్రకార్యము. ఎవరిమూలమున మన మింతవరకు జ్ఞానము సంపాదించగల్గితిమో ఆ రైతులకు ఆశీర్వాదములతో మనముచేయునేవ చాలతక్కువ.

రాజకీయ మతచర్య లనవనరము

ఈ యుద్ధ మాభి వృద్ధిని గోరుచున్న వారు ఆ నవ స ర పు గల్లం తు గం ద ర గోళము లేకుండుట కై రాజకీయ మతచర్యలతో సంబంధము కల్పించుకొనరు.

ఈ సేవకు విద్యార్థి జీవితనిర్మాణ మవసరము

ఈసేవాశయజలప్రాప్తికి విద్యార్థిజీవిత నిర్మాణ మవసరము మొదటినుండియు విద్యార్థరంభమునుంచీయు, దేశసేవకు లగుట కుపయోగపడు జ్ఞానజీవిత ముండవలెను. మనకు జ్ఞానము లేకపోలేదుగాని మనకున్న జ్ఞానమును మొత్తముగాగాని ప్రత్యేకముగాని యుపయోగింప లేకన్నాము. జ్ఞానమే శక్తిని కలుగజేయును. జ్ఞానమునుపయోగించుటలో శక్తికలుగుచుండును. అంతేగాక నిర్మాణకార్యచరణమును క్రమశీలము మనము మొదటినుండియు అభ్యసించవలెను. "శాసనసభలో ఎప్పుడైతే మనము నిర్బంధించితిమిద్య కావలెనటామో అప్పుడే వెంటనే "డబ్బులేదు. అనేకబాబునస్తుంది." కాని యీసేవకుమనము గవర్నమెంటుపై నాధార పడవలసిన పని లేదు. ఇంకొకటి అధించనక్కరలేదు. డబ్బుపొదులు గ్రామపాలకాలయము ఈపాధ్యాయలకోసము వెచ్చింపవలెనములేదు. ఈరీతిగా ఎంతో ఖర్చు కలసికచ్చును. ఇట్లు డబ్బు ఖర్చు లేకుండ చేయుటకు విద్యార్థివృత్తపడి ఆత్మనిజముక బాధ్యతతో తమసోదరలకు అజ్ఞానమునందున్న పల్లెలవానికి బోధించుట ఎంతో లాభకారకము.

పనిచేయు విధములు

మనకు ముఖ్యముగా కావలసినది నిర్మాణము, ఉత్సాహము. ఒక మంచినీటిగాని గొప్పపనిగాని ఎప్పుడూ ఒక్కమనిషి చేయజాలదు. ఇందులకు ఇతరులసహాయ మవసరము. నిర్మాణ ప్రయత్నమునానికే సహాయమనియర్థము. మనప్రజలకు జ్ఞానముగల్గించి పైకితెచ్చుటకు విరామోపన్యాసముల (అనగాత్రిరుబడి కలిగినపు డుపన్యాసములు) నిచ్చుట, రాత్రిపాఠశాలల పెట్టుటమొదలగుపనులు చేయవలయును. మనకన్న ముందేపడియున్న అమెరికా, జపాను, యింగ్లాండు, యూరపుదేశములు ఎట్టివిధములతోనే అజ్ఞానమునపోగొట్టి సాంఘిక సేవ జేసినవి. అట్లే మనదేశముగూడ సాంఘిక, విద్యా సేవకు సంఘములతో నిండి మదరాసునందొక కేంద్రసంఘమును కలిగియుండుటనుంచి ప్రతివిద్యార్థియు, ప్రతిపాఠకుడు ముఖ్యముగా పక్షిస్తుడిద్యోగులు సెలవులలో గ్రామవాసులకు కొన్నియుపన్యాసముల వరుసగా నీయవలయును. ఈపద్ధతి నాచరణలో చేట్టుటకుగానుగాన ప్రతియం పన్యాసకుడును క్రామములకు రుచ్యునింపవలెను. ఉపన్యాసములు దేశభాషయందుండవలెను. అందరికి విలయ్యెట్లుగా ఈ యుపన్యాసముల సాయంత్రపువేళయందీయవలెను. లేదా విలకాలమునేదైన నిశ్చయించుకొనవచ్చును. ప్రతివిషయముమీద 7 ఉపన్యాసములు; ఉపన్యాసము 1 గంటనుండి 2 గంటలవరకుండవచ్చును. ఉపన్యాసము లీయవలసినవిషయముల నిశ్చించునాచించితిమి. స్థానికనాయకులపై నాధారపడి ప్రతికళాకాలము నొక సంఘమును నిర్మింపవలయును. ప్రతిసంఘమును తనయధికారవర్గము నదియే యొన్నుకొనును. దానికి కావలసిన డబ్బునదియే వసూలుచేసికొనును. ఈసంఘములందున్న సభ్యులు

వారి వైవిధ్యములు వారు చేయు ఉపన్యాసములపట్టిక, వారు పోలించిన గ్రామములు వారుపన్నించిన గ్రామములగుర్తిన సాంవత్సరిక లేకమాసనివేళికములు వీటికన్నిటికీ అసంఘము ప్రయత్నములు చేసికొనవలయును.

విషయముల పట్టిక

హిందూదేశీయత, భూగోళశాస్త్రము, ఇంగ్లాండు, టర్కీ, ఫ్రాంసు, స్పెన్, జపాను, యూరపుదేశములగు దేశముల చరిత్రలు, ఆంగ్లశాస్త్రము-అంబిలైజ్యము, పరమతి సంఘస్థాపన గ్రామపరిశ్రమ వ్యయసానువృద్ధులు, పౌరుని విధులు, హక్కులు.

5000 మంది విద్యార్థులుగలదేశ ఈపనికి పూనుకొంటే 1 సంవత్సరములో 20000 గ్రామములకు బోధింపవచ్చును. ప్రతివిద్యార్థియు నాలుగుగ్రామముల తీసికొని 4 విషయముల మీద వుండున 7 ఉపన్యాసములనిచ్చుచో మొత్తం 28 కోట్లు పట్టును. ఈప్రకారము ప్రతిగ్రామములోను చేయవచ్చును, ఒక గ్రామమువారు జ్ఞానముసంపాదించినప్పుడు ప్రక్కగ్రామము వారు సహజముగ నేర్చుకొందురు. ఈప్రకారముగా మనమొత్తములకు చేయవలసిన సేవచేసినవారగుదుము. ఈప్రకారము మనము నిర్మాణము మొదలు పెట్టి మన ఆలవాటులమన జే వి ముగ్ధించు కొనువారమగుదుము అందుచే ప్రతివారిని మేము యానిర్మాణముజయప్రదముగా కొనసాగించుటకయి ద్రవ్యగమాయము తదితరసహాయములు చేయబ్రాధితులు-

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

అధ్యక్షుడు.

ప్రొఫెసర్. పి. శుబ్రహ్మణ్యం,

ఎం. కె. రంగారావు,

కార్యదర్శులు.

ఆర్. కృష్ణశాస్త్రి బి.వి.ఆనర్లు,

విద్యార్థికార్యదర్శి.

కరాచీవర్తకసంఘము

సన్మానప్రమున కిచ్చిన గవర్నరుగారి సమాధానము

కరాచీ, డిశంబరు 9:- కరాచీవర్తకసంఘమువారర్పించిన సన్మానప్రమునకు గవర్నరుగారు యిట్లు సమాధాన మిచ్చిరి:- బొంబాయినుండి కరాచీవర్తకసంఘము పెద్దరైలువార్గము జేయబడవలయునని మీరు చెల్లిరి. అదికాలమునుబట్టి చేయవలయును. బొంబాయిప్రభుత్వమువారిధానమును శాన్సు చే గణించునని యుండియ ప్రభుత్వమువారికి బంపిరి. తుదిఅధికారము యుండియ దొరతనమువారికి. హిందూదేశీయయొక్క అక్రమముబట్టి చూడ సింధుదేశమున చిన్నరైలుమార్గముల అవశ్యకత మిట్లుటకు గన్పించుచున్నది. కాని అధికమైన ఆశలను నేను సింధుదేశమునను జూపజాలను. కరాచీలో ముఖ్యస్థాన నిర్మాణావశ్యకతయొడ రెండభిప్రాయములు లేవు. ఇందుగరకు జాలై నెలలో సమాజేశమును భారతసామ్రాజ్య కాసనసభయందొక చిట్లు ప్రవేశపెట్టవలెను. (అ. ప్రె.)

సాకోట్రాటిఫికేషన్లు

థాంప్సన్యొక్క అంతర్జాతీయము

థాంప్సన్యొక్క ఆచోకియిచ్చినవారికి వెయ్యి రూపాయలు బహుమతితోనుబండును

కలకత్తా, డిశంబరు 10:- సాకోట్రాటిఫికేషన్ల సమావేశమొగియగు థాంప్సన్ గారు విచ్చిత్రిముగా అంతర్జాతీయమైన స్టేటుమెనషన్లకై దెబ్బువచ్చుచున్నది. నవంబరు 24 న లేదని మేనేజరుచేరికి వచ్చి తాను చేయవలసినపనులను చేసి త్రొక్కనుబండి నెక్కి తాంప్సన్ శివటికీపోయెను. అప్పటినుండి యు నాయనసమాచార మెవ్వరికిని తెలియజాలదు. తప్పిపోయిన తాంప్సన్ గారిని బట్టుకొనుటకు తోడ్పడుసంగతులను దెల్పినవారికి రు 1000 లు బహుమతి ఈయబడుననితోలు మేనేజరు ప్రకటించెను. విరుఅడుగుల పది అంగుళముల పొడవు గలమనిషి ప్లాసులయిబాను ధరించెను. స్వస్తింగుతోలు చేసికొని నల్లనిజోడు తొడుగుకొని వేటాడునపుడు ధరించు టోపి తెట్టుకొని తాంప్సన్ గారు కనబడిన తుడిదినమున జూడబడిరి. (అ. ప్రె.)

కోహటు అల్లరులు

మేజిస్ట్రేటు కార్యాలయ ప్రకటనలోని ముఖ్య విషయములు

“మహాకోహటు రావలెనని నేను హిందువులను కోరి నను వారు రానందున, హిందువులు తెచ్చిన కేసులతో విచారణ పూర్తి కాలేదు. హిందూమహమ్మదీయ ప్రముఖులు వంపినభిక్ష మూలములను చదివించి, జీవనదాసుకలపత్రమే కలహకారణము గాని అదివరకు మహమ్మదీయు లట్టికరపత్రమును ప్రకటించుట చే దానికి ప్రత్యుత్తరముగా జీవనదాసు ప్రకటించె నని హిం దువులు తెలిపిరి.

సెప్టెంబరు 8 వ తేదీని మాల్వీ అహమదుగారును చాల మంది మహమ్మదీయులును వచ్చి జీవనదాసును శిక్షింపవలెనని కోరిరి. జీవనదాసు 10 వేల రూపాయలకు పూచీకత్తు నియ్యి వలెనని అనిష్టెలు కమిషనరు అహమదుఖానుగాను అట్లా పించి కరపత్రములన్నీటిని కొట్టవద్ద తగులబెట్టించెను. 8 వ తేదీని జీవనదాసును హమీదుమిదవదలిరి. అకాబ్రీయే మహమ్మదీ యులు సభచేసి ప్రమాణము చేసిరి. 9 వ తేదీ ఉదయమున 1500 మంది మహమ్మదీయులు డిప్టీ కమిషనరువద్దకు వచ్చిరి. గత రోజునభసంగతి డిప్టీ కమిషనరుకు తెలియలేదు. జీవనదాసు పైని చర్య జరిపెనమని డిప్టీ కమిషనరు తెలుపగా వారు జల్లరి గాని వెంటనే గలభా ప్రారంభమైనది.

ఉద్యోగులు హిందువులపైననే తుపాకులు కాల్చిరిగాని అల్లరిమాకపై కాల్చలేదని హిందువులు చేసిన ఫిర్యాదు నిరా ధారము. ఏలనగా 9 వ తేదీనే మహమ్మదీయులలో హెచ్చు మందికి గాయములు తగిలెను. పైరికులువచ్చి మంటలనార్పసాగిరి. దోపిడీలు విరివిడిపొయెను.

10 వ తేదీని పరిసరగ్రామములవారు కోహటుకు వచ్చు టవలన మరల అల్లరులు జరిగినవి. 9 వ తేదీ రాత్రి చాలమంది గోడలకు కన్నములు త్రవ్వి లోనవ్రచినవారిని. వారి నాట్రుట కవ్వ మని 10 వ తేదీని ఉదయము 8 గంటలకు కావలి భటులు తెలిపిరి. ఒక హిందువు యింటిమట్టును గుంపులు విస్తారము చేరగా నతడు భయప్రకంపితుడై తుపాకిని కాలెను. అదియే కొట్టాటకు ప్రారంభకారణ మైతి. 9 గంట లగనటికి అవిధి యందంతటను ఇండ్లు తగులబడసాగెను. కావలిభటు లేమి యును చేయజాలక పోయిరి. హిందువుల నచటినుండి తప్పించు టకు ప్రయత్నములు చేయకున్నచో దారుణముగ జననవ్వము కలిగియుండును. వృత్తి నొందిన వారు ను కనబడని వారును గాయములు తగిలినవారును మొత్తము 145 మంది. వారిలో హిందువులు 111 మంది. 111 గురిలో 12 గురు చనిపో యిరి. 12 మంది కనబడలేదు. 24 గురికి పెద్దగాయములును, 82 మందికి కొద్దిగాయములును తగిలెను. మహమ్మదీయులలో 10 మంది చనిపోయిరి. ఒకడు కనబడలేదు. 6 గురికి పెద్దగాయ ములు ను 17 గురికి కొద్దిగాయములు ను తగిలెను. మొత్తము మూడులక్షల తుపాయల వెలగల సొత్తు నష్టమైనది. చాల సామానులు పోలీసువాణిహవాళులలోనున్న వి. వానికొర కింకను ఎవరునురాలేదు. కోహటులో బ్రిటిషు సోల్దరుల పటాకమునుగూడ నుంచుట ముఖ్యము. బలవంతుగా మహమ్మదీయమతమున కలుపుట హిందూస్త్రీలను చెరబట్టుట మున్నగు కార్యములు కొంతకాలమునుండి జరుగుచున్నందున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొంతకాలమునుండి మై త్రి చెడినది.

జీవనదాసు ప్రకటనము పాఠశాల గాని క్షమింపవలె నని కోరుచు సెప్టెంబరు 2 వ తేదీని పురమండిమున జరిగిన బ హిరంగసభలో హిందువులు తీర్మానము చేసినను మహమ్మదీ యులలో అరివారులు తృప్తిపొందలేదు. అదివరకు హిందూ స్త్రీలకొర కొకచెరువును త్రవ్వించువిషయమునగూడ తగవుకలి గినదిగాని అహమదుఖానుగారి అప్రకృతక్రింద జరిగినబహిరంగ సభలో హిందువుల కనుకూలముగా పరిష్కరింపబడెను.

సెప్టెంబరు 8 వ తేదీని అనిష్టెలు కమిషనరు కరప త్రములను తగులబెట్టించగా, అందుపైని క్రిక్కుప్తునిహమ్మ యు న్నది గాన దానిని తగులబెట్టగూడదని హిందువులు ఆ కమి షనరును తీవ్రముగా నిరసించిరి. 3 వ తేదీనే జీవనదాసును అరెస్టు చేసిరి. అతనిని 8 వ తేదీని జామీనుమీద వదలిరి. అతని ని వదలవరకును అల్లరులేమియును జరుగ లేదు. అతనిని వదలిన నాటికాకాబ్రీయే కలహలోచనము ప్రారంభమైనది.

9 వ తేదీని కొట్టాట ప్రారంభమగుటకు గల కారణము సభిగా తెలియదు. డిప్టీ కమిషనరు

వద్దనుండి వచ్చినవెంటనే మహమ్మదీయులు దోచుకొనసాగిరిని హిందువులు తెలిపిరి. మహమ్మదీయ బాలురు కొందరు జబరుద స్త్రీగా కిధులవెంటవెళ్లుచు రాళ్లుపెట్టుగా పోలీసువారు వారిని తరుమసాగిరి. వెంటనే రాయబహదరు మఖానుసింగుగారి మేడ మీదనుండి తుపాకులుకాల్చిరి. అని మహమ్మదీయులు తెలిపిరి.

భిలాఫతు సంఘకార్యదర్శియును మతిపెత్తమంది మ హమ్మదీయులును హిందువులకు కాపాడి చాల సహాయముచేసిరి. వారమురోజులకుగాని మంటలు పూర్తిగా ఆరినవి కావు.

సరిహద్దుకనిస్తేలులుగూడ దోపిడీచేసిన మాట నిశ్చయ ము. వారిలో యొడుగురీపైని శేనుచేయుటెను. 10 మందిని పని లోనండి తీసివేసిరి. మరికొందరికి యితరక్షలుచేసిరి. అనిమేజ స్త్రీలు శేకోగారు వ్రాసిరి.

వర్తికాభిప్రాయములు

వయొనీరు

“అల్లరుల నడుచుటకు నేన హెచ్చుగా నుండవలెను. నేనను హెచ్చుగా నుంచినచో దుర్వ్యయముచేయుచున్నారను ఆ తేవణవచ్చునని జడియగూడదు”

టిబూన్సు

“ప్రభుత్వ ప్రకటనమొలె మాత్రమును సంకల్ప పికరము గాలెను. వ్రాతమొదటినుండియు పాక్షికముగానే యున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులు హిందువుల కట్టి సహాయమును చేయలేదను మాట నిశ్చయమైనను తానినిగూర్చి నిరసనమే కనపడదు”

సివిలుమిలిటరీ గెజెటు

“దొరతనము వారి విమర్శలు సహేతుకములు. పక్షపా తమేమియునులేదు. ఇదివరకు పత్రికలలోను సభలలోను చాల అతిశయోక్తులు వినబడెను. ఆదేశములో వెల్లువెట్టుకొనిన దా నిని జరిగి తీరదరు గాని మాట తిరుగు గాన మేల మైత్రిని కలిగించుటకు రెండుమతముల నాయకులను కట్టికొని పలుపు టకసరము. (ఆ, ప్రె.)

మైసూరుకాసనసభ 9 వ తేదీని కూడినది. రాజకుమారి మరణమునకు చింతించు తీర్మానము సభ్యులందరు నిలువబడి యామోదించిరి. నేడు మరల సభ జరుగును.

యూరోపియ అసోసియేషన్

నహాయకార్యదర్శి హెచ్చరిక

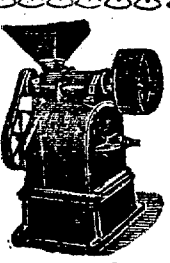
బొంబాయి, డిసెంబరు 9—బొంబాయి కమర్షియం ఖానాసభ్యులతో ప్రసంగించుచు, 1888 సంవత్సరముందు స్థా పింపబడిన యూరోపియను సంఘము చేసిన బనిని క్షుప్రముగా తక్కువచేసి డనుటయిండియాయందు యేర్పాట్లుగావించుటకు ఇంపబడితివని సహాయకార్యదర్శియును మేజరు జి. ఎ. యన్. కుక్కుగారుచెప్పిరి. భారతదేశముందు నానాదికలందును తెదిరి యున్న యూరోపియనులకును భారతభావిభాగ్యోదయమును గోరుభారతీయులకును సహకారము వికసింపచేయుటకు యీ సంఘము బ్రయత్నించుచున్నదనియు నట్టి ఆశయములతో బని చేయుచున్న సంఘమునకు యూరోపియనులు ప్రోత్సాహము చేయవలయుననియు యీసంఘము భారతదేశముందు కుశికమగు ప్రభుత్వమున కల్పపృథు నుండవలయునని గోరుచున్నదనియు నట్టిప్రభుత్వము యూరోపియనులకును హైందవులకును లాభ మనియు కుక్కుగారు చెప్పిరి. (ఆ, ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరుగారి పర్యటనము

పోర్టుట్రస్టీల నన్యానవత్రమున కేయబడిన సమాధానము

కరాచీ, డిసెంబరు 9:—కరాచీరేవు ధర్మకర్త లర్విం చిన సన్మానపత్రమునకు సమాధాన మిచ్చుచు, గత 85 సంవత్సర ములందును కేవువర్తక విజృంభణమును గురించి మాట్లాడిరి 1888-వ సంవత్సరమునందు యొగుమతిదిగుమతుల విలువ 10 లక్షల రూపాయలనియు, 1924-వ సంవత్సరమునందు వాని విలువ 90 లక్షలనియు గవర్నరుగారు నుడిపిరి. ఓడలు బాగు చేయుటకు నొక ఫలమును నిర్మించుటకు నలయు సామ్యుగారకు అప్పగిసికొనుటకు ప్రభుత్వపు టుత్తరపు కొరకు దరఖాస్తు చేసినవృథు త మయొక్క ఆర్థిక సలహాదారుల ఆమోద మును లేవు అధికారుల విధాన మామోదమునొందునని గవర్నరు గారు చెప్పిరి. (ఆ, ప్రె.)

మెషిను అమ్మకము

- ఒకక్రొత్త 12 గుట్టుముల పవరుగల బెట్టియంజను.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 82 గుట్టుములపవరుగల పాతట్రెపు హారన్న వి. ఇంజను, 2 చక్రములు. స్టార్టరుతో సహా.
- రెండుమేలైన సెకెండుహోండు 28 గుర్రముల పవరుగల పాతట్రెపు, హారన్న వి. ఇం జను రెండుచక్రములు, స్టార్టరు, ఏరు, రిసీవరు. కంపెనరుతో సహా. ములు సెల్వెస్ట్ స్టార్టరుతో సహా.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 25 గుర్రముల పవరుగల అగ్రాయిడు, ట్రెపుహారన్న వి. యింజను రెండుచక్ర
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 20 గుర్రముల పవరుగల పాతట్రెపుహారన్న వి. యింజను.
- ఒకమేలైన సెకెండుహోండు 10.12 గుర్రముల పవరుగల హారన్న వి. యింజను.
- బెట్టి రైసుమాలర్లు పాలిషర్లతో సహా మైజా 1 స్క్వ 2 స్క్వ.
- క్రొత్త 18 అంగులముల స్ట్రోక్కు వేగముగల షేపింగుమెషిను.
- 14 అంగులముల డ్రెయిమిటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.
- ఒకక్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం రెండుక్రొత్త, 18 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం, సెంటరుస్క్రూ, నరకు లేకులు, యింకా రెండుమేలైన సెకెండాండు 12 అడుగులు X 10 అం. సెంటరు. స్క్రూ నరకు లేకులు.
- ఒకక్రొత్త బెట్టి కాక్ కట్టరు.

మామొక్క ధరలు విక్రీయి తక్కువ. వచ్చి మాస్టాకుచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అందు కంపెని, 8, సెంబుదాసువీధి, చెన్నపురి.

1-1-1925 తేదినండి మావిలాసము మార్చబడునను గమనింపుడు

57/58 వాలాజారోడ్డు 15,000 చదరపు అడుగులు రివి స్ట్రీర్లుముగలది మిక్కిలివికాలమైన కట్టడము

మోటారుబండిని నడపుట, మోకానిజమ్ మొదలగునవి వేర్వబడును. ఇంగ్లీషు, అరబము, తెలు గు, మళయాళము భాషలలోగల మాఫూర్తి ప్రాస్పిక్తనునకు వ్రాసిన పంపబడును, తంతువిలాసము. “మోటాస్కూల్”

ఔనిఫోను: 1141

ప్రిన్సిపాల్

శ్రీ రామ్ మోటారుస్కూల్.

(గవర్న మెంటువారిచే ఆమోదింపబడినది.)

మద్రాసు.

బహిష్కరణవాదుల విధి

షాకతాలి, సేతుజమునాలూలు ప్రకటనము

బహిష్కరణ పక్షమువారిలో మహాత్ముడు మహాత్మాగాంధీగారునున్నారు గాన బహిష్కరణ పక్షమువారిందరును 20 వ తేదీకి ముఖ్యముగా బెల్గాం లో నుండగోరెదము. బహిష్కరణ పక్షమువారు మహాత్మునితో ధారాళముగా సంభాషించుట మాటలాడి సంశయములను తీర్చుకొనుట అత్యవసరమని అందరును గుర్తించి ముఖ్యముగా రాగోరెదము. ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినను ఎన్నుకొనబడకపోయినను బహిష్కరణ పక్షమువారిందరును ముఖ్యముగా 20 వ తేదీకి బెల్గాం లో నుండవలెనని కోరెదము" అని మాలానా షాకతాలి, సేతుజమునాలూలు బహిష్కరణ ప్రకటించిరి.

(హిందూ)

స్వరాజ్యవారము

ధనసమార్జనము

జిల్లా కలెక్టర్ సగముననే 1,60,000 రూపాయలు చేరినవి. కేవలము విద్యార్థులవలననే 50000 వసూలయ్యెను. జమీందారుల నెంకను దానుగారు చూడలేదు. వర్తకులు ట్రాడర్లుగాను యితర సామాన్యసంస్థలు యథాకేంద్రముగాను సగిరి. ఒక జమీందారుడు లక్షరూపాయలు వాగ్దానము చేసినని తెలిసినది.

(హిందూ)

సింహాళము కాంగ్రెసు

విదేశీవస్తుబహిష్కరణ తీర్మానము

సింహాళము కాంగ్రెసుసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు పి. ఇ. కొరియాగా గంగీకరించిరి. "100 ఏండ్లనుండి సింహాళమును క్రాంతికాలానికి పరిపాలించుచున్న కాంగ్రెసువారి కోరికల నెంకను వెలువేర్చలేదు గాన కాంగ్రెసువారు కోరిన ప్రకారము హెచ్చుమొదల సభ్యుల నెన్నుకొను హక్కు నిచ్చు వరకును శాసనసభకు ఉత్తరవాదులను మంత్రులను నియమించి వారికి శాఖాధికార మొసంగువరకును బ్రతుకుదేశము నందును బ్రతిభు సామ్రాజ్యము నందలి యితరదేశములలోను తయారుచేయబడిన వస్తువులను ఎంతమాత్రమును కొనకుండుటకు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ప్రతిపక్షము" అని ప్రతినిధులందరును ప్రమాణము చేయవలెను. విదేశీ బట్టల (నన్నిటిని) (బ్యాధి గ్రనుల విషయమున మాత్రము స్థానముబట్టలకు (బూన్సు ఘాను) బోర్లకు వివరములు కలదు.) ఆహార పదార్థములను (చాం, ఫిజు, ప్రోజెక్టుమిట్టలు, మోటారుకారులను విదేశీ మద్యములను (ఆల్కహోలిక్ లిక్వర్సు), బహిష్కరింపవలెను. దొరతనమునకు సంబంధించిన సభ్యులకు వెళ్లగూడదు. దొరతనము వారిచ్చు బిరుదులను స్వీకరింపగూడదు" అను తీర్మానమును కొరియాగారు కాంగ్రెసు సభలో సుపాదించెదరు. (హిందూ)

ద్రవిడరాష్ట్ర ఖద్దరు శాఖాధికారి

శ్రీయుత జి. వాసుదేవయ్యగారి రాజీనామా

నేలము, ఉత్తరఆర్కాడు, నక్కణ ఆర్కాడు జిల్లాలకు ఖద్దరు శాఖాధికారిగా పనిచేయుచున్న శ్రీయుత జి. వాసుదేవయ్యగారు రాజీనామా యిచ్చిరి.

విజయనగరం అడిషనల్ డిస్ట్రిక్టు

ముననబు కోర్టులో

OS 118/24

వాది:—మందుకొండ అప్పలరాజుగారు.

ప్రతివాది:—కోటం శ్రీనివాసరావునాయుడుగారు.

పయి నెంబరు దావాలో ప్రతివాది యెన్నిపర్యాయములు నోటీసులు చేయించినా మన్నిక కనిపించకుండా యున్నాడు. గాన ఈదావా 15-12-24 తేదిన వాయిదా వేయబడినదని తెలుపడమైనది.

సునర్ల పార్వసారధి,

జిల్లాదరు, 8.12.24.

గుంటూరు ఆర్యవైశ్య సభ

సభలో కొంతకాలవరము కలిగినది

"సభలో సాంఘికవిషయములే హెచ్చుగా చర్చింపబడెను. రాజకీయములు చాలకొద్ది. తూర్పురాజ్యపరాక్రమముల వాదము నెగ్గినది. సంఘసంస్కర్తల సంఖ్యతక్కువయైనది. ఖద్దరు తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. పంచములను దేవాలయములలోనికి రానియ్యవలెనను తీర్మానము విగ్రహించెను.

స్వదేశీవస్తువులనే కొనవలెను. విదేశీయులలో సహచారముచేయవచ్చును. ఆచట విద్యాభ్యాసముచేయవచ్చును. వైశ్యులకు సహకారపరపరి శ్యాంకులను, పంచాయతీ న్యాయస్థానములను ఏర్పాటుపరచవలెనను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. బోగము మేళములను వైశ్యులకు రాట్టమునుగూర్చి గలపూర్ణసంతోషములను నిరసించు తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

8 వ తేదీని అధ్యక్షుడు గోపాలశ్రేష్ఠిగారికి ఆహ్వానముగానుండుటచే డి||బి|| చల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు సభ్యుత్తరవహించిరి. అప్పయ్యతనగూర్చిన తీర్మానము చర్చకు వచ్చినపుడు చాలగోల జరిగినది. ఎటులనో సాయంకాలము 5.30 వరకును గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు చురుకుగా పనిచేసినది. రజస్వలసంతర వివాహములను, అక్షతయోగనలనువిలంబుత్తీరుపునర్వహించును గూర్చి విశాఖపట్టణములో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను రద్దుపరచవలెనను తీర్మానమును విషయనిర్ణయసభలో సుపాదించిపగా అన్యవిధిగా తెలిపి రహితరణమున దానిని ప్రోత్సహించిరి. ఆతీర్మానమును 8 వ తేదీ ని మహాసభలో మరల సుపాదించగా చాలగోల జరిగినది. పినిని పరిష్కరించుటకు ప్రత్యేక సమావేశమును జరుపదగునని తెలిపి గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు చెన్నపురి వెళ్లనిమిత్రము రైలుకు వెళ్లిరి. పిమ్మట గోనుంట్ల సుబ్రహ్మణ్యముగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. ఆయన యీ తీర్మానమును చర్చకు పెట్టెను. అంతలో గోపాలశ్రేష్ఠిగారు వచ్చిరి. ఈవిషయమును ముందుసభలో పరిష్కరింపవలెను. ఈలోగా విశాఖపట్టణము తీర్మానమునకు సమ్మతింపనివారు ఆప్రకారము నడుమకొనవలెనను నిర్బంధమేమియును లేదు గాన అట్టివారి పేర్లను బహుమ్యుగారు (వాసుకొన గోరెదను" అని గోపాలశ్రేష్ఠిగారు తెలిపి జబ్బుగా నున్నదని వెల్లిపొయిరి. పిమ్మట సుబ్రహ్మణ్యముగారి అధిపత్యముక్రిందనే ఆతీర్మానమును గూర్చి చర్చ జరిగినది. విశాఖపట్టణము తీర్మానములను రద్దుపరచడమైనది. అను తీర్మాన మామోదింపబడెను. పిమ్మట వందములతో సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగిసినది. (ఒక విలేఖరి తంతివార్త)

బెంగాలు శాసనసభ

జనవరినెలలో జరుగును

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు బిల్లును ఆమోదించుటకు రాష్ట్రీయ శాసనసభ జనవరినెలలో జరుగును గాని డిశంబరునెలలో జరుగదు. (ఆంధ్ర ప్రె.)

జమయ్యతులు ఉలేమా

పాట్నాలో సమావేశము

"శాసనసంఘసభ్యులకు ప్యరాజ్యపక్షమువారు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులు మంత్రులజీతముల బిల్లును నిరాకరించుట ఆక్రమము. ఈశాసనసభను గవర్నరు రద్దుపరచి మరల ఎన్నికలు జరుపగోరెదము. తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షములైన మహమ్మదీయ సభ్యులు వెంటనే రాజీనామాలు నియవలెను" అను తీర్మానములు పాట్నాలో జరిగిన ఉలేమాసభలో ఆమోదింపబడెను.

రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వసంఘము

ఇద్దరుభారతీయులను సభ్యులనుగా నియమించుట

హో|| అతులచంద్ర ఛటర్జీ (సి. వి. ఇ) గారికి బదులుగా సర్ భూపేంద్రనాథమిత్ర (కే. సి. వి. ఇ, ఓ. బి. ఇ) గారిని, హో|| డా|| మియాను, సర్ మహమ్మదు మఫీ (కే. సి. ఎస్. వి, సి. వి. ఇ, గారి స్థానమున హో|| ఖానుబహదూర్ సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా సాహెబు (సి. వి. ఇ) గారిని రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వసంఘమున సభ్యులుగా (ఆర్డినెరి మెంబర్సు) నియమించుటకు శ్రీ జార్జి చక్రవర్తిగారు అనుమతి నిచ్చిరి. (ఆంధ్ర ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రాజోపు బడ్జెటులో ఏర్పాటులేదు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము తయారైనదనియు శాసనసభకు తయారుచేయబడిన రాజోపునర్వరము ఆగష్టుమాసముగాని తేదీదనియు తూర్పిగా తెలియుచున్నది. 1925.26 సంవత్సరము ఆకాయవ్యయ పట్టికయందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము కొరత ఎట్టివిర్పాటును గూడ గావించలేదు. విద్యాంగమంత్రిగారు ప్రస్తుతము తయారుచేయించిన బిల్లుప్రకారము ప్రస్తుతము బి. ఎ. హానర్సు రికరడు బోర్డింగు కళాశాలలన్నియును బి. ఎ. క్లాసువరకును పరీక్షలను తామే గావించుకొనవచ్చును. అట్టి కళాశాలలన్నియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము యొక్క అంగములుగ పరిగణింపబడును. బి. ఎ. క్లాసునకు ప్రతిగంటకు వారు మాత్రము విశ్వవిద్యాలయమున విశ్వసభ్యసేవ వలెను. విద్యాంగమంత్రిగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము త్వరలోనే ప్రముఖుల యభిప్రాయముకొరకు పంపబడును.

విశ్వవిద్యాలయమును ఎచ్చట నేర్పాటుపరచెను. అను విషయము ఇంకను నిశ్చయింపబడలేదు. ఈపదవికి రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణములు పోటీజేయుచున్నవి. రాజమహేంద్రవరమునకు చారిత్రక ప్రాముఖ్యము గలది. విశాఖపట్టణమునకు ఆధునిక వసతులు గలవు. అచ్చటవైద్యకళాశాలగలదు. ఇంజనీరింగు పాఠశాలగలదు భారతప్రభుత్వమువారి పాఠశాలకు కళాశాలగ మార్పుటకు ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నారు. అందుచే విశ్వవిద్యాలయమునుగూడ నిచ్చట పెట్టుటకు అలముగు కారణములు గాన్పించుచున్నవి.

రాజోపు ఆయవ్యయపట్టికలో లోటు

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఆయవ్యయపట్టికయందు సంవత్సరాంతమునకు రు 30 లక్షల లోటుగలుగుననియు 1925.26 వత్సరము ఆయవ్యయపట్టిక అంచనాలలో 30 లక్షల లోటు గలుగుననియు మాకు తెలియుచున్నది.

మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గములో

మార్పులు

ఖాన్ బహదూర్ సర్, హబీబుల్లాసాహెబుగారు, రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వహకవర్గమునందు సర్ మహమ్మదు షాఫీగారు ఖాళీజేసిన స్థానమునకు నియమింపబడుటచే మదరాసు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక వర్గమునందు ఒక స్థానము ఖాళీయయ్యెను. ఈ స్థానమునకు పానుగల్లురాజాగారిని నియమించెదరను వదలి ముందు యథార్థము లేదని మాకు తెలియుచున్నది. హబీబుల్లాగారి స్థానమున మరియొక మహమ్మదీయునే నియమించెదరు. ఈ పదవికి ప్రస్తుతము 1. కలీఫుల్లాగారు 2. అబ్బాసు ఆలీగారు 3. బజాలల్లాసాహెబుగారు ముగ్గురు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇందు మూడవవారి యభ్యర్థిత్వమును కొంతమంది మహమ్మదీయ శాసనసభ్యులు బలపరుచుచున్నారు ఇందుకు గాను కొంతమంది మహమ్మదీయ శాసనసభ్యులు రాయబారవర్గముగ గూడి నేడో రేపా గవర్నరుగారిని దర్శింప నున్నారు.

లాలాబజపతిరాయిగారు

కరాచి వెళ్లిరి

ఆరోగ్యముకొరకు లాలాబజపతిరాయిగారు లాహోరు నుండి కరాచి వెళ్లిరి. (ఆంధ్ర ప్రె.)

బాబరు అకాలీకేసు

లాహోరులో విచారణ

లాహోరు జిల్లాజడ్జికోర్టులో ఫిర్యాదీలసాక్ష్యము ముగిసినది. ముద్దాయిలు వాజ్మాలములనిచ్చిరి. ముద్దాయిలపక్షమున సాక్షులులేరు. 9 వ తేదీని ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదము ప్రారంభమైనది. (ఆంధ్ర ప్రె.)

జయవశీకరణి

మూలిక సంబంధమైన తాయెరి. ధరించుకొన్న యెడల సర్వ కార్యానుకూలము శత్రుజయము పరీక్షయందు జయము చేయుపనుల ప్రాబల్యము మొదలైనవి ఏర్పడును. తాయెరి 1.కి రు 2.0-0, 5.కి రు 7.8-0 స్వేచ్ఛలుగా ఎలయు విషయములకును రక్ష తయారుచేసి పంపబడును. రు 50/- చారీయవును. (గ్యారంటీ). ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, చితురుజిల్లా.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సంవత్సరమున 10-వ తేది

బుధవారము

నూలు వాయిదా

కాంగ్రెసు ప్రతినిధిసంఘసభ్యులు ఆయిదవ వాయిదాకు నూలు పంపవలసిన సమయ మేదోచినది. వెనుకటిమారు ఆంధ్రులు ఆశాభంగము గలుగజేసిరి. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని బహు మానమును పొందుటకుమాత్రము, అంతకు పూర్వమునకన్నను వెనుకంజవైచిరి. ఇది ఏమాత్రము సంభావ్యముగ దోషము. ఈ సంవత్సరమున కిది కడపటివాయిదా. ఆంధ్రకర్షణబోధకు 12 వ తేదికే నూలు చేరవలయుననియు, అసమ్మతాదుకు 15 వ తేదిలోపల చేరవలయుననియు, విధింపబడెను. వెంటనే ప్రతినిధ్యుడు తాము దయారూపింపనూలును పంపుట ముఖ్యము. అందరును యిందుకై కృషిచేసినగాని, ఆంధ్ర దేశము తన మర్యాదను నిలుపుకొనజాలదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ నూలుచందా నామోదించెను. ప్రతి కాంగ్రెసుసభ్యుడును నూలు పంపవలయునని గోరుచున్నపుడు ప్రతినిధి సంఘసభ్యులయినను తమ ధర్మమును నెఱవేర్చినచో, అవమానము గలుగును. ఆంధ్ర దేశము తమనుమించునేమోనని గుజరాతు రాష్ట్రమువారు భీతిచెందుచున్నారు. ఈ మారయి పను ఆంధ్రదేశము తనకై ని గనుపఱచి హిందూ దేశమునం దగ్రస్థానము వహించుట యవసరము. అధ్యక్షుని బహుమానము నీమారయినను ఆంధ్రులు సంపాదించెదరు గా! సన్ననినూలు దీటుటలో ఆంధ్రదేశ మిదివరకే యగ్రస్థానము వహించినది. నూలుదీయువారి సంఖ్యయందుగూడ అగ్రస్థానము వహించుచో, ఆంధ్రులకుగల నిర్మాణ దీక్ష బహుళము.

కాంగ్రెసుసభ్యులందరును నూలుచందా నీయవలయునను నియమమును కాంగ్రెసుసభవారామోదించుటకు, ఆంధ్రుల జట్టుదల తోడ్పడక మానదు. ప్రతినిధి సంఘసభ్యులు గానివారినేకులు నూలుదీయుటబట్టి ప్రజలలో బెరిగిన యుత్సాహమును గమనింపవచ్చును. చిన్నంటుగారు సయితము నూలుదీయుచుండ, భారతీయులు వెనుదగ్గుట న్యాయమగునా? నూలుచందా నూతన సూత్రమును బైకి వచ్చుచున్నది. కేవలము డబ్బుకన్నను, కాయకష్టమే శ్రేష్ఠ మయినదను సూత్రము ఇందువలన ప్రతిపాదితమగుచున్నది. దేశమునకై కష్టపడనివారికి వోటుండదు. రోజురోజు ఆరగంటనేపయినను, ప్రజాసామాన్యమునకై కష్టపడని సభ్యులు దేశసేవ నలుపుట దుస్తరము. నూలు దీయుటకు ప్రతివారును నారంభించుచో, వస్త్రపుకటపు దగ్గిపోవును. విదేశవస్త్ర బహిష్కారము పూర్తియగును. తిండికిని బట్టకును కొరతదీరును. డబ్బు చందా కభ్యంతరము లేనపుడు, నూలు చందా కభ్యంతర ముండజాలదు. హిందూదేశము

కాయ కష్టమును నిరసించుటచే, నేడు దుర్గిననుభవించుచున్నది. నూలుదీయుటకు ప్రజలు మొదలిడుచో, మిగిలిన చేతిపరిశ్రమలను వృద్ధి జేయుటకును ఉత్సాహము గలుగును. హిందూ దేశము నెన్నటికయినను యంత్రమయముజేయుట అసంభవము. యూరపునందే యిది సాధ్యపడక, పనిలేనివారి సమస్య కను తీవ్రమగుచున్నది. మరల గ్రామములకు మరలుడని, లాయడు బాజీ ప్రభృతులు బోధించుచున్నారు.

స్వాక్సరీలున్నచోటులగూడ, యంత్రాలయాధికారులకును కార్మికులకును సంఘర్షణ మేర్పడినది. ధనవంతులకును బీదలకును పోరాటములు పెచ్చు పెరిగి, తుదకవి బాల్లివినము రూపము దాల్చినవి. పెట్టుబడిదారుల బారులనుండి ఎటుల దప్పించుకొందుమా యని ప్రజలలోచించుచున్నారు. ఇట్టి సంఘర్షణలతో, కడుబీదయగు హిందూదేశము నందు సాత్త్విక సామ్రాజ్యవిజయము గాంచుట దుర్లభము. యజమానులు కార్మికులను భేదములేకుండ, ఎవరికివారే స్వతంత్రముగ జుచ్చేపొట్టబోసికొనుట లాభకరము. నూలుచందాను విద్యాధికులు బంప మొదలిడుచో, ప్రజాసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులు గాగలరు. ఉపన్యాసముల కన్నను యిట్టికార్యములవలననే ప్రచారము నులభముగ జరుగును. నూలుచందాను కాంగ్రెసునందలి ఉభయపక్షములవారును అంగీకరించుచున్నారు. చిన్నంటుపక్షమువారు రంగీకరించెదరు. మితవాదులు గూడ సమ్మతించుచో, సత్వరాభివృద్ధి గలుగుననుటకు సందియములేదు. ప్రతినిధి సంఘసభ్యులు నూలుపంపుట కిది కడపటిమానమని ఎంచవచ్చును. ఇకముందునుండియు, కాంగ్రెసుసభ్యు లందరును నూలుపంపవలసియుండును. ఎక్కడి నూలును అక్కడనే వనూలుజేయవలసివచ్చును. మహాత్ముడు సూచించిన నూలుచందా, దేశమునకు క్రొత్త మార్గమును జూపుచున్నది. దీనివలంబించునెడల, నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల ప్రజలత్యంత శ్రద్ధవహించుటకు వీలుగలుగును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చిన చట్టము త్వరలో వెలువడునని తెలియుచున్నది. చట్టము గూర్చి విమర్శలు వెలువడుననుటకు సందియము లేదు. కాని చట్టము అమలులోనికి వచ్చునాలేదా యనునదియే ప్రశ్న. రాబోవు బడ్జెట్టులో గూడ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ఏర్పాటు జేయలేదని తెలియుచున్నది. ద్రవ్యములేనపుడు, ఎన్ని కోర్కెల గోరినను ప్రయోజనముండదు. ఇవియన్నియు గొంతెమ్మ కోర్కెలనిపించుకొనును. అటులగుచో మరియొక సంవత్సరము వరకు వేచియుండవలయునా? ప్రస్తుత సంవత్సరపు బడ్జెట్టునందు నష్టము గలుగుననియు, రాబోవు బడ్జెట్టునందుగూడ నష్టమును అంచనావైచిరినియు తెలియుచున్నది అటులగుచో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుట అసంభవమగును. కలిగిన నష్టముతోబాటు మరికొంతనష్టము బెట్టుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించుచో, మంత్రిగారు సప్లి మెంటరీ డిమాండుబెట్టి సొమ్మును సంపా

దించగలరు. కాని, ప్రభుత్వమువారందుకు సమ్మతించెదరని వమ్మకాలము. బందరునగరమున ముచ్చటించుచు, రాష్ట్రపుకప్పములు దగ్గనగాని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము సాధ్యపడదని, పాత్రోగారు తెలిపిరి. రాష్ట్రపుకప్పములు తగ్గునను నాశనుగూడ పాత్రోగారు గనుబటచిరి. వీరి యాశ నెఱవేరునా? ఇండియా ప్రభుత్వపు అధికసభ్యులగు నర్ బేసిల్ బ్లాక్లూగారు మద్రాసు మెయిలు పత్రికా ప్రతినిధికి తెలిపిన సంగతుల జూచిన ఆకకంఠగ నెడము గనుపించెను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వ్యయము పోగా నిలువను సమకూర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని, బ్లాక్లూగారు జలికిరి. వారి ప్రయత్నములు సఫలమగుచో, రాష్ట్రములకప్పములు తగ్గింపబడునట. కాని, నిలువచేసారునా? బ్లాక్లూగారి యూహాప్రకారము శొమ్మిడికోట్ల రూపాయల నిలువచేసినగాని, మిక్కిలియు నెఱవేరదు. నిలువకొరకు ప్రభుత్వపు శిశ్నును తగ్గింపవలయును. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వివరతమగు మిలిటరీఖర్చును తగ్గించుకొనునెడల, హిందూదేశము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటకు వీలగును. కాని వారందుకు సమ్మతించరనుట స్పష్టమే. లేనియెడల క్రొత్తపన్నులను విధింపవలయును. పన్నుల విచారణసంఘమును నియమించిన యుద్దేశ్యమిదియే యని దోచును. ఇదివరకే ప్రజలు పన్నుల భారముక్రింద క్రుంగుచున్నారు. దుర్భర సీతి ననుభవించుచున్నారు. ఇంకను పన్నులను హెచ్చుజేసిన, ప్రజలలో నశాంతి హెచ్చుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ప్రస్తుతపుపన్నులనే మాత్రము తగ్గించినను, రాష్ట్రములకు సంపూర్ణముగ నుపశాంతిగలిగించుట దుర్లభమని, బ్లాక్లూగారు మెయిలుపత్రికా ప్రతినిధితో జలికిరి. దేశీయ వస్త్రములపై విధింపబడిన పన్నును దొలగింపవలయునని సామాన్య శాసనసభవారు మరల గోరింకమానరు. ఈపన్ను, దేశమున కవమానకరముగనున్నది. ఏ దేశములోన యి న సు మత్తు పదార్థములపైదప్ప స్వదేశవస్త్రములపై పన్నుల విధించుట గానపించదు. హిందూదేశమునం దిట్టి సీతి సాధ్యమగుటకు, కారణమును సూచింపనక్కరలేదు. బ్లాక్లూగారి సిద్ధాంతము ప్రకారము, దేశీయవస్త్రములపన్ను దగ్గునెడల, రాష్ట్రములకప్పములు దొలగిపోవాలవు. రాబోవు బడ్జెట్టులో సర్వసంభ్యుల వేతనాదుల యభివృద్ధికి, ప్రభుత్వము వారేర్పాటుజేయవలయును. ఇందుకుధనమధికముగ గావలయును. ఇట్టిసీతిలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిలువజేయుట తెలుల సాధ్యమగునో తెలియదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమున కిన్నియంటం కములున్నవి. ముందేబుజుగునో చూడవలయును.

హిందూ దేశము: బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రకటన

హిందూదేశ వ్యవహారవిషయమై బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అసెంబ్లీముగ మొక ప్రకటన గావించవలయునని, నర్ మేకేలు ఓడ్యురు, విల్లింగ్డను ప్రభువు మున్నగువారు కోరుచున్నాడు. ఇట్టివారు కోరుచున్నపు డయ్యది జరుగునని యూహింపవచ్చును. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, హిందూదేశ పరిపాలనావ్యవస్థ

లను ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ప్రకటింపవలెను. హిందూదేశము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు బ్రిటీషు వశమునందే యుండునని, వెల్లడిజేయవలయునట. బ్రిటీషు వశము నందుండుట శాశ్వతమో తాత్కాలికమో దెలియదు. విల్లింగ్డునుప్రభువు గారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము శాశ్వతమే గావచ్చును. సివిలుసర్వసువారి కొనగిన సాకర్యము లతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జోక్యముకలుగ జేసికొనకుండ పార్లమెంటుసభలో బిల్లును ప్రవేశింపజేయుచున్నప్పుడు, ఉక్కుచట్టముపై ననే పరిపాలనము నాధారపరచెద రనుటకు సందియమేమి? లాయడు జార్జి రిడివరకు ప్రకటించినవిషయము నేడు నిరపదమున్నది. ఇట్టిస్వపరిపాలన మాన్పను లేకన్నను మెక్కటియే. లా ఆర్డరులను రక్షించుటకు తాము బద్ధకంకణాలమని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురింపవలయునట. ఈ విషయము ప్రకటింపకుండనే తెలియను. రీడింగు ప్రభువుగారు ఈసంగతి నెల్లప్పుడును తెలుపుచునేయున్నారు. గవర్నరు లీసంగతిని వెల్లడిజేయచునేయున్నారు. బ్రిటీషుమంత్రులు సయితము యీసంగతిని వ్యక్తీకరించుచునేయున్నారు. తమకు బ్రట్టుగనున్న హిందూ దేశపుపరిపాలనమును తా మెన్నటికిని విడువమని, బ్రిటీషువారు దెలుపవలయునట. బ్రిటీషు వారి యుద్దేశ్యములగుర్చి యిదివర కేమయిన సందియమున్నయెడల, ఆ సందియ మిప్పుడు తీరిపోయినది. ఈజప్తునందేమి, హిందూదేశమునందేమి, బ్రష్టికర్త వ్యముయథావిధిగనిర్వర్తింపబడుచునేయున్నది. దేశమును ముందుకు నడుపుచున్నను, బ్రిటీషు అధికారమును దొలగించుట దేశమున కవరోధాయకమని చాటవలయునట. ఇట్టి సంగతులతో జేరిన ప్రకటన గావించుచో, భారతీయులలో నత్యధిక సంఖ్యాకులు సంతసించెదరని, విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు భావించుచున్నారు. ప్రజల హృదయమును తా మెక్కురమే గ్రహించినటుల విట్టవీగడి రిజిడ్డు గవర్నరు లీతీరున పలుకుట వింతగాదు. సర్వరాజ్యసిద్ధి దేశమున కత్యవసరమని నమ్మని భారతీయుడు లేడని మాత్రము, విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు గ్రహింపవలెను. వీరభిమానించిన మితవాదులును జన్మింపవలయునని అంగీకరించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి, ఇండియామంత్రిజోక్యము తగ్గిపోవలయుననియు, రాష్ట్రప్రభుత్వములకు ఇండియా ప్రభుత్వము జోక్యము తగ్గవలయుననియు, విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు గోరుచున్నారు. కాని, స్వపరిపాలనము లభింపనంతవరకు యిట్టిసాకర్యములు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు జేకూరినను చేకూరకున్నను ప్రజల కొక్కటియే. కేంద్రప్రభుత్వమునందు ద్వంద్వపరిపాలనమేర్పడుట వీరి కిష్టములేదు. కేంద్రప్రభుత్వము నందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదనియే వీరి తలంపు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున మాత్రము, ఎక్కుడు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవచ్చునట. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రకటన మొకటి యీసమయమున వెలువడవలయుననియే గోరుచున్నారు. కాని, విల్లింగ్డునుప్రభువు గారికన్నను, వీరు ముందుకుపోయిరి. స్వపరిపాలనము నెలకొల్పుప్రయత్నము హిందూదేశమున విఫలమయ్యెననియు, మరల వెనుకకుపోవలయుననియు

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని లో డ్దు డు డు

10.12.24

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివరకు 50602-6-8 ఇదివరకు 24557-9-8 ఇదివరకు 24782-9-8		

సంగపూర్ణానిధికి సామునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

ప్రకటింపవలయునట. కేవలము బ్రిటీషు ప్రభుత్వము దీనిని ప్రకటించిన చాలదు. సార్వభౌముని చేతనే యిట్టి ప్రకటనము జేయింపవలెనని ఓడ్యయరుగారు గోరుచున్నారు. ఇంకను పలువురి తీరుననే ప్రతికలలో వ్రాయుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు తమ నిజోద్దేశ్యమును ప్రకటించుటయే మేలు. బూటకము లంతరించిన, భారతీయుల కిర్తవ్యము నుస్పష్టమగును ఇచ్చిన సంస్కరణములను మరల దీసికొనుచో చింతించునా గుండరు. స్వరాజ్యమును సాధ్యమగునంత త్వరలో సంపాదించుటకై ప్రజలు తమ శక్తి సంతను భారభోయట కిందువలన ప్రోత్సహము తప్పక గలుగును. భావిరిణామ మెటులుండునో యూహింపవచ్చును.

సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లా సాహేబుగారు నేడు తెలిసిన సమాచారప్రకారము, ఇండియా ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక సభయందు కా. సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లా సాహేబుగారు నియమింపబడిరి. కా. ఎ. సి. ఛటర్జీగారికి బదులు, సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రాగారు నియమింపబడిరి. హబిబుల్లా సాహేబుగారు సెకండు గ్రేడు ప్లీడరుగనుండి, కాంగ్రెసు మున్నగు సంస్థయందు పాల్గొనుచు, నక్సత్వసామర్థ్యము జూపుచు, తుదకు జిల్లాభోర్డు కార్యక్షులయిరి. పిమ్మట వీరు మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ బనిచేసి, నేడు ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యులుగ నియమితులయిరి. సాహేబుగారు అత్యంతముగ సభివృద్ధికిచ్చిరని దెలుప నక్కరలేదు. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నెవరు నియమింపబడినను, జాతీయవాదుల కొక్కటియే. వలసన అధికారవర్గయంత్రమునందు జేరిన పిమ్మట, దానితో బాటు వారును దిగుకతప్పదు. కాంగ్రెసు సభ్యులయినవారు సయితము, ప్రభుత్వమున జేరి ప్రజాభిప్రాయమును కొనసాగింపలేకుండుట కిదియే కారణము. స్వపరిపాలనము చేసూ, ప్రజలకు ప్రభుత్వము సంపూర్ణ బాధ్యతను వహించునపుడుగాని, కార్యనిర్వాహక సభ్యులు ప్రజేచ్ఛునను సరించిన దువబోరు. అందుచే, హబిబుల్లా సాహేబుగారి నియామకమువలన నేమి లాభముగలుగు నని వితర్కింప నవసరము లేదు. కాని, హబిబుల్లా సాహేబుగారు స్వయముగ విశాల హృదయులు, నిగర్గులు, సచ్చింతనాసక్తులని పేరు పొందిరి. వారితో సంప్రతించుటకు వెడలిన రాయబారములకు, వారివైఖరి సంతృప్తి గొలిపెడిది. వారి ప్రసంగములలో అధికారగర్వముగాని తూష్ట

భావముగాని గనుపింపదు. ప్రజలపట్ల సానుభూతి సామాన్యముగ గనుపించును. వీరి ఉపన్యాసధోరణియు మృదువుగను గంభీరముగ నుండును. సామాన్యముగ వీరికి శత్రువులులేరని జెప్పవచ్చును. వీరినే సానముననియమించిన ఆస్థానమునందే తమ సామర్థ్యముజూపిరి. లీ కమిషనులో సభ్యులుగనుండి, హైందవ దృక్పథము ననుసరించి ప్రశ్నల సడిగియుండిరి. వీరు తమనూతనవిధులను నెలవేర్చుటతో ఎవరికిని దీసికొరని నమ్మెదము.

సింగపూరు నౌకాశయము సింగపూరు నౌకాశయమును నిర్మించు ప్రయత్నమును, లేబరు ప్రభుత్వమువారు నిలిపివైచిరి. దీనిని నిర్మించుట కవసరము లేదనియు, వృథా వ్యయమగుట దప్ప వేరు లాభము గలుగదనియు, మీదుమిక్కిలి జవాను మున్నగు దేశములతో వైరము సంభవించుననియు, ఎంచి లేబరు ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టితో ప్రవర్తించిరి. యుద్ధ సామగ్రిని తగ్గించి, ప్రపంచమునందు యుద్ధము లేకుండ జేయువలయుననియు, జాతుల అంతఃకలహములను నానారాష్ట్ర సంఘముద్వారా పరిష్కరింపవలయుననియు, ఒక వంక గోరుదు, వెరొకవంక, యుద్ధసామగ్రిని పెంచుట అసంగతముగాదా; లేబరుపక్షమువారు, శాంతిరక్షణకై చేసిన ప్రయత్నములను కన్నర్యేటిపు పక్షమువారు క్రమక్రమముగ తలక్రిందులు జేయుట శోచనీయము. రుష్యాతో లేబరు ప్రభుత్వమువారు సంధి జేసికొనగ, కన్నర్యేటిపులు దానిని భంగపరచిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమున యుద్ధము నాపుటకై ఒడంబడిక నేర్పరుచుటకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపగ, కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమువారియొడంబడికను తృప్తీకరించుచున్నారు. ఈజప్తు విషయమై వీరెటుల బ్రవర్తించుచున్నారో దెలుప నక్కరలేదు. సింగపూరు నౌకాశయ నిర్మాణమును మరల కొనసాగించుటకు వీరు తలపెట్టుట, ప్రపంచశాంతికి అనుకూల చిహ్నము గానేరదు.

రాజప్రతినిధి ఆగమనము

హరారాష్ట్రేషనుయొద్ద ఎదురు సన్నాహము

కలకత్తా, డిసెంబరు 9:— జేటివుడయమన యానిమిది గంటలకు రాజప్రతినిధియు రీడింగ్ ప్రభుత్వము హరారాష్ట్రేషనులో దిరిగి. వారి రాక రహస్యముగ నుంచబడెను. లార్డు లిట్టను, లిట్టనుప్రభు, సివిలుమిలిటరీ ముఖ్యోద్యోగులు రీడింగ్ దంపతులను స్వాగించుటకు స్టేషను కడదెంచిరి. ఆ. ప్రె (

విదేశవార్తలు

జాతీయమితి

బ్రిటిషు విశ్వాసము

చాంబర్లెనుగారి భయము

కోమ, డిశంబరు 8:—నేటి మధ్యాహ్నము జాతీయమితి బహిరంగసభ అందరియెదుట సమావేశమయెను. చాంబర్లెను గారిని ఆహ్వానించినపుడు జాతీయమితిచేసిన సేనను మెచ్చుకొనుచు జాతీయమితియందు బ్రిటిషువారికున్న నమ్మకమును తెలియ జేసెను. ఇర్రాకు సరిహద్దు నిర్ణయవిషయములోనే జాతీయమితి నిష్పాక్షికము, న్యాయము స్పష్టమయెను. మేము వారి అంత్య సంక్షేమమును అంగీకరించుటయే మానమ్మకమునకు రెండవదృష్టాంతము.

పై న్యాయులను తగ్గించు ఒడంబడిక

నాలోచించుటను కొంతకాలమునకు ఆపుజేయుట న్యాయమే. జామినియనులతో బ్రిటను ఆలోచింపవలసియున్నది. దీనినేజేసి బ్రిటను ఒడంబడికను మానుకొనెనని తలంపరాదు. ఆ విషయమై కొంతకాలము ఆలోచించుట జరుగునని గ్రహింపవలెనని బ్రియండు గారనిరి.

గ్రీకు ఋణము

బ్రిటిషువారివంతు ఎక్కువగ ఇచ్చుట

లీపెట్టు, డిశంబరు 8:—అనుకొన్న 7500000 పౌనులకంటె ఎక్కువగ బ్రిటిషువారి మొత్తము గ్రీకులకు ఋణము ఇయ్యబడెను.

పొగయోడలు డీకొనుట

బెర్లిన్ సమద్రములో రెండు పొగయోడలు డీకొనెను. ఒక పొగయోడ టెర్నోలుకు జేరెను.

ఇండియాలో వాయువాత్మా

కార్యాలయము

ను నెలకొల్పటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటనుకు వర్తక వ్యాపారముగ ఒక కార్యాలయమును నెలకొల్పటకు తై నెన్స ఇయ్యవలెనని కోర ఆలోచించుచున్నారనియు అనన సరముగ ఆలస్యములేనిచో ఆరు నెలలలో ఏర్పడుననియు అనుచున్నారు. తంజినావరము నూటికి 80 చొ॥ న తగ్గించి ధరలు ఏర్పడుననియు డిల్లీ నుండి టైముస్ పత్రికావిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

వెంచి ఋణములు

చిక్కునమన్య

లండను, డిశంబరు 8:—ఆమెరికనులకు ఫ్రెంచివారి కియవలసిన ఋణమును తగ్గించుటకు గూర్చి టైముస్ పత్రికా సంపాదకుడిట్లు తెలుపుచున్నాడు—బ్రిటనుకుకూడ ఫ్రెంచివారి రికయవలసియున్నదన్నమాట జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. ఆమెప్పీ నులకు ఫ్రాంసు ఋణము తీర్చమొడలు పెట్టినచో మనముగూడ మనకియవలసిన ఋణమును దీర్చవలెనని ఫ్రాంసును ఆడుగవలసివచ్చును. ఆమెరికనులు తమ బాకీ ఇయ్యవలసినదని ఆడుగుచున్నపుడు మనకు రావలసిన బాకీని మనము మానుకొనజాలము. మన కియవలసిన బాకీని తగ్గించుటకు వీలులేదు. మన మీయవలసినవారు మనకు తగ్గించరు. మనము తగ్గించుకొంటిమేని ఆమెరికనులకు ఎక్కువముట్టుటకు వీలగును. ఈ ఋణసమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కారము జేయుటకు అంతర్జాతీయ ఋణదాతల యొక్కయు, ఆప్యలను దీర్చవలసినవారి యొక్కయు సభ చేయవలెను.

లిబరలువత్తములో చీలిక

లండను, డిశంబరు 4:—నాయకత్వమున గూర్చి లిబరలువత్తములో 'ముసలము' పుట్టినది. సర్ వాల్టర్ రస్కిన్ క ప్రకృత వైదివృద్ధి, కెన్సెర్టిగా రందరను ఏకమై ధ్వజమెత్తిరి. వీరందరను లాయిడ్ బార్ని గారికి ప్రత్యర్థులు.

బ్రిటిషు కార్మికులు

వృత్తి లెక్కలు

బ్రిటిషుదీవులందున్న కార్మిక సంఖ్య

జేల్స్, ఇంగ్లండులో పనిజేయువారి జనాభా లెక్క 1921 సంవత్సరమునకు ప్రకటించిరి.

1000 వృత్తులకుంద ఏర్పాటు చేయబడెను. ప్రతి ఐదు వృత్తులందును మగవారి సంఖ్య 1000000 కు మించియున్నది. లోహపరిశ్రమలందు పనిచేయువారి సంఖ్య అంతరికంటె మెచ్చుగ నున్నది. ఇందులో 1500000 పని జేయుచున్నారు. రవాణాపనులందు 1400000 పనిజేయుచున్నారు. వ్యవసాయపు పనులందు 1700000 మందికంటె ఎక్కువగ నున్నారు. వర్తకము, అర్ధికము, భీమావిషయములందు నుమాస్తాను గాకుండ 1060000 మంది యున్నారు. వీరందరను పురుషులే గనలయందుగూడ 1000000 పురుషులు పనిచేయుచున్నారు.

స్త్రీలు

1672000 పనిజేయుచున్నారు. వీరు ముఖ్యమును పనులందు పనిజేయుచున్నారు. తరువాత నేతపనివాండున్నారు. ఇందులో 600,000 స్త్రీలు పనిచేయుచున్నారు. పురుషుల సంఖ్య 372000 మాత్రమే గలదు దుస్తులను జేయు స్త్రీల సంఖ్య 500,000 గలదు. దుకాణములందు కొంచెము తక్కువగ అంత మందియున్నారు. ఇంగ్లండు, వేల్స్ లో 480,000 స్త్రీలు నుమాస్తానుగ నున్నారని దీనిని తలెయుచున్నది. 860000 స్త్రీలు వృత్తిపనులందున్నారు. ఇందులో చాలమంది ఉపాధ్యాయినులుగను, సంగీతము జెప్పువారును, వ్యాధిగ్రస్తులకు చికిత్స సున్న వారుగను ఉన్నారు. కాని 2000 వీరు వార్తాపత్రికా ప్రచారకులుగ నున్నారు. 1200 వైద్యవృత్తియందున్నారు. పండ్లవైద్యమునందు 296 మంది స్త్రీలు. ఈజనాభా వేసిన కాలమునకు పనిచేయుచున్నారు. బ్యాంప్టరులు, సాలిసిటరులు, సంఖ్యలోగూడ 1921 లో 37 గరు స్త్రీలనే లెక్కలో జాపించిరి. ఈవరికి మూడేండ్లముండి చాలమంది చేరియుండుదురు.

కూలి బాలికలు

15500000 లో 12 సంవత్సరములకు పైబడిన బాలికలు 5000000 మంది జేతనములకు కూలిపని జేయుచున్నారు. వృత్తిలో పెండ్లియిచ్చు వచ్చునరకున్న బాలికలు ఎక్కువగ నున్నారు. నూటికి 76 చొ॥ న 18, 19 వయస్సుగలవారున్నచో నూటికి 8.8 చొ॥ న ఎక్కువగ 12, 13 వయస్సుగలవారున్నారు. ఆ వయసు తరువాత నూటికి ఇంత సంఖ్య తగ్గుచున్నది.

మొత్తముమీద దేశములో స్త్రీలు, బాలికలు పనిచేయువారి సంఖ్యకంటె వివాహిత లగు స్త్రీల సంఖ్య నూటికి 14 చొ॥ న తక్కువగ నున్నది.

పానుమారకపుధర హెచ్చుట

లీపెట్టు, డిశంబరు 8:—లండను విదేశపు మారకములో పానుధర హెచ్చుచున్నది. 1923 మార్చి నుండి ఇంత హెచ్చుగ ఎత్తును లేకుట.

సింగపూరు నౌకాశయము

ను సాగించద నిసార్వభౌముడు తనయుపన్యాసమున తెలియజేసెను. సింగపూరు నౌకాశయమును విస్తరింప జేసెదననిరి.

వచ్చేసంవత్సరము రాజ్యమునకు వేల్పుయువరాజు అరెంజెమెంట్ చేసెను. 1925 లో దక్షిణ ఆఫ్రికా కేసను.

ఇబిన్ సాదుగారు

హార్టు నుదాను డిశం 9:—4 తేదీని ఇబిన్ సాదుగారు మెక్కాకు జేరిరి. ముందేమి చేయునది తెలియదు. జెడ్డాకు త్వరలోనే తనవిధానమును తెలుపును లేఖనంపెదరనుచున్నారు.

ఆగ్ని పరమాదము

ఆమరుబసాలో గృహములు పరకురాముపీఠి యగుటచే జేయుచుండి నిలవ నీడ పంచలేకపోయిరి. పోయిన ఇండ్లన్నియు బీడులజే. గాలిగట్టిగ వీచుచుండెను. పట్టణముతయు నాశనము గాకుండ జేయుటకు ప్రయత్నిములను జేసిరి.

ఇండియాలో బ్రిటిషు విధానము

రాజప్రతినిధికి ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము నీయవలెను

వెల్లింగ్టన్ ప్రభుని సూచనలు

లండన్, డిశం 9:—భారతదేశమున గూర్చి ఇటు చెల్లింగ్టన్ ప్రభువు తెలియజేసెను:—బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో ఇండియాను బ్రిటిషు అధికారమునకు లోనై భారతదేశమును ఉంచుకొనుటకు బ్రిటిషువారు ఉద్దేశించిరిని ఇంగ్లాండు స్పష్టముగ వ్యక్తీకరించవలెను. లా, అర్థరును, నింబెట్టదలచితి మనవలెను. తమపరిపాలనా భారమును భారతసంస్థానాధీశ్వరులకును, ప్రజలకును వదలిపెట్టవలెమన లేదనవలెను. భారతీయులకు పూర్తిగ అధికారమును ఇచ్చుటకు భారతీయులు పరిపాతనమునకు అర్హులనితోచినపుడు ఇచ్చెదరనవలెను ఈలోపుగ ఇచ్చిన భారతదేశమునకు అనర్థమని చాలకాలమువరకు ఉపద్రవకరమని నమ్ముచున్నార మనవలెను. ఇట్టి ప్రకటనము చాలమంది భారతీయులకు అంగీకారముగ నుండునని నమ్మెదను.

రాజప్రతినిధికి ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము నీయవలెను

రాజప్రతినిధికి ఎక్కువ అధికారమును స్వాతంత్ర్యమును ఇండియామంత్రి ఇవ్వవలెను. రాజప్రతినిధి స్థానిక ప్రభుత్వములకు ఎక్కువ అధికారము నీయవలెను. సామ్రాజ్య, విదేశాంగ వ్యవహారములందున్న ఇతరవిషయములలో ఇండియామంత్రి జోక్యము లేకుండ పాలనము జేయుట కవకాశముండవలెను. తరుచు విస్తారముగ ఇండియా ప్రభుత్వముతో జోక్యము పెట్టుకొనక స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తమ పాలనమును జరుపుటకు ఏర్పాటు జేయవలెను. తుదకు రాష్ట్ర ములన్నిటిని ఒక సంఘముగ నేర్పాటు జేసి ప్రతిపక్షమును తన యిష్టప్రకారము అభివృద్ధిగ పరిపాలించుటకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలెను. సామ్రాజ్య, విదేశాంగ అభిలభారత విషయములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారే జూచుకొనవలెను.

కేంద్రప్రభుత్వమున ద్వంద్వప్రభుత్వము గూడదు

తగిన అవకాశమున్నపుడు అవసరమని తోచినపుడు భారతీయులను ఎక్కువగ నియమింపవలెను. స్థానిక ప్రభుత్వములందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నేర్పాటు జేయుటకు తక్షణము ప్రారంభవచ్చును. (అసంపూర్ణ వార్త)

ఇండియాలో కఠిన పాలనము

నవలంబింపవలెను

బడ్డయరుగారి సూచనలు

ఈజిప్టుకంటె ఇండియా ఎక్కువ ఆయోమయముగ నున్నదనియు అంతకంటె ఎక్కువ ఉపద్రవమునకు లోనగుననియు అందుచే దీనిని లొంగింపగోరువారు భారతదేశమున కఠినపాలనమును అవలంబించవలెనని చాలమంది సూచించుచున్నారు.

ఇండియాలో స్వపరిపాలనసమస్య వ్యర్థ మైనదని ప్రకటించవలెననియు ఆ పరిస్థితులను మరల సవరణజేయవలెననియు సిరసుగు విధానమును చరించక పాలించు విధానమును సార్వభౌముడే గావించవలెననియు బడ్డయరుగారు రనుచున్నారు. ఇండియా ఈజిప్టుపట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ఆధిపత్యములను ఉల్లంఘించి ప్రవర్తించుటకు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించుట తప్పని ఘోరము ప్రభువు తెలియజేసెను. ఆ విధానము ప్రభుత్వము ప్రకటించుట లాభములేదనియు ఈ జేతయున్న ప్రభుత్వము రేపుండగుగాన రాజా స్వయముగ జేయవలెననిరి.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు

సార్వభౌముని యుపన్యాసము-చర్చ

లండన్, డిశంబరు 8:—రెపటిసిండి 9 లోజులు కామన్సు సభ సమావేశమగును. ఇందులో 5 లోజులు సార్వభౌముని యుపన్యాసమును చర్చించుటకు తీసికొనెదరు. ఇతర దినములు మామూలు శాసనములను జేయుటకు వినియోగించెదరు. శుక్రవారమునాడు క్రిస్మసుకు పార్లమెంటు ఆపుచేసెబడును. ఫిబ్రవరి రెండవవారము వరకు ఆపుచేయబడును.

లండనునుండి ఇంగ్లాండు ఇంజను వచ్చునరకు కాష్టాంటినుపోలిలో బ్ర్యాంగరుగారు అగిపోవలసి వచ్చెను.

జర్నల్ ఎన్నికలు

క్రొత్త ప్రభుత్వవిధానము

ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే సాగును

దెల్లి, డిశం 8:—జనవరిలో రివిస్టాగు సమావేశమగు వరకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే సాగును. ఏపత్తమునకు తగినంత బలము లేదు.

రిపబ్లికను విజయము

క్రొత్త రివిస్టాగులో సోమలు డిమాండ్లు అలముగ నుండును. రిపబ్లికను పత్తమునకే విజయము చేశారు. క్రొత్త ప్రభుత్వము సంధి ఒడంబడికను కాన్ నివేదికమును వెలువేర్చిన రనుకొనుచున్నారు. వర్తమానము ప్రతిపక్షుల కంటే తక్కువగానే యుండురట.

లూడెక్ దాడుగారి పత్తము పూర్తిగ ఓడిపోయెను. శిరంధను జర్మను జాతీయపత్తములో తేరిరి. ఇదే ఇప్పుడు జర్మను పార్లమెంటులో ఎక్కువబలముగల పత్తము. కమ్యూనిస్టులు ఓడిపోయిరి. క్యాథలిక్ పత్తమువారు తమ స్థానములను నిలబెట్టుకొనిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదులు, జర్మను ప్రజాపత్తము వేరేయూ పత్తమువారికి కొన్ని స్థానములు లభించినవి.

డాక్టరు మాక్సుస్ట్రాస్సెర్ ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే సాగును. సోమలు డిమాండ్లు తటస్థముగ నుండును. మే ఎన్నికలకంటే ఇప్పు సోమలిష్టులకు 29 స్థానములు ఎక్కువగ లభించినవి. ఇతరులకు 16 స్థానములు లభించినవి. కమ్యూనిస్టులు, లూడెక్ దాడుగారి పత్తమువారు 18 స్థానములను గోల్పోయిరి.

నల్ల మందుసభ

జనీవా, డిశం 8:—రెండవనల్లమందు సభవారు త్వరలో పనిని పూర్తిచేయుటకు ఉపసంఘమువారు 12 తేదీలోపుగ తమపనులను పూర్తిచేయువల యననియు దీనివలన సభను 20 తేదీతో పూర్తి చేయుటకు వీలగుననియు సరమాల్మండే లిఖింపగారు తెలియజేసిరి. తే 1 దీని నిశ్చయించుటకు 11 తేదీవరకు ఆపుజేసిరి.

కార్మిక నాయకత్వము

గట్టి ఆక్షేపణ

లండను, డిశం 8:—రాంకేమగ్నాల్లుగారి నేన్ను కొన్న పార్లమెంటు కార్మిక పత్త సభ్యులసభ చాల సంరంభముతో జరిగెను. 5 గురు మగ్నాల్లుగారికి వ్యతిరేకముగ వోటులను యిచ్చిరి. 150 మందిలోను 59 మంది ఓటులనిచ్చలేదు. మగ్నాల్లుగారి నాయకత్వమునుగూర్చి తీవ్రమగు ఆక్షేపణలు జరుపబడినవి. ముఖ్యముగ జనీవీపుగారి తేఖడుగూర్చి ఆక్షేపించిరి. ప్రాత్రప్రభుత్వమును ఆక్షేపించుటకప్పు కార్మిక పత్తమునకు నిజమగులాభమును తెలిపలేదనిరి.

ఆర్థిక హెండర్స్ గారు మగ్నాల్లుగారి సంతయు ఆయనచేసిన సేవకు కొనియాడుచు వరల నాయకునిగ ఆయన సేవనియమింపవలెననిరి.

మ్యాక్స్ నుగారు ల్యాన్సుబరీగారిని నూచించిరి. ఇతివరలో కార్మికోద్యమములో పాల్గొనునట్టియు, పనిచేయునట్టియు వ్యక్తులను తేర్చిరి గట్టిగ ఆక్షేపించిరి. శిరవరును సాంఘికవాదులు గా రనిరి.

పూర్వము ఇండిపెండెంటు కార్మిక పత్తమునకు ఆధ్యక్షుడుగనున్న వావోగారు మ్యాక్స్ నుగారిని బలపరిచిరి.

ల్యాన్సుబరీగారు

తనపేరును ఎవరును నూచింపరాదనుచు ఆక్షేపణలకు మాత్రము బలపరిచిరి. లండను ఒడంబడికను ఆక్షేపించిరి. రూర వరిహార్దము గనులపనివాండ్రకు ఆపాయకరమనిరి. ఒక తెగతో ఒక తెగవారు పోరాడుటలేదనువారినిగూడ ఆక్షేపించిరి.

ల్యాన్సుబరీగారిని ఎన్నుకొనవలెనను తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. జనీవీపులేఖనుగూర్చి విచారించుటకు ఒకసంఘము సేర్పాటుజేపదమని మగ్నాల్లుగారి రభయమొసగిరి. దీనివలన నాయకుని ఎన్నుకొనుటనుగూర్చి ఇప్పుడు సభ వాపుజేయలేనను తీర్మానముగూడ ఉపసంహరించుకొనిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఉక్కుపరిశ్రమ

ను అభివృద్ధి చేయుటకై హార్టిజాగుగారు జర్మను ఉక్కుపనివారిలో రాయబారములను జరుపుచున్నారు. 1000000 పౌనులను గవాయము చేయుటకు హార్టిజాగుగారు నిర్ణయము నున్నారు.

చర్చిలు గారు

చర్చిజగారిని శేషవలులిబరలు క్లబ్బునుండి రాజీనామా నీయవలెననిరి. ఇతర క్లబ్బుగూడ రాజీనామా నీయవలెననియు ఇయ్యనివో పేరును తొలగించెదమనియు తెలియజేసిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము

నేటాలు భారతీయుల విజ్ఞప్తి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరివార్త)

ప్రీటోరియా, డిశం 8:—భారతీయులు చాలమంది ముఖ్యముగ నేటాలునుండి దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమున త్రివర్ణమును సంధర్శించి తమయ రాష్ట్రీయనిధివారు అవలంబించిన నేటాలు పురపాలక శాసనమును ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించరాదనిరి. ఈవిషయమై హార్టిజాగుగారు దీర్ఘముగ ఆలోచించెదమని వాగ్దానమునర్పిరి. ఈవిషయమును మంత్రివర్గమువారు తక్షణము ఆలోచించెద రనుచున్నారు.

ఈజిప్టుపరిసీతులు

ఈజిప్టు జాతీయక్తి నే సర్దారుగ నియమించుట ఈజిప్టు నైస్యమునకు ఈజిప్టుక్తి నే సర్దారుగ నియమించుటకు నిశ్చయించిరి ఎల్. ఆరాకుపత్రిక తెలుపుచున్నది. తీర్మానము బ్రిటనుకు సమర్పితముగనే యుండును. దీనికి ఆధారమున్న దనుచున్నారు.

దీర్ఘకాలమునుండి యున్న కడుపు నొప్పి, అజీర్తిమున్నగువానికి అద్భుతమైన చికిత్స

నేను కొన్ని సంవత్సరములనుండి అజీర్తి, కడుపునొప్పి, మున్నగువ్యాధులకు లోనై బాధపడుచుంటిని. నాకు అన్నహితపుత్రగ్ని యేమిభుజించినను యిమడక, వాంతులై పోవుచుండెను. ఇట్లుండగా, జనవరి, ఫిబ్రవరినెలలో నాకు 105, 106, డిగ్రీల జ్వరముగూడ సంభవించినది. నేను కృష్ణాపురం వాస్తవ్యులను ప్రస్తుతము చెన్నపురి జార్జిటవును, ఆర్మీనియన్ వీధి 72 గృహమునందు కాపురమున్నవారు నగు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్లవారియొద్ద ముందుపుచ్చుకొనగా అంత జ్వరమును, 2, 3, రోజులలో పూర్తిగ మాయమైనది.

ఆయన అద్భుతచికిత్సచూచి నాయొక్క దీర్ఘవ్యాధిగూడ పోవుటకు మందు యివ్వవలసినదని నేను వారిని కోరితిని. అందుల కాయన సమ్మతించి ఒక నెలరోజులు వందుఇచ్చునోకి నాకు కడుపునొప్పి పూర్తిగపోయి మామూలుఆకలి వుట్టినది. అది మొదలు ఇంతవరకు నేను పూర్ణారోగ్యముతో నుంటిని. వీరిమందులు ప్రస్తుతము గుణమిచ్చుటయే గాక వ్యాధులను పూర్తిగ నిర్మూలము చేయునని గూడ నా అనుభవమువలన తెలుపుచున్నాను.

పి. నుబ్బరామయ్యర్,

కమిషన్ యేజంటు 57, ఆర్మీనియన్ వీధి,

(చకటన నెం-25)

మద్రాసు 10-12-24.

వారి సలహాకట్టుము ధు 15-0-0

బందరు నడుకోరుతో

CS 56/11 EP 147/24

వాది:— { ఆఫ్ఫరాజు వెంకటకృష్ణయ్య అనే ఆఫ్ఫరాజు వెంకటకృష్ణయ్యచార్యులు
ప్రతివాది:— { 1 కై నా తెగంసాహెబు
2 వల్సేగర్ ఇబ్రాహీంసాహెబు
16 సభిబాలెగంసాహెబు వగైరా

నోటీసు

కృష్ణా డి. కవురం సమురజిస్ట్రేట్ వారి యిలాఖా మీకామంపాలెం అగ్రహారములో 8 వ ప్రతివాదికి వారసు అయిన 16 వ ప్రతివాది స్వాధీనహక్కు భుక్తిములలోవున్నది. నెం 24 రులో మధ్య ఆనగా తూర్పు మునిషిమహమ్మదల్లి వగైరాల పాలం దక్షిణంపేర్ల పంజాతాతాల్ యానాము పడమర శీరమావనేని రామస్వామివగైరాల యానాము పడమర రత్నయ్యవగైరాల యానాము యానాద్దులమధ్యవున్న య 3-0 లో 2/8 తూర్పువైపు య 2.0 యానాము పల్లంభూమిని సదరు కోర్టువారు ఈడిగున బాక్సింద ది 15-12-24 తేదీని వేలంవేయుటకు నిర్ణయించినారు. ఆకోజాన యివ్వమయినవారు కోర్టుదారు ప్రకారం వాడుకొనవచ్చునని తెలియజేయడమైనది.

మద్రా:—(1) 14.8.16 తేదీని జమారీ లీచిసాహెబు వగైరాలపేర 16 వ ప్రతివాది రు 200.0-0-0 న 1 శి నూటికి రు 1-0-0 చొప్పున వడ్డీతో నాల్గుసార్లు తీర్చేలానున తనఖా వ్రాసియిచ్చినది.

(2) 18.8.22 తేదీని కరివీసేని రాజయ్యగారికి 16 వ ప్రతివాది రు 500.0-0-0 న 1 శి నూటికి రు 1-0-0 చొప్పున సానునరి కాంపాండువడ్డీతో అడిగినవాడు యిచ్చేలానున తనఖా వ్రాసియిచ్చినది.

బందరు } తా. భావనారాయణరావు,
8.12.24 } వాదితరపున ప్లీడరు.

మీజీవితమును భీమా చేయించుకొన గోరినచో బ్రిటానియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

వివరములుగల నోటీసులు, ప్రాప్యక్తును కావలసినవారు వ్రాసిన పంపబడును.

మిక్కిలి ఆకర్షణీయమైన భీమాపద్ధతులు, నరన మైనరేటు, భారాళమైన పాలసీపద్ధతులు, సామర్థ్యమైన నిర్వాహకము, ఆలశ్యములేకుండా సామ్మూను (క్లెయిమ్సు) చెల్లించుట మున్నగు సౌకర్యములు గలవు.

Chief Agent:—Mr. G. A. N. RAO
B. Com. (Regd.)
20, Katchaleswara Agraharam, Madras

ఆయర్వేదశాస్త్రీ, అష్టావధాని
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావుగారి

కామామృతం

ఒక టేమాత్ర! 1 గంట కేగుణము!!

ఈ యావధము శుక్రధాతు బలమునకే నిర్మితబడినది. రాత్రిపూట నొక మాత్రం దీనికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్రమైనను వెంటనే సంసారశుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మాత్రములోగలిగి గాని మాత్రమునకు ముందు వెనుకలగాని నిద్రలోగాని పోయెడి శుక్రసప్తము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మాత్రలనే పైకి పూతగాగూడ మపయోగించిన మిక్కిలి శక్తివంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మియాత్రములు రహస్యముగా నుంపఁబడును. 20 మాత్రల సీసా రు. 2.0-0

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు నేషనల్ ఫండ్ ఇండ్స్ట్రీయల్ అసోసియేషన్:- ఈ అసోసియేషన్ వారికి మొత్తము రు 168.5-8 విరాళములు వచ్చియును విరాళముల పంపినవారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నవనియు కృతజ్ఞులగు వ్రాయుచున్నారు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:- 14 తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు దేశముగళం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి వీధి, 25 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు బస్టి బాయిగారి స్థావరములో థాకూలక్షేపము జరుగును.

జగన్నాథధర్మక్షేత్ర వార్షికోత్సవము:- మొన్న 7 వ తేదీన జరిగినది. సభ్యులందరు వచ్చిరి. జయప్రథముగా జరిగినది. ఫ్లోర్ ఫీస్ కొనిపెడినది. అల్పాహారముల విందు జరిగినది. తరువాత దేశముగళం సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారివీధి వేణు నాయకగారి వృందముతో పాటకచ్చే జరిగినది.

రాకపోకలు:- సర్ పి. ఎస్. శివస్వామియ్యగారు, రివెన్యూ డిప్యూటీ కలెక్టరు కొచ్చిమనగూరు, నేడు చెన్నైకు వెళ్ళిరి. అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ డైరెక్టరులబోర్డు కార్యదర్శి యు. ఎస్. నేమగారు డిల్లీకుండి నేడు వెళ్ళిరి.

చెన్నైపురి మరణముల నివేదిక:- 6 వ తేదీనా ఆఖరుద్యో వారములో 1000 కి 49.2 మరణించిరి. ఇంతక్రితం వారం 47.7 కిరే వచ్చిరి. 19 గరికి కలరా తగిలి 9 గరు 10 మందికి మహామారుతుగిలి 8 గరు, మిగతా రోగములచే 4 గరు వచ్చిరి. క్రొందరినెవరినెవరము ఈవారములో 1000 42.8 మంది వచ్చిరి.

క్రొత్త పక్ పూర్వమరి సాఫు:- కొలంబోలో నున్న మెసర్స్ పి. వి. ఆర్. పి. ఆడికప్పచెట్టి జనరల్ వర్తకులు మద్రాసు, బందరు వీధిలో 700 రెండు గృహమునందు వారి బ్రాంచిని తెరిచియున్నారు. ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధ మైట్టి బార్ని డ్రాల్పుగారి పరిమళద్రవ్యములకు అనగా "లెన్" బ్రాండు సాఫులు, పాదజు, అత్తరులు మొదలగు వాటికి వీరు సోల్ ఏజెంట్లు.

ఉస్మానుగారి సన్మానసంఘము

ఖానుబాద్షారు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబ్ గారు కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన సంవత్సరమున వారికి కుల్యాచార్యులలో సామవారముకాదు 15 వ తేదీ సాయంత్రము 4-45 గంటలకు విందుజేయు యేర్పాటులు జరిగినవి. ఆ విందునకు గవర్నరుగారు విచ్చేయుదురు.

కీ. శే. వనమా నరసింహ గుప్తగారు

గుంటూరుతాలూకా యేటూరుకు దేవాలయపు ధర్మకర్తలలో నొకరును గుంటూరునివాసియు నగు వనమా నరసింహ గుప్తగారు 6-12-24 తేదీన శ్రద్ధానవతీతి. వీరివయస్సు 70 సంవత్సరములు. ఈగ్రామముతో యీయన పురాణకాల తేజములు చూచి గుంటూరుజనులు భీష్ముడు అని వాడుకొనుచుండిరి. ప్రజలవాడుక ప్రకారము వీరి మరణము ఏకాదశి తొణన తలస్థించెను. వీరియాత్మకు క్రిహరికాంతినిచ్చుగాక. చిన్నము రామకృష్ణయ్య.

ఇస్లామియాకాలేజి

లిట్టన్ ప్రభువు శంఖుస్థాపనము చేసెను

ఫజల్ హక్కుగారిని క్లాఫింతుట కలకత్తా, డిసెంబరు 9:- ఇస్లామియాకాలేజియొక్క శంఖుస్థాపనముచేయు సందర్భమునందు నెనుక స్వల్పకాలము మంత్రిపదము వహించి చాల ఆకాంక్షయుల నొందిన ఫజల్ హక్కుగారు ఒనర్లైన కార్యములకు లాభ్య లిట్టన్ గారు స్తుతిించిరి. హిందూమహమ్మదీయులు ఏకవిశ్వవిశ్వాసమునందు గలసి మొలసి విద్యనభ్యసించుట లాభదాయకమని హక్కుగారు విశ్వసించినను, ప్రత్యేకముగా మహమ్మదీయులు ఈ ప్రవా యములప్రకారము విద్యనభ్యసించు కుతూహలమును నిరోధించుట ఉచితముగాదని హక్కుగారు గమనించిరి. ఇస్లాము విజ్ఞాన సాంప్రదాయముల ప్రకారముగ సత్సవర్తనయు దైవభక్తియు గలవారై కాన్యాంగమునను, సంఘమునను మనకబడక తమరూర్వికుల సాంప్రదాయముల ననుసరించి విద్యార్థులు లాభమునొందరను దృఢవిశ్వాసముతో శంఖుస్థాపనచేయుచుంటిని గవర్నరుగారు పట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

వార్తావరణస్థితి

1924 సం॥ డిసెంబరునెల 10-వ తేదీ బుధవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, ము 24 గంటలలో అత్యధికవర్షం, ము 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షం, ము 24 గంటలలో వర్షము, ము 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము, ము 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, ఒల్లూరి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడలూరు, నేలము, కోయంబటూరు, తిరుమనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబున్, తిరునల్వేలి, తిరుచేండూరు, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మెర్కాట, కొడైకనాల్.

సర్కారు:- ఆకాశము నిర్మలముగ నె యున్నది. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటివేడి మి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:- కడపలో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పలచగ నున్నయవి కర్నూలులో పగటి వేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో 8, బళ్ళారిలో 5, కడపలో 8 1/2 డిగ్రీలు కాంతివేడిమి ఎక్కువ.

కర్నూటకము:- మేఘములు పలచగ నె యున్నవి. కాంతి వేడిమి 4 1/2 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. ఎండలు బాగుగ గాయుచున్నవి.

సి. ఆర్. సావూరు, వార్తావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

కావలితాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

ఈ నెల తే 14 డి సాయంత్రం 5 గంటలకు శ్రీయుత దేశభట్టరంగయ్యగారియింట్లో కావలితాలూకాబోర్డుకు నిలువ దలచిన కాంగ్రెసు ప్రతినిధులయొక్కయు ముఖ్యులగు ఇతర కాంగ్రెసు అభిమానులయొక్కయు సమావేశముజరుగును. సదరుబోర్డుకు కాంగ్రెసుపక్షమున నిలువదలచినవారు తే 18 ది లోగా శ్రీయుత దేశభట్ట రంగయ్యగారిపేరికి అర్జీలు పంపుకొనవలసి యుండును. అట్టిప్రతినిధులైరు కాంగ్రెసు ప్రమాణ పత్రమును చేస్తాల్గుచేయవలసియుండును.

కె. వి. రాఘవాచార్యులు

నెల్లూరుజిల్లా స్థానికస్వపరిపాలనోపసంఘకార్యదర్శి

చిరుతపులిచే నాకబడుట

సికింద్రాబాదు, డిసెంబరు 10:- ఖనత వహించిన నిజాముగారి ప్రభుత్వముయొక్క నుంకపు కాఖాధికారి యగు బార్నె డెల్విన్ ను నొకయందొగి కమానుమీదనుండగా పుచ్చే నాకబడెను. వానిరెండుచేతులను గాయములు దిశను. తొడ మీద గాయముతగిలెను. జి. ఐ. పి. రై-మార్గముమీదనున్న చంద్రయనుచోటికి చికిత్సకు డెవ్వికగారు గొంపోబడిరి. బహుశః ప్రాణహాని సంభవించునాడను. (ఆ. ప్రె.)

మైసూరు కాశననభ

ప్రశ్నోత్తరములు

లెంగుళూరు, డిసెంబరు 1:- నేటిఉదయమున సమావేశమైన మైసూరుకాశననభలో ప్రశ్నలు వేయబడెను. మైసూరు సివిల్ సర్వేసు ఉద్యోగులు సివిల్ సర్వేసు సంఘవాక్చిక సమావేశమునకుబోవునపుడు వారు ద్యూటీమీదనే యున్నట్లు ప్రభుత్వమువారెంచి బత్తెములిచ్చుచున్నామని ప్రభుత్వమువారు నొకప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చిరి. 1924 వ సంవత్సరపు వరదవలన ఆరువేలయిండ్లు మాల్బోయెననియు రూ 55000 లు కేంద్ర వరదపహాయనిధి ప్రొగుచ్చేవననియు మరెయొకప్రశ్నకు ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లాలో నవంబరు 15 వ తేదీతో అంతమైన మాసమునకు నూలుపంపినవారు

ఈనెలలో జిల్లామొత్తమీద జాతీయపాతకాలలోని విద్యార్థులలో సహా 488 మంది నూలుకానుకలను పంపినారు. ఎన్నికసభ్యులయొక్కయు, ఇతరులయొక్కయు, అంకలను జేరుజేరుగా తాలూకావారీగా క్రింద నిచ్చుచున్నాను.

Table with 3 columns: తాలూకా, ఎన్నికసభ్యులు ఇతరులు, మొత్తము. Rows include 1 రేపల్లె, 2 తెనాలి, 3 గుంటూరు, 4 బాపట్ల, 5 సత్రపల్లి, 6 సర్పారావుపేట, 7 వల్పాడు, 8 ఒంగోలు, 9 వినుకొండ, తాలూకా తెలియనికేసులు.

వెనుకటి నెలలో నూలుపంపిన వారి మొత్తము సంఖ్య 328 కావలసినంత అభివృద్ధి కలుగజోయినను, నూలుపడుకు వారిసంఖ్య నెమ్మదిగా అభివృద్ధిచేయవచ్చును. కాని యీ అభివృద్ధి సభ్యేతరులలో నున్నదిగాని, సభ్యులలో కనబడుటలేదు. రెండవమాసములో నూలుపంపిన ఎన్నికసభ్యులసంఖ్య 98 మా దేవమాసములో పంపినవారు 91, యీ మాసములో పంపినవారు 700 మంది. ఈ నూలుపడుకు తీర్మానము అమలులోనికివచ్చి యిప్పటికి 2 మాసములై, యీకార్యాయమునుండియు, రాష్ట్రాధ్యయ బోర్డు కార్యాలయమునుండియు జ్ఞాపికలు పంపబడుచున్నను, పత్రికలలో ఈ విషయమై యెన్నియో వ్యాసములు వ్రాయబడుచున్నను, తమచుట్టుప్రక్క నుండి సభ్యులుకాని వారెందరో నూలుపడికి పంపుచున్నసంగతి దినదినము ఆంగ్రపత్రికలో ప్రకటింబబడుచున్న బాలితాలపలన తెలిసికొనుచున్న యెన్నికసభ్యులలో అధికసంఖ్యాకు లింకను తమవిధిని గుర్తింపకుండుట కడుంగడు శోచనీయముగనున్నది. వచ్చేజనవరిమాసమునుండియు కాంగ్రెసుసభ్యత్వమునకు నూలుచంజా అమలులోనికి రానున్నది గనుక, ఇంతవరకును వడుకుట నారంభించని యెన్నికసభ్యు లికనైనను మహాత్ముని ఆజ్ఞను శిరసావహించెదగని అశించుచున్నాను. ఈనెలలో ఖద్దరు బోజులలో పనిచేయుచున్న దేశాధిపతులు ఇతరులతోపాటు బెల్లంకాంగ్రెసుకు చెల్లుదురు. గనుక డిసెంబరుమాసమునకు పంపవలసిన నూలు నందరును 91 వ తేదీలోగా తప్పక పంపుబాధితులు. ఇంకను చాలామంది పంపునూలు 2 వేలగజములకు తక్కువగా నేయుంటున్నది. అందులో జాతీయపాతకాలలోని విద్యార్థుల నూలు సర్వ సాధారణముగా చాలా తక్కువగా యుంటున్నది. గుజరాతుదేశముతోటి పోటీలు 2 వేలగజములకు తక్కువ పంపువారిసంఖ్య తక్కులోనికి తీసికొనబడవచ్చు సంగతి అందరికిని ఇంకొకపర్యాయముజ్ఞాపకము జేయుచు యీ డిసెంబరు మాసములోజ్ఞాపకములందు పూర్తికానుకను పంపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. వ॥ ము॥ ప్రసాదరావు, జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

బెల్గాంకాంగ్రెసుసభ:

ఆంధ్ర ఖద్దరు

బెల్గాంకాంగ్రెసు ఖద్దరు ప్రదర్శనకాలలో ఆంధ్ర ఖద్దరు బోర్డును ద్వయ దుకాణమును పెట్టుటకు నొక సంఘము నేర్పరచినారు. ఆంధ్ర దేశమునుండి ఖద్దరు అమ్మకమునకు ఖద్దరు పంపదలమనోన్నవా కందఱు తాము పంపు ఖద్దరు ఈబోర్డు వారి పంపగా తమ ఖద్దరు బిప్ప తెప్పినయెడల తగిన జాగ్రత్త తీసికొని అమ్మకము చేయించెదరు. అందుకయిన ఖద్దరులు పంపిన ఖద్దరు ఖరీదు ననుసరించి వాటాలుగా అందఱును కలసి యిచ్చుకొనవలసి యుండును. అమ్మకముకాని బట్టలు అమ్మకము అయినవాటి ఖరీదు ఎవరికి రావలసినను వారికి పంపబడును. ఈ మర్దుటకు సమ్మతించువారు ఈదినవ చిరునామాకు 15 వ తేదీ: వెంటనే తెలియజేయవలెను. 20 వ తేదీ: బెల్గాం చేరులాగున సరకులు పంపవలయును.

చిరునామా:—నాళం చిన భీమరాజు,

గాంధీ పరిశ్రమాలయం, రాజమండ్రి.

బెల్గాం అగ్రెసు: ఆంధ్ర ఖద్దరు స్టోర్సు, బెల్గాం.

- 1. ధరలలో తాము పంపు సరకులకు మూడుపట్టిలు తయారుచేయుంచి పంపవలయును.
2. ప్రతితానవిదను, పంపువారి అగ్రెసు, పాదపు, వెడల్పు, గజముఖరీదు, మొత్తంఖరీదు, స్పష్టముగా ఉంచవలయును.
3. పంపుసరకు సాధారణముగా అందమైనదిగాను, సన్నముగాను నుండినయెడల అమ్ముటకు వీలుగానుండును.
4. అమ్ముడుకాని సరకు విస్తారముగా పంపినయెడల ఖద్దరులు ఎక్కువగా భరింపవలసియుండును.

ఆంధ్ర ఖద్దరుబోర్డు స్టాలుకుమిటి

సంకటి కొండా రెడ్డి

నాళం చినభీమరాజు

ఉన్నవ రామలింగంపంతులు

స్వరాజ్యపక్షసమావేశము-బెల్గాం

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును గూర్చి ఆలోచించుటకు 25 వ తేదీ (పొద్దున 9 గంటలకు బెల్గాంలో స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము జరుగును.

కాంగ్రెసు అయిపోయిన వెంటనేగూడ ఒక సమావేశము జరుగును. అది ఎప్పుడు జరుగునో యందు బెల్గాంలో తెలుపబడును. ఈ మీటింగు చర్చించువిషయములు:—

- 1-వ. భారతాసనసభలోను రాష్ట్రాసనసభలోను ఈ సవత్సరపుపరి (1. బి) దేశములో ఈయెడు చేయ వలసినపని. 2. స్వరాజ్యపక్షవిధానమును సవరించుట.
ఈ ప్రైరెండుభలు అతిముఖ్యములు. సభ్యులందఱు రావలెను. స్వరాజ్యపక్ష విధానమును మార్పు సవరణలు హాకిం అబ్దుల్ వల్లీ (స్వరాజ్యపక్ష సహాయకార్యదర్శి ఆనంభవన్ అలహాబాద్) గారికి 18 తేదీలోగా తెల్పవలెను.

రైతులయొక్క ఉత్కృష్టత

గ్రహించుట

బెల్గాంకాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘము

బెల్గాంకాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారు యీ క్రింది తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

కట్టాటక రాష్ట్రములో జరుగు ఈ కాంగ్రెసు మహాసభకు వెనుకబడి యున్న తరగతులవారికిని పతితజాతులకును ప్రాతినిధ్యమొసరుటకుగాను 15 నుండి కృషీవరులకు 15 నుండి పతితజాతులవారికి జిల్లా కోర్టుకు చొప్పున కాంగ్రెసునానికి ఉచితముగా రాసీయవలసినదని ఆజ్ఞాపత్రముల నీయవలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అఖిలభారత గ్రంథాలయసభ

బెల్గాంలో జరుగును

దానుగారు అధ్యక్షులు

అఖిలభారత గ్రంథాలయసభ తృతీయసమావేశము ఈ నెం. 24, 25 తేదీలందు బెల్గాంలో జరుగును. శ్రీయుత చిత్ర రంజనదాసు గారు రధ్యక్షత వహింతురు.

రైలుగార్లువై కేసు

జరిమానాశిక్షలు రద్దుచేయబడుట

నేటిదినము హైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, న్యాయమూర్తి మాధవజానాయకుగార్లు "ఆర్. కె. మరాఠె" యుక్తరైల్వేగార్లువై లేబడినకేసునందు కర్నూలు సబ్డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పుపై అపీలుచిరారణ గావించి ముద్దయిని నిర్దోషిగ నెంచి శిక్ష రద్దుచేసిరి.

గతసంవత్సరము నవంబరు 5 వ తేదీన గుంటకల్లునుండి బెజవాడకు వెళ్లు పానెంజరుబండిలో రంగనాయకమ్మ యను నొక మహిళగల కుటుంబిని యుగ బ్రాహ్మణస్త్రీ బెజవాడకు వెళ్లుచుండెను. ఇంజనుకున్న గార్లుపెట్టెకున్న మధ్యనున్న స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకింపబడిన బెట్టెయందు ప్రయాణించేయుచుండెను. ప్రాసీహ్యమనువారి వాదనప్రకారము రైలుబండి రంగపురమువద్ద రాత్రి 2 గంటలకు ఆగెను. ఆసమయమున దాస్త్రీ గార్లు బెట్టెపై పులిరముంచితోడునించి మాగన్నుగనిద్రించుచుండెను. ముద్దాయి తనచీరను పాదములనుంచి తెరవాల్సవరకు పైకిగొనినటులు ఆమె కనుగొని వెంటనే కేకలుచెప్పెను. ఇంతలో రయిలుబండి సారి స్టేషనువరకిపోయెను. సంధ్యాలస్టేషను చేరిగనే ఫిర్యాది రంగనాయకమ్మ రయిల్వేపోలీసువారికి నేరమును తెలియచేసెను. ఫోనుతాలాకా మేజిస్ట్రేటుకేసును విచారించి ముద్దాయిపై నేరమును రుజువుపరుపబడినందున 4 నెలలు కఠినశిక్ష విధించెను. ఫిర్యాది మరల అపీలుచేయుగ సబ్-డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయి చేసిననేరమును విశ్లేషించుచు, ఆతనికి విధింపబడినశిక్షను గురించిమాత్రము ముద్దాయి రయిల్వే కాఖయందు 20 సంలలనుండి పనిచేయుచున్నందునను, ఆతనికి ఖయదువిధింపబడినశాకరి జాప్తుటయు మరియితరసప్తములపాలగునని కనికరించి శిక్షను మార్చి రు 200 లు జరిమానా విధించెను.

హైకోర్టునందు ముద్దాయితరపున న్యాయశిల్పిగ్రాంటు,టి. ఎమ్.కమారిగార్లువాదించుచు ఫిర్యాది బండిలో గవాక్షము గుండ పాదములనుపట్టుపారముచై పుకు చాచి నిద్రించుచుండెననియు, గార్లు దాశిని గమనించి కాళ్లకు ముకుకుకొనవలసినదని పాదములపై తట్టివట్టును, రైలువే పోలీసువారికిని గార్లుకున్న గల విరోధమువలననే ఈనేరమంతయు కల్పింపబడినదనియు తెల్పిరి.

న్యాయమూర్తులు వాదన సంగీకరించుచు క్రిందికోర్టు నందలిశిక్షను రద్దుచేసిరి.

* * * * *

నేటిదినము మదరాసు హైకోర్టునం దీక్రిందవివరింపబడిన వారలు ప్రధానన్యాయమూర్తిగారి సమక్షమున హైకోర్టు న్యాయవాదులుగ చేర్చుకొనబడిరి.

- 1. శ్రీయుతులు:—యమ్. ఇ. రాజగోపాలాచారి
2. శ్రీయుతులు:—యస్. కృష్ణమూచారి
3. శ్రీయుతులు:—కె. గోపాలరావు
4. శ్రీయుతులు:—ఎ. లక్ష్మయ్య
5. శ్రీయుతులు:—పి. చక్రపాణి అయ్యర్
6. శ్రీయుతులు:—యస్. రామకేషయ్య

పోరకేసు

బొంబాయి, డిశంబరు 9—హెసముచేయుటకు ప్రణుత్నించి పోర్లకించేసినందున కరీం కాసిమ్ అను అబ్దుల్ ఘానిబరొదుల్లా అను వానిపైకేసుచేయబడి మాడబ బొంబాయిపై సెడెంసీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట విచారింపబడుచున్నది. పా 900 లకు నొకబిల్లు పోర్లకించే సరియగు బిల్లువలె ముద్దాయి బ్యాంకులో మార్చబ్రాయుత్తించెను. జూను 27 వ తారీఖున నాలుగు డ్రాఫ్టులు బోయినవని న దక్షిణ ఆఫ్రీకా స్టాండర్డు బ్యాంకివారు బొంబాయి పోలీసువారికి తంఠినిచ్చిరి. నవంబరు 12 వ తేదీన నొకడ్రాఫ్టును యాస్పర్క బాంకిలో ముద్దాయి మార్చుకొనెనని కూ 12105-1-0 లకు పో 500 ల డ్రాఫ్టును దీసికొనెను. మరుచటిదినమున మరియొక డ్రాఫ్టు మార్చుటకు బ్యాంకితోగా బాంకి అధికారులు పోలీసువారికి కలుసుచేసిరి. డ్రాఫ్టుతో ముద్దాయి పోలీసువారిచే ఆరెస్తుకాబడెను. ముద్దాయివద్ద నొకడ్రాఫ్టుగలదు. వానిచందు అనువాని దిగ్గి మరియొక డ్రాఫ్టుపట్టువడెను. ముద్దాయి ఆరెస్తుకాబడెనని తెలిసినతోడనే నానిమిదు డ్రాఫ్టు చింపి ప్రక్కయింటిమీద బారచేసెను. ముక్కలన్నియు బోలీసువారు యేరిరి. విచారణ శిల్పి చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రైల్వేకంపెనీవై కేసు

రిజర్వచేయుటకు దరఖాస్తు సామ్యుదీసికొనిన రైల్వే కంపెనీవారు బాధ్యులూ లేదా అనువిషయము సారాంశము

వాది నేతు గోదాలాల్జీ సోరిమూల్జీ అను సంపన్నుడగు బొంబాయి బ్యాంకరు

బొంబాయి, డిశంబరు 9:—రైలుబండిలో కొన్ని స్థానములను రిజర్వచేయుటకు దరఖాస్తు సామ్యుదీసికొనిన రిమ్మట రైల్వేకంపెనీవారు బాధ్యులూ లేదా అను విషయముపై జి. ఐ. పి. కంపెనీవారిమీద రూ 500 లకు నష్టము క్రింద నీయవలసినదని నేతుగోదాలాల్జీ సోరిమూల్జీగారు దెచ్చిన వ్యాజ్యముచేతు బొంబాయి ఉన్నతస్థాన న్యాయమూర్తులకు కంపు గారి యెదుట విచారణకువచ్చెను. 1921 నవంబరు 12 వ తేదీన నూగనుచందు అనునతని బొంబాయినుండి మదరాసు నకు బోవు బండికి ఆరు రెండవ తరగతి టిక్కెట్లను, కొనుటకును మరుచటిదినమునాటి రాత్రి మదరాసు మేలులో ఆరురైల్వేలు రిజర్వచేయుటకు వాది బంపెను. నొకబండిలో ఆరురైల్వేలు రిజర్వచేయుటకు మూడు రూపాయలు రునుము చెల్లించబడెను. కాని మరుచటిదినమున బండి ప్లాటుఫారము మీదకురాగానే అయిదుగురు కూర్చుండుటకు మాత్రమేగల కంపార్టుమెంటు మాత్రమే రిజర్వకాబడెను. తనతోగూడ వచ్చిన ఐదుగురు స్త్రీలను కంపార్టుమెంటులో గూర్చుండబెట్టి తనకు మొదటితరగతిబండిలో గాని రెండవతరగతి బండిలోగాని తావిచ్చిన యెదుటలేదా సామ్యుయిచ్చెదనని వాది స్టేషను మాస్టరుతో దెల్పెను. వెదతరగతుల బండ్లలో కాళీలేదనిస్టేషనుమేస్టరు జవాబిచ్చెను. వాది టిక్కెటుమీదరెట్లు యెండాన్సుమెంటుస్టేషనుమాస్టరుచే చేయింకెను. అప్పుడు మూడవతరగతి బండిలో వాది సకల యిబ్బందులు పడిత్రయాణము చేసెను. తన్ను ప్రయాణములో కష్టపెట్టినందులకును తన్ను యిట్లు చిన్నపుచ్చి అనమానపర్చినందులకును వాదింష్టమునకు కంపెనీవారిపై కేసుచేసెను.

మరుసటి దినమువరకును నిశ్చయముగ రిజర్వచేయుటకు చెప్పబాలమని రిజర్వచేయునగుస్తా ముగుణచందుతో దెల్పెననియు, కోచింగుగైడ్లనందలి 72 వ పేరావలన కంపెనీవారు స్థానములను రిజర్వచేయుటకు బాధ్యులుకారనియు, యిచ్చప్రకారముగా వాది తక్కువతరగతి బండిలో ప్రయాణమైబోయెత్తుటచే మాననష్ట మెట్లు వాదిరైల్వే తమకుదెలియవచ్చుననియు ప్రతివాదులు దెల్పుచున్నారు. నష్టముదీసికొనుటకు అధికారము లేకపోయినను లేదా టిక్కెట్టుసామ్యుముజరాయిచ్చివేయ సిద్ధముగ నున్నామనియు ప్రతివాదులు దెవ్రిరి. వాదిపక్షమున అడ్వకేటు జనరలు, సర్ చిమనలాల్, సెతల్ వాదుచి. కె. డి. నే గార్లును ప్రతివాదులపక్షమున కాంరెల్లు, ఆర్. కె. దావ్తాశీ న్యాయవాదులు వాదించిరి. (ఆ. ప్రె.)

దారుణము

మోటారు బండితోలుకొను పంజాబీవానిని రివాల్యరుతో బ్రెల్లుట తుతగాత్రునివాబ్జులము

కొకత్రా, డిశంబరు 9:—మహారాష్ట్రాయందలి కొనా వద్ద ముగ్గురు రెంగారి యువకులు మోటారుబండి తోలుకొను పంజాబీవానిని రివాల్యరుతో బ్రెల్లు నా బండి దోలుకొనఁబోయిరి. అప్పుడు సర్క్యులరు కోడ్డు శృకానభూమిచ్చ నా మోటారుబండి గలదు. సామానంతయు పోయెను. బండితోలు వాడుకూర్చుండుస్తానపునెనక భాగము తూంట్లు పడియుండెను. బండి పెట్టెయందు నొకగుండు గలదు. గాయములుదినిన బండివాడు బ్రతుకునోలేదో దెలియదు. బండివాని ప్రక్కను కూర్చున్న యువకుడు తన స్నేహితులు బండిదిగ్గగనే బండితోలు చక్రమును అందుకొనజోన బండితోలువాడు నాయువకుని త్రోసివేసెననియు, అప్పుడు భూమిమీదకున్న యువకుడొకదురివాల్యరుతో తనమీద బ్రెల్లుననియు యువకులు భద్రలాగుతిరగతివారికిరె బోచిరనియు బండితోలువాడు దెల్పెను. ఇంతవరకెవ్వరును ఆరెస్తు కాబడలేదు. కేనివారమునాడు మోటారు అగ్రెబండిలో రంగీగారిచే వినువబడిన రివాల్యరు యజమానునకు బండివాడురివ్వరు చెడకుండ అర్పించెను. (ఆ. ప్రె.)

రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల వంతు

నిర్బంధశాసనములు

బేసిల్ బ్లాక్ గారి యభిప్రాయములు

మద్రాసు మెయిలు కలెక్టర్ విలేఖరి ఇండియా ప్రభుత్వ ఆర్థిక శాఖకు సర్ బేసిల్ బ్లాక్ గారిలో సంభాషించిన బ్లాక్ గారు రాష్ట్రములు చెల్లింపవలసిన వంతులను గూర్చి ఇట్లు తెప్పిరి.

“రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును గురించి నేను చెప్పదగినది ఏమనగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక పద్ధతిలో ద్రవ్యము మిగులు నట్లు చేయుటకు, ఖర్చును తగ్గించుటకు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యొక్క వంతులు చెల్లింపవలసిన వంతులను గూర్చి ఇట్లు తెప్పిరి. ప్రయత్నములు చేయుచునే యున్నారు. నేను మద్రాసు ప్రభుత్వము యొక్కయు తదితర ప్రభుత్వముల యొక్కయు కష్టములను గుర్తించినాను. సంస్కరణములను సఫలపరచి హిందూజాతి ప్రజలయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధిని ప్రయత్నించుటలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు వారియొక్క విధానమును కొనసాగించుటకు కొంతదబ్బు వారి యభివృద్ధికి మండవలయునని నేను గ్రహించినాను. ప్రస్తుతము నేనుచేయు సంస్కరణములను మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క స్థితిగతులను తెలిసికొన్నాను. మద్రాసు యొక్క స్థితిని కాగుచుండుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వంతులను గూర్చి ఆలోచించి పనిచేయుచు నని నమ్ముచు చెప్పుచున్నాను.

రెంగాలు చెల్లింపవలసిన వంతులను గూర్చి వచ్చే సంవత్సరము యేమిజరుపబడునది తెలుపుచున అక్షర అయ్యది బాగుగ ఆలోచించవలసిన విషయమనినది, అందును గూర్చి ప్రస్తుతమేమియు జెప్పజాలమనియు, కాని ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆదాయ వ్యయ నిర్ణయ పట్టిక చర్చకు వచ్చినపుడు తాముజేసిన ఉపన్యాసమును బాగుకొనవలయునని జెప్పిరి. పన్నులు తగ్గించు విషయమే భారత రాజకీయ వాదనలో పద్ధతిగ సమ్మతమనినది రాష్ట్రములకు ఏమియు సహాయమురాదు గాన అప్పుడెట్లు? అని విలేఖరి ప్రశ్నింపగా బ్లాక్ గారు వెంటనే ఇట్లుడుగుట సమంజసముగాదనియు, ఈ విషయము ప్రత్యేకము మద్రాసుకు సంబంధించియున్నదియు, మరియు రాష్ట్రపు వంతులను తగ్గించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వపు ఆదాయ పట్టికలో మిగులుకనుపించవలయును. అట్లుగుటకు పన్నులు తగ్గించవలయు నను మాత్రము పనికిరావనియు, రాష్ట్రములకు ఆర్థికముగ పూర్తిగ వెనుకబాటునివ్వవలయుననియు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు 9 కొట్ల రూపాయలు మిగుల వలయుననియు, ఇందులకు ఖర్చును తగ్గించుచు పన్నులను ఉన్న వాటిలోనే హెచ్చుదలనుపరచుచు రాష్ట్రములకు సహాయము చేయవలయుననియు, ఈ వంతులందు దేనినిమానిన రాష్ట్రములకు సహాయముచేయుట ఆలస్యమగునని జెప్పిరి.

నిర్బంధ శాసనములు

బొంబాయి సమావేశమందు నిర్బంధ శాసనముల గూర్చియు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని గూర్చి అలెగ్జాండరు ముద్దే మెను గారు చెప్పినదానిని గూర్చియు సత్యమూర్తిగారు చేసిన హెచ్చరిక విషయమును గూర్చియు విలేఖరి యదుగంగ బ్లాక్ గారు సత్యమూర్తి గారు చెప్పినది తాను చదివిననీయు, అలెగ్జాండరు ముద్దేమెను గారు తానుపండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిలో నిర్బంధ శాసనములను రద్దుచేయుటకు ఆలోచించుచున్నామని అంటివామనియు, సత్యమూర్తిగారు చెప్పినట్లు రెంగాలులో ఏదైననుంచి నిర్భాగముతో కుట్రసమాచారమున్నచో ఇట్టి సమయములో ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ శాసనములను రద్దుచేయజాలరని దేశ విషయికి గ్రహించియుండవలెను. నేనుగాని, ముద్దేమెను గారుగాని సత్యమూర్తిగారు నూచించినవిషయములు చెప్పియుండలేదు. పండిత నెహ్రూగారిలో గాని మోతీలాల్ గారిలో గాని ఈ విషయమే మేమేమియు జెప్పియుండలేదు. ఆరాజీయమై, మంచి నిర్భాగముతో కూడిన కుట్రసంఘముకంటే రెంగాలునందు గలకని ప్రభుత్వమువారి యెందురు నిర్బంధ శాసనములపై నయ్యు ముఖాభిప్రాయము నేను ఎవరికిని చెప్పబడదు కాని సత్యమూర్తిగారు చెప్పినట్లు ఈ స్థితిలో ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ శాసనములను రద్దుచేయక పోవుట వాస్తవముగాదు. అని జెప్పిరి. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక

నీటిమీదియు భూమిమీదియు నుంకముల రాబడి

కలకత్తా, డిసెంబరు 9:— వాణిజ్య శాఖవారి లెక్కల ప్రకారము నవంబరు నెలలో సముద్రముమీదను భూమిమీదను వసూలైన నుంకముల రాబడి మొత్తము రూ. 485 లక్షలు. వసు కట్టికలలో 425 లక్షలు, వెనుకటి సంవత్సరపు నవంబరు నెలలో 405 లక్షలును వసూలయ్యెను. ఈ సంవత్సరపు నవంబరు నెల ఆదాయము 485 లక్షలలోను ఉచ్చమిది కాబడి చేరలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర నాటకరంగము

గత రెండుమాడు సంవత్సరములనుండియు ఆంధ్రము నాటకరంగముయొక్క యొక్క ప్రగతిని పరిశీలించుచున్నాను. కాని విద్యాధికులు ఇంకను తగినంత శ్రద్ధ వహించుటలేదు. విద్యాధికులే కలెక్షన్ దుత్వముతో పాట్ల నంతవరకు ఆంధ్ర నాటక రంగము ఎప్పుడును ఉత్తమ స్థితికి రాజాలదు. ఇప్పుడు కొంతవరకయిన కనుపట్టుచున్న నామమాత్రపు ప్రాత్నాచారముగాక వారు పాత్రములను ధరించుటకు కూడ సిద్ధముగ నుండవలెను. పూర్వపు బ్లాక్ సరస్వతీ దీనిని అందుకనియే అంతేమీరు, అంత ప్రాముఖ్యము, వహించియుండెడిది. బ్లాక్ నాటక సంఘములయందు సాధారణముగ లాడుదు గాని, స్కూలు మాస్టరులు గాని, చివరకు కొంతవరకయిన విద్య నభ్యసించిన వారైన గాని మనము చూడవచ్చును. వారి నాటకరంగమునందు ఏ నాలుగు నిమిషములు నిర్మితపాత్రయొనను ఏలాంటి యోగో అపాత్రను ధరించుచుండురు.

విద్యావిహీనడయిన నటులు అనేకముఖ్యవిషయములను గ్రహింపలేదు. తాను నాటక కళయొక్క ప్రభువు నూత్రములను నేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నింపడు. అట్టివారు ఈ క్రింది కొన్ని ముఖ్యనూత్రములను గ్రహింపవలెను.

నటులు ఎప్పుడును రంగస్థలమునందు సాధ్యమగునంత వరకు స్వేచ్ఛగా నుండవలెను. తాను ఎప్పుడును ఏదైన బంది ఖానాలో ఉన్నట్లు లెంచగూడదు. స్వేచ్ఛగనుండినే గాని నటుడు నువ్వేమియేర వలెవిధ భావములు చెల్లెచ్చుటకు సాధ్యపడదు. భవమునకుగాని ప్రేక్షకుల మెప్పు వడయుటకు గాని కేలనమొనర్చుచున్నానని యెంచక నటుడెప్పుడును తానుధరించు పాత్రయొక్క నిజభావమును చూపవలెను. ఆలక్ష్యమే ప్రభావము. భక్తిరస ప్రాభావ్య మగు ఒకానొక పాత్రమును ధరించుటకు ఒక సుప్రసిద్ధనటుడు ఆనాటక దినములయందు ఉపవాసముజేయునట. అస్థితియందు తానాపాత్రము నెంతయొక్కగా పోషించి సఫలము అనందమగునటుగా చేయుచుండెడివాడు. ఈ విషయ మెంతయు భావగర్భితము. మన సామాన్య నటులు ఇట్టి ముఖ్యవిషయమును గమనింతురుగాక. మరియు పాత్రవేషధారణ ప్రాముఖ్యము మనవారు ఏమాత్రమును గ్రహించినట్లు కనబడదు. తానభ్యసించు పాత్రచరిత్ర గ్రహింపవలెను. నటుడు తాను ధరించు పాత్ర యేకాలమునకు చెందునో యేకాగతతకు చెందునో మొదలగు విషయమును గ్రహింపవలెను. అట్లు పరిశీలించిన ఆరణ్య ప్రాంతములయందు సంచరించు అపసరకుటుకు ఏర్పడిన పాత్రధారుడు రాచరికగల కుటులతో నుల్లసమనుచిన్నామలతో ప్రవేశించునా? ఇక స్త్రీ పాత్రవేషధారణము ఇంకను చిత్రము. ఎంతవరకు సామ్యము పెట్టుకొని రంగుల యదు పుల ను ధరించుట యే గాని ఆ యు సందర్భానికి తములగుదు స్తుల ను వాడరు అపాత్రయందుకై నిర్మించినది తెలియనది అపాత్ర వేషధారణ విషయమే మాత్ర మెట్లు గ్రహింపగలదు? అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగునది యీ విషయము. మన నటులు ఇంకను సంగీతమే నాటకమునకు ప్రధానమనియు, బరాటాబాజియే ప్రేక్షకులకు మెప్పింపగలమనియు తలంచుట శోచనీయము. ఈ దురభిప్రాయము యాపు మానోభావులకు నీక సంతకాలము పట్టుకో చెప్పలేము. ఈ విషయముయొ ప్రచారము ఏమియు జరుగుటలేదన్న ఆరితయోక్తిగాదు. భావప్రకటనమే నాటక కళ రహస్యమని గుర్తెలుగవలెను. పాటలద్వారా సంగీతము ద్వారా భావ ప్రకటనమునకు వీలులేదు. సంగీతమునకు భావ ప్రకటనమునకును నుత్తర దక్షిణ ప్రభుత్వాలత వ్యత్యాసము కలదు. రవాభివ్యవహారమునకును నటుడే శ్రేష్ఠుడు కొద్దిగ నైనను ఇంకను పద్యములతోడనే ఉండవలెనని యింకను నాదించుచున్నాను. అట్టి వారు సమయా సమయములను గుర్తెలుగవలెను. చిరయంకమందు రుక్మము పటాని తా నొనరించిన ధోరణ్యములకు పశ్చాత్తాపపడి మిన్ను మన్నెరుగక విలపించుచుండు నాతడు మోహనరాగమున సీసపద్యమును అప్పజెప్పుట యెంత అశాస్త్రముగాను అసభ్యముగా నుండునో చదువరులు గ్రహింపగలరు. తాను మాటలాడుటకు అశక్తుడుగా నున్నప్పుడు పాడుటకు శక్తుడనునా? సంగీతమే ప్రధానమును రసికులకు పాట కచ్చేరీలే కేంద్రము!

ప్రేమవిషయములను గురించి శ్రద్ధగా గమనింపవలెనని ఆంధ్ర నటులకు ప్రార్థన. ఇందు ఈ విషయములకు కన్నులకు కట్టి నట్లుగా

టారిఫ్ బోర్డు

తాకర్ స్పింకు కంపెనీవారి సాక్ష్యము

క. గి.ములపై పన్ను విధించుట ప్రకాశకుల కమిటీ ముగుసవ్వము కలుగ జేయును

కలకత్తా, డిసెంబరు 9:— కాగితపు పరిశ్రమ విషయమున టారిఫ్ బోర్డువారి యెదుట తాకర్ స్పింకు కంపెనీవారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కంపెనీవారి ప్రతినిధియగు సి. యఫ్. రూపర్ గారు యిచ్చిన సాక్ష్యము ప్రకాశకులయొ అప్పజనివారియొ వర్తకమునకు గలుగుచున్న నష్టమునుగూర్చియూ ఆయన జెప్పెను. రివిన్యూ అధికారులు దప్పు మిగిలినవారి కెవ్వరికిని కాగితముపై పన్ను విధించిన బాధించినది లేదు. స్థానికముందు దయారు కాబడుచున్న కాగితములు తమకంపెనీనంటి కంపెనీకు బనికె రావనియు, కాగితములపై పన్ను విధించినయెడ విచేతన కాగితము లెక్కువ ధర బెట్టి కొని గ్రంథ ప్రకటనము గావించవలసియుండుననియు దానంతటి పుస్తకముల వెల హెచ్చుకాబడుననియు దూపర్ గారు తెల్పిరి. ఆయన చేయుటకు ఉపయోగకరమైన కాగితము రీజేక్షన్ దలి కాగితపు యంత్రములు దయారు చేసినచో తప్పక యెల్లడ నవి ఉపయోగించవలయును. విచేతములనుండి దిగుమతికావకు కాగితమే కావలయునని మేము కొరువారముగాము. యుద్ధము జరుగు దినములలో హిందూదేశముందు దయారు కాబడు కాగితములను తమ డైరెక్టర్స్ అను ప్రకటనకు అప్పుడేయుటకు పుచ్చుకొనిరి మరియు పప్పుడు విచేత కాగితములతో నా గ్రంథము అప్పుడేయబడినది నియు నందుచే ప్రేతులు బాగుగ నున్నవినియు సాక్షి ప్రమాణమిచ్చుచుండెను. చాల హెచ్చనకంపెనీలు పుస్తకములను ప్రకటించునట్లు పనియుకొన్ని రంగులతోను చిత్రములతోను వెలువడుచున్నవినియు అట్టి కంపెనీలవారలందరును కాగితముపై పన్ను విధించినయెడ నక్షమ ననుభవించెదరనియు సాక్షి తెల్పెను. కాగితముపై పన్ను విధించబడినచో బడిపోవు బాలర పుస్తకములు, విద్యా గ్రంథములకు ఖరీదు బెరుగును. పన్ను చేయుట చేత కాగితపు యంత్రాధికారలకు బాధము గలుగదు.

మద్రాసు యంత్రములందు ఉపయోగించు సిరా విషయమున సాక్ష్యమిచ్చుచు తాకర్ కంపెనీవారు ప్రకాశకులగు మద్రాసు యంత్రవాదకులుగను సాక్ష్యమిచ్చుట లేదనియు, తాము పూర్వ పాపిటన్ నగరముందుగల మిండర్ బ్రదర్స్ కంపెనీ యేజంట్లుగా సాక్ష్యమిచ్చిరిమనియు జెప్పిరి. షాజిబ్ కంపెనీ ప్రతినిధులగు ఎడ్వింగ్సు కంపెనీవారు కూడ సిరా విషయమున టారిఫ్ బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి.

హుగ్లీ సిరాకంపెనీవారి రపున సిరాకు రక్షణమియ్యవలయునని గోరబడిన సాక్ష్యము విషయమున తమ అసమ్మతిని తెల్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

మాడవలె నన్న నుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనటు శేఖరుడు, భారతీయ ముఖ్యనటులలో ఒకరును ఆగు బ్లాక్ రాఘవాచార్యులు గారి వివిధ ప్రదర్శనములను చూడగలెను. అప్పుడు భావప్రకటన మేమియో గ్రహింపగలదు. రాఘవాచారి గారు రంగము నందున్నంతకాలము ప్రేక్షకులు దిగ్భ్రమతో చూచుచుండురు. రంగస్థలము వీరికి స్వచ్ఛా హాగర్భమి. మత్తకొలికు పార్శ్వముట్లకు అచ్చుల స్థానము లేదు.

ఇంకొక మాట. వారి ప్రదర్శనములు చూచి ముఖ్యవిషయముల మేర గ్రహింపవలెను. కాని ముక్కడు ముక్కగా వారిని అనుకరించగూడదు. అనుకరణము రెండువిధముల చెరువు!

మొత్తముమీద ఈ కళ విషయములు ఆంధ్రులు చేయుచున్న ప్రయత్నములు ఎంతయు సంప్రదించుములు. పోటీపరీక్షలు అప్పుడప్పుడు జరుగుచున్నవి. అవి నాలుగుదినములు జరుగు వినిపిండులని యెంతక మెట్లునుసంపాదించుటకుని యెంతక నాటకకళ అభివృద్ధిపరచవలె ననెడి గొప్ప ఆశయుతో పోటీలకు ప్రయత్నములు చేయవలెను. అట్లు కానియెడల పోటీల యుద్ధేక్ష్యము ఎప్పుడు నెఱవేరదు. ఇంకను ఈ మార్గమును నులుపుచేయుటకై పాటలకు పద్యములకు ప్రాముఖ్య మియ్యక చక్కని నాటకములను ఇప్పటికే పులు రచించుచున్నాను. ఇంకను అన్నివిధముల ప్రయత్నములు చేయుచున్నాను.

ఇట్టి గొప్పకళను పరిపూర్ణ స్థితికి లేజోనుంట్లుగని కొరికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నించుటలే నన్న ప్రత్యేక నాటకసభగాని లేక ఒక కేంద్రసంఘముగాని ఏర్పరచి కొంతపనిచేయవచ్చును. నాటక కళాభివృద్ధికి ఈ విషయములు శ్రద్ధవహించుటగాక. యడవల్ల నరసింహారావునాయుడు

రత్నాగిరి కుంభాభిషేకము

రత్నాగిరి రాజాధిరాజుడు సద్భాగ్యములను జన్మించి మన మృత్యు మెత్తిన జీవులను భవించు నెల్ల చిహ్నులను భవించి రాజాధిరాజును సయితము లక్ష్యపెట్టక, దైత్యమున దలక ఆంచుట తోనే జీవయాత్ర నడుపుకొనను భక్తిపారవశ్యమున నిశ్చలమై దైత్య రామతారకమంత్రమును ఏనుగులు పురస్కరించే తపస్విధిని పొంది పరమపావన మూర్తియై, సంసారము నైగమ పారంగతుడైన శ్రీ నారదమహర్షి చే ఉపదేశింపబడినవాడై ఆయన యిష్టిచిన కృతార్థమును గ్రంథము పొంది స్వాధ్యాయనందమున శ్రీరామతారక వాచ మహావైభవమును నాదమధారముగా వర్షించి యాకలితరుల సుధర్మమును ఉపాయములను శిష్యులకు పదేశించి యథార్థవిధానియై ఆపత్సన్మానం బలవంతించి బ్రహ్మాదుల కసాధ్యమైన స్థానమును పొంది అనంతగా సిద్ధిపొంది యిప్పటి కిందుమిందుగా దేబుడియేదేండ్లు గడచినవిగదా!

అట్టి పరమ దయామయస్వరూపు డయిన సద్గురు నాథుని దివ్యసమాధి తంజావూరు కేసుముయ్యే దూరమున సప్తస్థానోత్సవ మని ప్రసిద్ధిగాంచిన తిరువయ్యారసెడి పంచదశ త్రేతమున కాశీరి యొడ్డున ఏర్పడియున్నదన్న సంగతి అందఱును ఎఱిగినదేకా! ఆ దివ్యసమాధిస్థానములో శ్రీ త్యాగబ్రహ్మశిలా విగ్రహమును గర్భగృహ గోపుర మంటపాదులును ద్వారగణ పతి యోగాంజనేయ విగ్రహములును దయారవేయింపఁ బడియున్నవి. అదికాక వారి గురువులయిన శ్రీ సాంత్రి వెంకట రమణయ్యగారి సమాధియు మఱి ముగ్గురి సమాధులును శ్రీవారి సమాధిప్రక్కనే ఏర్పడి ఆ ప్రదేశము పంచసమాధి త్రేతముగా గావించఁబడినది. దైవానుగ్రహమువలనను సద్గురు కటాక్షంబువలనను ఈ సంవత్సర పువ్య కుంభాభిషేకమున జనవరి 7 వ తేదీనాఁడు కుంభాభిషేకము జరుపఁబడునట్లుగా పెద్దలచేత ఏర్పఱుపఁబడి యున్నది. అది జరిగిన మఱునాడు మొదలుకొని మహానివేదన భజనపూజాదులు కాశ్యోతముగా నడచుచుండుటకుగా ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. అందులకై కనీసము పదునైదువేల రూపాయలయినను కావలసియున్నది. దేశములో అశేషము శ్రీమంతులు ధీమంతులు భక్తులు ఉండగా దీని కైకైంకర్యరూపమయిన మహాభాగ్య మెట్లు లభించినది? ఆను ఒక చిన్న సంతయో మందఱు డెందములయందును ఉండవచ్చును. కాని యాముందు చెప్పఁబోవు దైవరహస్యంబులు వినినచో పరబ్రహ్మకు సందానాయ త్రచిత్తు లగు మహాత్ములకు జాతిమతములతో గాని కులగోత్రములతో గాని పుంస్త్రీ స్త్రీయ్యములతో గాని పనిలేదనియు భక్తియే ముఖ్యమనియు “భక్తి రక్షితిధామిని” అన్నట్లు భక్తివివా నేరుగతి లేదనియు నెఱిగినచో స్పష్టపడకపోదు.

నేను పాటకచ్యేరి నిమిత్తముగా ఈచెన్న పట్టణములో ప్రవేశించి నుమా రివవదిలేండు సంవత్సరము లయి యుండును. ప్రస్తుతము నేను కాపురమున్న శ్రీనివాసయ్యరు వీధిలోని నా సొంతగృహములో ప్రవేశించి 17, 18 సంవత్సరములు కావచ్చినది. మాతృదైవమును వెంకటాచలపతిపూజ యథాశక్తి జరుపబడుచుండగా నా పూర్వపుణ్యవశమున ఒకానొక బ్రాహ్మణోత్తమునిద్వారా శ్రీరాజరాజేశ్వరి దివ్యవిగ్రహము లభించినది. శ్రీ దేవికి ప్రత్యేకముగా ఒకగది యేర్పాటుచేసి బ్రాహ్మణునిద్వారా శ్రీరత్నాగిరి నది జరిపింపబడుచున్నది. నీలు ననుసరించి నేను ను శ్రీదేవి సహస్రనామపారాయణాదులు చేసికొనుచు ఆనందించుచున్నాను. ఇది యెట్లుండగా ఒకప్పుడు వుమెయ్యారోపురము పంచావతేకభాగవతులు శ్రీ త్యాగబ్రహ్మపట మొకటి యేడురూపాయలకు నాకొనిరి. నేనది లభించిననాటినుండి నేటివరకును అఖండదీప ముంచి యేకోయొకవిధమైన మూఢభక్తితో పూజాపురస్కారములు సమపునున్నాను. ఈమధ్య యిహలోకముఖముకొరకు కొరి చేసికొన్న సందర్భములవలన చాలాద్రవ్యము వ్యయమయిపోయినది. కాని రవ్వంతియినను యాష్టదిద్ది కాకపోయినది. ఈశ్వరానుగ్రహమువలన నేకాకినిగా నుండుటకు తగినయేర్పాటుకలిగి విరక్తిచే భగవంతుడువినా నేరుగతి లేదన్న కించుత్తు జ్ఞానము భక్తి తత్కటాక్షమున లభించినది. నాజీవితకాలములోనే వారికైంకర్యమునకై సమర్పించి

నేనువలయుననెడి చింత సదాకలిగినది. ఆసమయమే మఱుబు రిలీఫ్ ఫండు కొంత గోఖలేహాలులో పాడినసమయము. ఇట్లుండ పూజ ప్రారంభించిన 18 వ సంవత్సరమున ఒకనాటి రాత్రి ఆటలులో ఉండు రూపములగుననే సద్గురు శ్రీ త్యాగబ్రహ్మముగారు కూర్చుండునట్లుగానే సమాధిలోనుండి నైకివచ్చి మందహాసమున ముఖారవిందముతో దర్శన మియినా కత్యాశ్చర్యకరమయినభక్తి కలిగి సదాశివరాయలువారి “నరశింహుడుదయించి” అనుకీర్తన పాదుకు కర్పూరము వెలిగించి నమస్కరింపగా, రెండుచేతులను ఆకీర్తించినట్లుగా పయిలై ఆటాగే లోపలికివెళ్లెను స్వప్నమయినది. మేలకొనగా నేమియు లోచలేదు. అప్పటికే చాచినములనుండి కట్టడము కట్టించవలయునన్న అభిప్రాయమున్నది. కాని పింపదినది కాదు. స్వప్న మయిన మరుదిన మేతంజావూరు ప్రాంతమునుండి నా ఆదిగురువులైన బ్రహ్మశ్రీ బిడారం క్రిష్ణప్పగారి వద్దనుండి “త్యాగరాజగారి సమాధికట్టడము నీవు అతిశ్రద్ధుముగా ప్రారంభించితే చాలా జాగాఉండును అని వ్రాసిపంపించినబాటు చేసినది. చదివినవాడగా ఆస్వప్నమునకు యిదియే దృష్టాంతముగా భావించితిని ఆ మరుదినమే మహారాజ శ్రీ మునుసామినాయుడుగారి గృహమునకు వెళ్లి సంగతులు మనవిచేసికొనగా వారు సావకాశముగా ఆలకించిరి. ఆ సమయముననే తంజావూరు నుండి నాగరాజభాగవతులు వారియింటికి వచ్చియుండిరి. నాయుడుగారు తమ ఖర్చుతో భాగవతులవారిని పిలువకొని వెళ్లియుండగా మరుదినము నేను మాడ తంజావూరు వెళ్లియుంటిని. అప్పుడు మేము ముగ్గురమును. తిరువయ్యార సెళ్లగా వారు నాకా పుణ్యత్రదేశమును చూపించిరి. అదివరలో నేనా తిరువయ్యారెట్టిదో యెరుగను. అయితే చూడగానే నామనసు చాల పరితపించినది. తక్షణమే పరమాత్ముడు నాకు పట్టుదల కలిగింపగా వెంటనే యూనియన్ వారికి దరఖాస్తుచేసి కట్టడమునకు కావలసిన సామాను తెప్పించుటకు ఏర్పాటుచేసి ప్రారంభించి యింటికివచ్చి చేరితిని. ఆ సందర్భముననే శ్రీ మునుసామి నాయుడుగారు కట్టడమునకుగా నూరురూపాయలు వెలగల సిమెంటుఇచ్చి సహాయమొనరించియున్నారు. వారీపుణ్యకార్యము దాసురాలికి లభింపజేయుటకు మొదటి కారణభూతు అని నొక్కి చెప్పి నాకృతజ్ఞతాపూర్వకముగ వందనముల నర్పించుచున్నాను. శ్రీయాంసి బహువిధుని ఆన్నట్లు అనంతరము కలిగినకష్టములనేకములు. ఆమధ్యను కట్టడము విషయము సమగ్రముగా జరుగక యుండగా మదతాను యింపిరియల్ బ్యాంకులో ఉండు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసకాస్త్రిల వారు అచ్చటికి దయచేసి అన్నియు విచారించి శ్రీత్యాగ బ్రహ్మముగారి వంశోద్ధాతులయిన బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల ద్వారా అన్నియు జరుగునట్లుగా యేర్పాటుచేసి వచ్చినారు. మరియొక దైవచిత్రము—వారికి గురునాథుని ఉత్తరువై వారు పూజించుచుండిన శీతారామలక్ష్మణాంజనేయ స్వామిల వెండి విగ్రహములను శాయింబు పూజలో ఉండిన త్యాగబ్రహ్మముగారి పటమువద్ద నుంచి నన్ను శ్రీరామమంత్ర ధ్యానార్థురాలినిగా కృపచేసి శ్రీ త్యాగబ్రహ్మకైంకర్యమునకు యోగ్యురాలినిగా చేసినారు. అంజనేయపాపశుభయిన ఆ శ్రీనివాస కాస్త్రిలవారిని అంతకుముందు నే నెరుగను. మరియొక దృష్టాంతము: దెంగుళారిలో ఆ సంవత్సరమే నూతనముగా రథము చేయించి దానిపైని శ్రీ సీతా తామలక్ష్మణసమేతముగా శ్రీఅంజనేయ స్వామివారి బ్రహ్మరథోత్సవము చేయించుటకుగాను ఆయూరివారు నన్ను ప్రోత్సహింపరచినారు. ఇంకను త్యాగబ్రహ్మకైంకర్యము కొనసాగలేదే ఇపు డయిదువందలరూపాయలు ఖర్చుచేసి నే నెట్టి యుత్సవము చేయగలను దైవమా! అని ధ్యానించుచు మిడ్డెమీదను భాజనముచేయుచు తలయెత్తిమాచునప్పటికి నా పడక గదిలోనుండి చిన్నవానరమొకటి నాయెదుటికి వచ్చి కూర్చుండుట నా కన్నులార జాడయితిని. ఇది స్వప్నదృష్టము గాదు. మధ్యాహ్నము భాజనముచేయు సమయము. స్వామి నాతెండ్రి దాసురాలిమీదను ఇంతవయస్సగినవా అని అలాగే నాతెల్లిగా రైన శ్రీమతి పుట్టలక్ష్మమ్మగారి సారోవారముగా జరుగును అని నేనుగాని దాసురాలు సమర్పించిన ఒక కవళము, పప్పు, అన్నము భుజించి వెడలిపోయినది. అది సామాన్యమైన వానరము గాదు నేను దెంగుళారిలో విద్యాభ్యాసముచేయు దినములలో ప్రతిదినము దర్శనముచేయుచువచ్చిన శ్రీమదాంజనేయ స్వామియే యాకాసు దర్శనమిచ్చినట్లుగా భావించుకొంటిని. ఇదివరకు రెండుసంవత్సరములు ఉత్సవము జరిగినది. రెండవ సంవత్సరపు ఉత్సవదినములలో అదిమి కన్నెడును నేని వానర

ములు తండ్రిపతంధముగా ఆయుత్సవసందర్భమున వచ్చి యిచ్చటికారి నందరిని ఆశ్చర్యపరచుటకు గావించినది. ఇంకను ఇటువంటి దైవరహస్యము లెన్నోయున్నవి. అవి యన్నియు వెల్లడిచేయటకు స్వామిఉత్తరువు కానందున ఇది సమయము కాదని విరమించితిని. కాని మరియొక అత్యద్భుతమగు దృష్టాంతరము చెప్పవలసినది చెప్పవచ్చును. ఈ మదతానులో శ్రీమాన్ దాక్షర శ్రీనివాసరాఘవాచార్యులువాగు గలరు. ఆయనకు శ్రీగురునాథుని ఉత్తరవయినదట. నీకైత్యమసారము కైంకర్యముచేయును అని ఆసంగతి వారు నాతో యెప్పుడో చెప్పియున్నారు. వారిని నేను యెరుగుదును. కాని వారి ఇల్లు టొక్కడనో నేనెరుగను. చాలాదినములు గడచినవెనుక నాచాత్తుగా నాతెంబ నాకు బుద్ధి పుట్టి వారికి తెలుపవలసినది వెనకొననుచు వారి యింటికి పోతిని. వారియింట నిత్యము పూజింపబడుచున్న శ్రీత్యాగరాజస్వామి వారి ఆనందకరమైన పటమును సందర్శించి ఆనందించుచుంటిని. అపుడాంజనేయ లోగడ తనకు స్వప్నమయిన మరుదినమే పనుపు గుడ్డను కట్టియుంచిననూరురూపాయలకు తెచ్చి గురునాథుని ఆరాధించి ఆనందించి ఫలపుష్పదులతో సమర్పించిన అనందవైభవము నాడునాకు కలిగిన ఆనందము ఆత్యాగబ్రహ్మమునకే అర్పితము. అపుణ్యాత్మునకు దాసురాలు. సదాకృష్ణకాలు ఆనూరు రూపాయలను శ్రీ త్యాగరాజస్వామివారిని పేరుంచి అర్పన బ్యాంకులో ఉంచినాను. అపకుపుగడ్డ నావద్దనే ఉంచినాను. కాబట్టి మహాత్ములారా! భక్తాగ్రసరులారా! ఇక్కటికి అట్టికైంకర్యమహాభాగ్యమిదాసురాల కెట్లుకలిగినది. అనుసందియును తొలగియుండునని తలంచెదను.

ఇక ముఖ్యమైన సంగతులు వివరించుకొనియెదను. ఈ మహాకుంభాభిషేకము ఎట్లు జరిపింతును? కొంపమ్మదునా, యెంటిమిది నగలమ్మదునా అని యోచించుచుండగా నాసద్గురుస్వామి లేచినప్పటి ఒక వర్ణముపాడిచూపి తమ వంశసంధూతులయిన బ్రహ్మశ్రీ రామదుభాగవతులచేతను ఒక రూపాయలముట నాచేతి కిప్పించి చేపైగచేసి దాసురాలు త్యాగబ్రహ్మముగారు స్వయముగా దర్శనమిప్పించిపాడుచున్నారే. ఆహా నాదేవి భాగ్యము అని మాటిమాటికిని నమస్కరించుచు కర్పూరదీపారాధన చేయగా తక్షణమే అంతర్ధాన మెంజినారు. ఇది వారి రెండవ దర్శనము.

ఆ సద్గురునాథుని యుత్తరువు ప్రకారము వారి కీర్తనలు దాసురాలికి కీర్తి ఉండేపరమాపాదీ భజనచేసి, టిక్కెట్లు మూలమూ భక్తులుచేయుచు పాటకచ్యేరియాలమో, నావంతులచ్చి నద్రవ్యమంతయు పై నదాహరించియుండు కైంకర్యంబుల కొప్పగించ సిద్ధురాలనైయున్నాను. మహానభావులారా! సోదరిచలులారా! గాయనీమణులారా: మాచిన నాగరత్న మేగదా: విన్నపాటయేగదా నుగిస్తే, ఎన్నిసార్లు విన్నవిస్తే ఎన్ని టిక్కెట్లుకొనేదనిన్ని యోచించక గోక్షేహాలు, సాందర్భముహా, యంకా అనేక స్థలములలో జరుగు పాటకచేరిలకు వచ్చి గొప్ప సహాయము చేయటకు బద్ధకంబులైయుండు నిలవజదుడి, నిజభక్తిని గడవరచండి. ఆరునాథుని శ్రీరామనామ అక్షయపాత్రమును. శివ్యకళిబరము. మూలాధారమనిస్తే, మిగతవన్నియు ఉత్సవములు, నానసభలు, దానికాఖోపకాఖలనియు మూలాధారస్థలంబు చల్లబడిన వెంటనే కాఖోపకాఖలు తానుగా చల్లబడి చిగిర్చి పుష్పించి, ఫలభరితమవుననియు ఒకటేమిమన తాజ్యమునకు సమస్తభక్తులకు సమస్తసంగోగములు కలగుట కిది మంచితరుణ మనుట మరువకండి. ఇట్టి మహత్ప్రసాదములో శ్రీరామబాణత్రాణ కైంకర్యమునకున్న భక్తత్రాణ మెట్టిదో కనగొనడే. తిరువయ్యారు మంత్రము మునిగిపాలేడుగదా! అంతయు సద్గురు మహిమ గాని నేరుగాదు. ఇది నిజము. ముమ్మాటికిని నిజము. లేనిచో మామహర్గంబులలో శ్రీనివాసయ్యరు సందులో పడియుండు నే నెచ్చటో యెచ్చటో గురుతిరువయ్యారులో జరుగఁబోవు మహాత్కైంకర్యంబుకెక్కడ? అన్నియు సద్గురుమహిమ. వారు వారు, టిక్కెట్లు కొని తగు సహాయంబొనరించుటయేగాక గురునాథునిచేరణ కలిగినచో పుణ్యాత్ములు అట్టిస్థలంబులో జరుగు మహా సమాధానము యథాశక్తి ద్రవ్యతా, పువ్వు, కర్పూరం బాదిగా ఏమిసమర్పించినను భగవంతుగ్రహతారితమున సద్గురునాథార్పణ మగును. ఇది వారివారి ఇచ్చు, ప్రాశంబుగాని బలవత్తరంబుగాదు అనుట జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. సద్గురువిగ్రహము భక్తులైన గోవిందస్వామిశిష్యగారి ద్వారా అద్భుతముగా తయారైయున్నది. మీరు ఈకైంకర్యసమయములో ముందు నిలిచి సహాయముచేయుటకును, ఒప్పుకొని వాగ్దానము చేయున్నాను. కాబట్టి వారికి నా స్వాధీయపూర్వకములైన వంశము లర్పించి యింతవరకు

అవకాశ మిప్పించి తన సహాయము యొక్కవగా ఇకముందు చేయుటకు వాగ్దానంచేసియుండు మ.రా.శ్రీ. రావుబహదూర్ చల్లా గురుస్వామిశ్రీశ్రీగారికిని జేకాహా పత్రికలలో కాద రహస్యములు సంస్కృతభాషావిశేషత, రామానుజమహిమ యినన్నియు భక్తభక్తలాభకు మాత్రాందునివలె ఆనేతుహి మాచలము కీర్తి గలిగి శ్రీ త్యాగరాజభక్తా గ్రంథాలైన సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఐ. ఏ. గారిని చెడుగట్టిచో యెరుంగని శాంతిమనమాది కళ్యాణగుణభిరులై గానవిశ్వా ప్రభాత్యాశులైన మ. రా. శ్రీ. ఆం. మునిసామి నాయుడు గారికిని నా ఆనందాశీశయమైనవందనము లర్పించి ఇంకటితో విరమించెదను.

గురుగ్రహపాఠశాలారా! దీనిలో వ్రాసియుండు శుభము గురుకల్యాణమని తలచి ఆశుభాభిషేకసమయమున కందరు తప్పకవచ్చి ఆ వైభవములకు చూచి ఆనందించి గురునా ధునిద్వారా కలుగు శ్రీ సీతారామాంజనేయస్వామి కరుణా నాగ్రహంబులను సమీక్షించుటకారముగ బోంది యితాపరములం దు ఆశీర్వాదములు గాలెనని సాష్టాంగనమస్కారంబులతో ప్రార్థించుచుండు భగవద్భాగవతజనవిధేయులాల,

బెంగుళూరు నాగరత్నం.

శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లేశ్వ రాంధ్రగ్రంథాలయమ్, బెజవాడ.

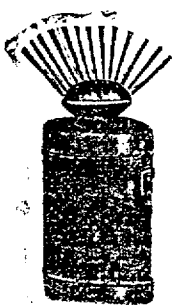
కార్తీక ౪ 30 లు కోబ్బా శ్రీమాన్ తూనుగుల్ల రా మస్వామి గుప్తగారు కార్తీకమాహాత్మ్యమును గురించి వారి తనూరై శ్రీకృష్ణములను గురించి గ్రంథాలయము మేడపై న చక్కగా ఉపన్యసించిరి.

బందరు కాపరస్థులు ఇల్లు వెంకటసుబ్బారావుగారు 60 లు ఖరీదుగల బీరువా 1 న్ను తలవర్తి కామబ్రహ్మం గారు 60 లు ఖరీదుగల బీరువా 1 న్ను యిచ్చుటకు వాగ్దా నము చేసిరి.

బెజవాడ కాపురస్థులు కందుల గోవిందంగారు బీరువా యున్న కొన్ని గ్రంథములున్న యిచ్చుటకు వాగ్దానము చే సిరి. నిడుముక్కల సుబ్బారావుగారి ఫ్యాక్టరీవారు విలువగల గడియారమును ఇచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి.

(కార్యదర్శి)

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2-8-0. వైస తెలుపబడినది పెద్దలెప్పుగలది 1 కి ధర రు 8-0-0. స్కాట్ దీపము (తెల్లని, ఎఱ్ఱని, ఆకుపచ్చ లెప్పుగలది) 1 కి ధర రు 8-8-0. సైకిల్ దీపము 1 కి ధర రు 5-0-0. చేతిలాండ్ 1 కి ధర రు 5-0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యా టరీ వెల 1 కి రు 0-12-0, బల్బు 1 కి

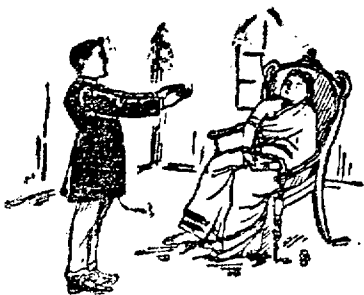
ధర రు 0-6-0. ఆటోమాటిక్ సిగరల్ైట్ ధర 1 కి రు 2-0-0. సాదా సిగరల్ైట్ 1 కి ధర రు 0-12-0.

వి. సి. చార్జి ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,

తపాలపేటై నెం. 85, మద్రాసు.

మెనరిజము నేర్చుకొనుదు

1416

మెన్మరిజము, హిష్టరీజము, లాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ శ్రే యర్, ఆత్మశక్తి, సూరదృష్టి, దూరద్రేవము, మెన్మరిజసహ యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మొ. ప్రతి 1-కి రు. 1-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0

ప్రొఫెసర్, సేఖిర్, మెన్మరిస్టు ఏలూరు.

దూడేకులపాఠశాల కవుతరము

ఖద్దరు విరివిగా ఆభివృద్ధిచేయుటకు కలుగు చుండిన ఏకుల చిక్కలను తొలగించుటకై మాతూర్పుకృష్ణజిల్లా కాం గ్రెస్సు సంఘమువారు ఇదివరలో నొక దూడేకుల పాఠ శాలను బందరునందు స్థాపించవలసి. కాని కారణాంతరము లచే నది యంతవరకును సాగించుటకు పిలువబడయ్యెను. మే మిపు డట్టిపాఠశాలనే తూర్పు కృష్ణజిల్లాలోని కవుతరము గ్రామముందలి ఆంధ్రలక్ష్మీ జాతీయవిద్యా నిలయము దిపుడు అనుబంధశిక్షణముగా ప్రారంభించితిమి. ఒకేసారి నలుగురు పెద్ద కమానుబద్ధులమీదను నలుగురు చిన్నకమాను బద్ధులమీదను ఏకులు నేర్చుకొనుటకు పిలువనట్లుగా ఏర్పాటులు చేయబడినవి. తరిఫీతు పొందిన ఉపాధ్యాయుడు మా విద్యానిలయమువారి యాజమాన్యము క్రింద యీకాళును నిర్వహించు చున్నాడు. ప్రతినిత్యము తీయుట, దూదిన నాణ్యముచేయుట, దూదీ ఏ కుట, ఏకులుచేయుట, నూలువడుకుట, రాలుములమరమ్మతు, ఖద్దరు సంఘములలో జమాఖర్చు లెక్కననుచుట, మొదలగుపను లు నేర్చుకొనవలసినవారు 2 మాసములలో జూర్తిగా తరిఫీతు కాగలరు. ఒక్క దూడేకుటకు సంబంధించిన పనులను మాత్రమే నేర్చుకొనవలసినవారు నెలదినములలోనే శిక్షణమును పూర్తి చేసికొన వచ్చును. ఇచటికి వచ్చువారికి స్వహా ప్రసాదము చేసి కొనుటకు అవకాశములు కలిగించగలము. ఈ శిక్షణమున కేమి యు రుసుములేదు. కొన్ని నేతనములనుకూడా సంపాదించవలె నని ప్రయత్నము చేయుచున్నాము. ప్రస్తుతము నలుగురువిద్యార్థులు మాత్రమేచేరి పనిప్రారంభించు చున్నారు. వలయువారు. వెంటనే దరఖాస్తులు యీక్రింది చిరునామాకు పంపుకొని మా ప్రత్యుత్తరము రాగానే బయట దేరి రావచ్చును. ఇప్పుడు మొ డటి ముతాలాని కింకను 4 లేక 5 మంది మాత్రమే చేరుట కవకాశముకలదు. కాన వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొనగోరు చున్నాము. సంక్రాంతిసెలవులలోగూడ ఈ కాళు పనిచేయు చుండును. ఖద్దరు ప్రచారము చేయవలసినమిత్రు లీయవకాశ ము నుపయోగించుకొందురుగాక యని ప్రార్థన.

చే. వేం. నరసింహము.

కవుతరము, కృష్ణజిల్లా.

విద్యావిధానము

బడాదాదా అభిప్రాయములు

బడాదాదా (ద్వికేంద్రనాథ టాగూరు) యీక్రిందివిధ ముగ 'ఎంగుళిండియా'లో వ్రాయుచున్నాడు:—

'అల్పజ్ఞానము ప్రమాదకరమైనదనియు, ఏదైనను గాథ ముగ నేర్చుకొనవలసినదియు 18 వ శతాబ్ది ఆంగ్ల మహాకవి వ్రాసెను. ఇప్పుడు ప్రజలలో వ్యాపించుచున్న విద్య యంతకన్న నీచమైనదని నేను కానికీ తోడుకొప్పుచున్నాను. భారతీయుల హృదయమున నాలుకొనిన విజ్ఞానము భగవద్దత్త మును పూర్వకాలమున భగవత్సేవయందు నిమగ్నులైయున్న ఋషుల విజ్ఞానమునని చెప్పవలయును. ఇదియే నిజమైనవిజ్ఞాన ము. ప్రస్తుతకాలముందలి విద్య ప్రాణములేనిది. అందునలన విజ్ఞాన వైపరీత్యముగల్గును అనగా దీనికర్థము అన్యుజ్ఞానము పోవుటయే. నూరువంతులు తక్కువయంటే ఒక వంతుతక్కువకన్న కనీ సమేయగును. కావున యిక్కాలమున భారతదేశమున ఆధునిక విద్యాప్రవీణుడు పాఠశాలకు గాని కళాశాలకుగాని పోకుండ కాస్త్రము నేర్చుకొనిన భారతదేశపుత్రునితో పోల్చినయెడల యేమికాని వాడే యనవలయును'

కడపజిల్లా కాంగ్రెస్సంఘము

కడప జిల్లానుండి కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా నెన్ను కొన బడినవారు, వారి ప్రతినిధి రుసుము రు ౧౦-౦-౦ పది రూపాయలు ఈనెల 15 లేదీకిలోగా యర్రగుంట్లలో మండల సంఘ కార్యదర్శిగారికి చేరునట్లుగా పంపుకొనవలసినది. అట్లు పంపనియెడల వారు, తమ ప్రాతినిధ్యమును మానుకొనినట్లు భావించి, వారిపానములలో నితరులను ఎన్నుకొనడమవును.

ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు మండల సంఘకార్య నిర్వాహకసభ 16-12-24 తేదీన యర్రగుంట్లలో సాయంతా లము 4 గంటలకు సమావేశమవును. కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులు తప్పక రాఁ బ్రార్థితులు:

యర్రగుంట్ల వెంకటసుబ్బయ్య

భూ|| నారాయణస్వామి

కార్యదర్శులు.

ఉత్తరాలు వ్రాయడానికి తెలియక ఎందుకు దీర్ఘలోచన చేస్తావు
జగత్ ప్రసిద్ధమగు కే. యమ్. బెనర్జీగారి ఆంగ్లలెఖావళి
అను గ్రంథమునందు ఉత్తరములు వ్రాయుటకు కావలసిన అన్నివిషయములు పూర్తిగా యున్నవి. ఆగ్రంథమును చదివిన నీవు నేర్చుకొనుము.
ఆగ్రంథమునందు ఉత్తరములను వ్రాయుటగూర్చి వ్యాకరణము, లోకో ప్రియమున్నగునానిని గూర్చియు అవ సరమైనంత విషయములను తెలుపుప్రకరణములు చాలగలవు. అనేక విషయములనుగూర్చి సమానాఉత్తరములు కూడా ఏస్తారముగానున్నవి. వర్తకమునకు, వ్యాపారమునకు, దావాతకు, శేనులకు, ఇతరవిషయములకు సంబంధించిన అనేక ఉత్తరములను అనేకరకములకు ఫారములను ఉన్నవి. విధ్యాధులకు కూడా చాల ఉపయోగకరము.
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును. కాల పోస్ట్ జిగాక 1-12-0
Industry Office (Book Depot) Shambazaar, CALCUTTA

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి
గుణములేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లు బహుమాన వివ్వబడును. అష్టదశ కుమ్మరోగములు గ్యారంటీగ కుదుర్చబడును 1 నెలకు సరిపడు ఔషధము ధర రు. 8-0-0 రెండునెలలకు పరిపడు ఔషధము వెల రు. 10-0-0 ప్యాకింగు ఖాస్తుఖర్చులు నేరు.
నూరు యోగ్యతాపత్రములు గల క్యాటలాగు యిసాం. 1278
రెడ్డి లండు కో, ప్రొఫ్రముటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, ప్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

"ఇ స నా ఫె లి" నీ మలేరియాకు వాడుటవలన
ప్రపంచమందున్న మలేరియాకు జిల్లాలయందు అంతటను ఆహుతులైన గుణ మిచ్చుచున్నదను పేరు కాని గలిగినది. ఈ యోషధముయొక్క నిర్మాణశక్తిని గుఱించి వైద్యనిపుణులే అంగీకరించి యున్నారు. క్రైస్తవతత్వాల మునకు కొంతకాలిచేయును. అట్టి జాగలలో "ఇసనాఫెలి"ని వాడి పూర్తిగా గుణముకలిగినట్లు రుజువుగలదు. మలేరియాకు ఇది సిద్ధాంతమని ప్రసిద్ధిచెందినది.
బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న "ఇసనాఫెలి"ను వాడవలెను. (1521)
ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్వజంటు,
Gori Ltd, Post Box 159, Fort, Bombay

అమృతరూప ఖిలాఫతురలు

తీర్మానములు

ఈ క్రింద ఉన్న ఖిలాఫతురలు నిరసించుచున్నాము. కావనభలగాను లోబడుటలగాను, ఉద్దేశములలోను ఇవనభి వహింపబడియున్న ప్రత్యేక పాతి నిర్ణయనిర్ణయములకు హిందువులకు మహమ్మదు పెట్టించవలెను. ముస్లిం తాసాసిం ఉద్దేశమును నిరసనగా రామోదించుచున్నాము. అనుతీర్మానము లామోదించబడెను. అ. ప్రె.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జనంబరు 10-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 ముఖ్య	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కునుకు తెనాలిది ,, ప 48 గలది రు 14.0-0 14.8-0	
నెల్లూరిది ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీది ,, డిటా ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
శువులు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 10.8-0 11.8-0	
నెనలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0-0 16.0-0	
ఉలలు రు 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

శువులనూనె బా 1-కి రు 160.0-0 165.0-0	
కెయ్య ను 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం నేరునెనగవస్తుబా 1-కి ,, 60.0-0 65.0-0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 55.0-0 58.0-0	
కేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 180 ముఖ్య ము 120	
ఆముదము బా 1-కి రు 160.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
కూరపసుపు ,, రు 145.0-0 150.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరుది) బా 1-కి రు 120.0-0 188.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంచు ముఖ్య 1-కి రు 50,55	
కాలేనా నీలిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి రు 80.0-0 81.0-0	
చదరం ,, 80.0-0 88.0-0	
రవుండు ,, 80.0-0 88.0-0	

(6) లోహములు

కండి 100 కులంక రు 75.0-0 76.8-0	
బంగారము, కులము 1 కి రు 22.8-0 28.0-0	
వరస 1-కి 14.10.9	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 249.0-0 255.0-0	
రాగి డిటా రు 290.0-0 295.0-0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి రు 86.0-0 86.4-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
వొట్టికప్పుడు డిటా రు 72.0-0	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) కూడి

జోండా నూనెబా 1-కి రు 820.0-0	
------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబురూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.0-0	
వధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.0-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 9.0-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 9.12-0	
నూలేయేనుగ నెం 20 రు 11.4-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలిక అయినను రు 14.4-0	
గోకాన నెం 12 1/2 రు 9.4-0	
వద్యాన నెం 24 1/2 రు 11.12-0	
14 1/2 క్లింక్ నెం రు 9.2-0	

Now Ready for Sale :

Pu'lished for the mutual Benefit of the

1924-25 Edition

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వైద్యులచేతను వారి లోకామయనర కన్యకామూర్తి:—ఈ విద్యవధును విక్రీణి దిలపడెనుకన్యక, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత నిలువగల వైద్యవధునందవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యవ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టాభ్యర్థన. విదేశములకు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపాదేయములతో వాడవలెను. ఇంకా ఈ దిగుత తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

కృష్ణరాజరసాయనము:—బలహీనత, రక్తిమలేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము వలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామవాయనమును తీసి. వైద్యులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర కృష్ణదీని, అద్భుతమైన ధాతువునికలిగించును.

మహాభృంగములకలెము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, వినువని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు ఇతర, శ్రేణికములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

వైద్యపరివారిక:—ఎక్కిరకము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

వారికలంబనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకాయుట, ముసక గాయండుట, కండ్లలో పిప్పి, కండ్లమంటు మొదలగునవి మాడుచును 0-8-0

మా వైద్యవధులన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. తీనినిము ఒకసారి మావైద్యవధులు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వైద్యులచేతను, వైద్యులచేతను, ప్రధానవైద్యులు. 1

594) శ్రీ సీతారాధువనైద్యశాల, మైసూరు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టినిది మదరాసు.

(వేండ్రుకం వెని, బెజవాడ

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

REMOVAL NOTICE.
HAMILTON & Co.,
has been removed from Villivakkam to
158-A, Broadway, MADRAS.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమెలు మైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచిగుణమును, ఆరోగ్యమును పొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

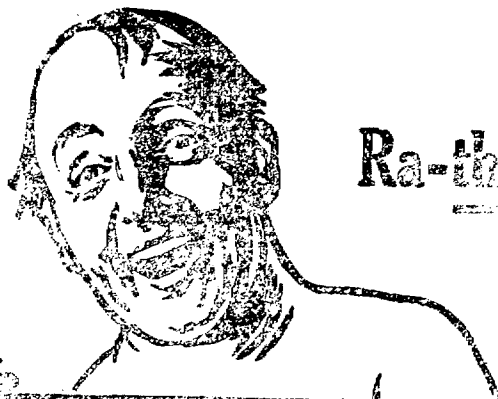
రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారమ్యూలావారిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0.18-0

వి. పి. చార్జీతోపాటు రూ. 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

Enjoy
it?

Rather!

దీనిని చూడి

నేఖింపుడు!!

అతడు మిక్కిలి సుఖముగా నున్నాడు.

అతని చర్మమునకు శ్రేష్ఠమైనట్టి

గుడ్ విన్య సబ్బులనే

ఉపయోగించుచున్నాడు.

3

Goodwin's Toilet Soap

C 25

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆయుర్వేదగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ము ఇంద్రజాలము మంత్రాశ్రయము, యింద్రజాలము, ఆమెరికావారి చీట్లచేత భూతవైద్యము, తమిళము విద్వత్ వివేచనవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీవ్రముతో నమాధియగుట, కఠిరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారణగా నిల్పుట మొదలగు విద్వత్తమలు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మదృక్పథముగా మేజిక చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ. 1.00 (11/6) 3/4. పి. ఆర్. బహదూరం బాచుడు, సింగపూ. పరిమానులకొరకు

శ్రేష్ఠతరమైన పెంటుకల

లెలము "మోనూనె"

మిక్కిలి వాడవలె మైన ముద్రాపకము. కైట్ ఆ యింట్లో యిద ఆపాయకరమైనవివులు చేరుబడెను. ఇది చాలకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1.0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి శాంతిగాను నల్లగాను, బలముగా ను యుండును. చిందును రాసీయక వెంట్రుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మా క్రొత్త క్యాటలాగునకు ప్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆతంకని గ్రహ మార్చునీ,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

పెయిన్ బామ్

వాత నువ్వులు, నడుము కాప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, వండ్లనొప్పి, నరుకులు, బెబ్బలు మున్నగునవి దీని పరివర్తనకు గుణ మగును.

అన్ని బాగాలలో

విక్రయమునకు

దొరకును. (1)

